

ZPRÁVY

ČKAIT

19. 6. 2009

+ informace

VYDÁNO PRO ČLENY ČKAIT

**21²⁰
09**

**ČESKÉ KOMORY AUTORIZOVANÝCH
INŽENÝRŮ A TECHIKŮ ČINNÝCH VE VÝSTAVBĚ**

Americká třída v Plzni po rekonstrukci, foto: Ing. Vladimír Křivka

OBSAH

Z NAŠEHO POHLEDU

Shromáždění delegátů ČKAIT 2009	1
Usnesení Shromáždění delegátů ČKAIT 2009	2
Jubilea členů ČKAIT	2
Předseda Ing. Pavel Křeček má 65 roků	2
doc. Ing. Karel Papež, CSc. má 70 roků	3
Ing. Josef Luňáček má 60 roků	3
Ing. Josef Mitrenga má 70 roků	3
Blahopřejeme	3
Historické zvraty za 110 let tvání stavební fakulty v Brně	4

NÁZORY A STANOVISKA

Jak do budoucna zajistit žádoucí kvalifikaci odborníků ve vodním stavitelství, když se u nás již po léta žádná velká vodní stavba neuskutečnila?	6
Krise není pouze finanční	7
Hospodaření s dešťovými vodami – příspěvek k diskusi	7

Z ČINNOSTI KOMORY

Uznání práv autorizovaných osob ČKAIT v zemích Evropské unie	8
Rozhodování u Stavovského soudu ČKAIT	8
Projekty a stavby přihlášené do soutěže o Cenu ČKAIT jsou vizitkou autorů a posílením publicity povolání	10
Stavební kniha 2009 – Připravujeme stavbu rodinného domu	10
Stavební veletrhy Brno 2009	11
Stavba roku 2008 Olomouckého kraje	13
Krajské soutěže Stavba a Fasáda Ústeckého kraje 2008	14
Informace z obastních kanceláří	15
Hradec Králové	15
Olomouc – Exkurze ČSSI a ČKAIT na stavbu aquaparku v Olomouci	15
Zlín	16
České Budějovice – PRESTA jižní Čechy byla úspěšná, Z největšího staveniště Evropy	16
Brno – Oblast Brno hodnotí zpětně vazby na členy ČKAIT	17
Ústí nad Labem	19
Plzeň – Rekonstrukce Americké třídy v Plzni	19
FEANI v roce 2009	20

INFORMAČNÍ CENTRUM

Bulletin Stavební právo	20
-------------------------------	----

PRÁVO

Často kladené dotazy členů ČKAIT	21
Architektonické dílo jako předmět autorského práva	23

ZE ZAHRANIČÍ

Evropský Code of Conduct pro inženýry	25
Kodex chování evropských autorizovaných inženýrů	25
Rakouští architekti patří svými příjmy ke světové špičce	26
Právní prostředí a společný stavební trh Evropské unie	27
Z činnosti zahraničních inženýrských komor a nevládních organizací ve výstavbě	30
Ze světa výstavby	32

ODBOBNÉ ZAJÍMAVOSTI

Smlouva o spolupráci NTM s ČKAIT a ČSSI – Výzva stavebním inženýrům a technikům	35
---	----

ODBOBNÉ PUBLIKACE, VÝSTAVY, VELETRHY, KONFERENCE

Přehled akcí České společnosti krajinných inženýrů na 2. pololetí 2009	36
--	----

Americká třída v Plzni po rekonstrukci, foto: Ing. Vladimír Křivka

Z+ 2/2009

Pro své členy vydává Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.
www.zpravy-ckait.cz

Redakční rada:

Ing. Miroslav Loutocký
předseda redakční rady, tajemník RS ČKAIT Brno
Ing. Svatopluk Zidek
místopředseda redakční rady, přednosta oblasti Karlovy Vary,
člen představenstva ČKAIT
Marie Báčová
ředitelka Informačního centra ČKAIT
Ing. Jan L. Bedrníček
tajemník ČKAIT Praha
Ing. Jan Konícar
přednosta oblasti Jihlava, člen představenstva ČKAIT
doc. Ing. Vojtěch Menci, CSc.
zástupce RR pro střední, odborné a vysoké školy
doc. Ing. Karel Papež, CSc., předseda Ediční rady ČKAIT
člen Rady pro podporu rozvoje profese ČKAIT
Ing. Miroslav Najdekr, CSc.
předseda Autorizační rady ČKAIT
Ing. Jiří Schandl
oblast České Budějovice
JUDr. Marie Urbancová
kancelář RS ČKAIT Brno

Adresa redakce:

ČKAIT – regionální sekce Brno
Vrchlického sad 2, 602 00 Brno
tel./fax: 545 574 310, tel.: 545 212 123
e-mail: brno@ckait.cz

Grafická úprava: EXPO DATA spol. s r.o.
Výstaviště 1, 648 03 Brno
tel.: 541 152 565, e-mail: kuncak@expodata.cz

Tisk: Tiskárna EXPDATA–DIDOT, spol. s r.o.
Výstaviště 1, 648 75 Brno

MK ČR E 15660

Vychází nejméně čtyřikrát ročně.
Pro členy ČKAIT zdarma.
Náklad: 27 450 výtisků.

Následující vydání Z+ ČKAIT č. 3/2009
Termíny příspěvků: 21. 07. 2009 na adresu redakce.
Termín vydání: 11. 09. 2009

SHROMÁŽDĚNÍ DELEGÁTŮ 2009 BYLO VĚCNÉ, OTEVŘENÉ A STRUČNÉ

Prostředí tohoto shromáždění charakterizovala vysoká účast delegátů, racionální projednání programu, nabídky spolupráce od představitelů škol a paralelních organizací a živá diskuse.

Programové cíle roku 2009 a roků následujících, přednesené předsedou Komory Ing. Pavlem Křečkem, obsahovaly vzájemně věcně a rozpočtově provázané kroky směřující ke zlepšení komunikace se členy, zvýšení účinnosti podpory výkonu povolání cílenými programy informačního servisu a celoživotního vzdělávání. Stabilizované hospodaření Komory upravuje finanční toky ve prospěch oblastí Komory. Je patrná snaha o co nejvýraznější přiblížení informací poskytovaných Komorou předstávám a požadavkům členů. Značná váha Komory je směřována ke změně § 5 odstavce 3 autorizačního zákona č. 360/1992 Sb. Jedná se o změnu oborů korespondující s výukou na vysokých školách, srozumitelnou pro vzájemné uznávání odborné kvalifikace mezi členskými státy EU a významnou i pro výkon povolání autorizovaných osob na domácím trhu. Cesta k této změně nebude jednoduchá a vyžádá si diskusi a podporu od všech členů Komory. Pozornost si vyžaduje i náplň a forma produktů Informačního centra ČKAIT a Rady pro podporu rozvoje profese, aby naplňovaly představy členů k usnadnění výkonu povolání. Časopisy Komory, Stavebnictví a Zprávy a informace ČKAIT, jsou předmětem pozornosti představenstva ČKAIT. V časopise Stavebnictví se uskutečňuje dlouholetá snaha o vydávání kvalitního tisku pro odbornou veřejnost. K časopisu Zprávy a informace jsou shromažďovány připomínky, které by mohly vést k jeho úpravám, jak obsahovým, tak grafickým. ČKAIT má pevné postavení ve vztazích k zahraničí, jak k organizacím celoevropským, tak k organizacím v sousedních státech, což bylo potvrzeno na Inženýrském dnu 2008 v Rožmberském paláci na Pražském hradě, kterého se zúčastnili viceprezident Spolkové inženýrské komory Německa, prezident Bavorské inženýrské komory, viceprezident Rakouské spolkové komory inženýrů a architektů a prezident Polské inženýrské komory. Péče komory o hospodářské zázemí, dům v Praze a v Brně, je zaměřena na zlepšení technického stavu a na využití pro informační a vzdělávací programy pro členy. Ve vystoupení hostů a následující diskusi zazněla témata, která jsou blízká programu Komory:

- Postulát na udržení základních teoretických oborů ve výuce na vysokých školách a na středních školách.
- Spolupráce s Komorou architektů na standardech pro honorování inženýrských služeb.
- Spolupráce s ČKAIT při Dnech stavitelství a architektury.
- Spolupráce s ČKAIT na 17. ročníku ocenění Stavba roku.
- Projektový management je novým oborem na školách.
- Ochrana zájmů autorizovaných osob před narůstajícími požadavky na náležitosti dokumentace staveb.
- Výuka bakalářů postrádá praktické předměty pro výkon stavební praxe.
- Kvalita projektů. Kontrolní mechanismy Komory nemohou postihnout všechny nekvalitní projekty.
- Úskalí kritéria nejnižší ceny při zadávání veřejných zakázek.
- Výzva všem členům Komory k podávání konstruktivních návrhů ke všem projednávaným problémům.

Velkou pozornost delegátů upoutalo vyhlášení výsledků V. ročníku Ceny inženýrské komory 2009. Podrobná informace byla uvedena v 1. čísle Z+i ČKAIT 2009. Neméně významné bylo vyhlášení IV. běhu celoživotního vzdělávání ČKAIT pro léta 2010–2012, obsahující:

- volbu způsobu vzdělávání autorizované osoby;
- kreditní program ČŽV ČKAIT;
- individuální formy celoživotního vzdělávání;
- organizační zabezpečení IV. běhu ČŽV ČKAIT;
- závěr IV. běhu celoživotního vzdělávání.

O dobré přípravě a organizaci Shromáždění delegátů ČKAIT 2009 svědčí to, že program byl naplněn před předpokládaným časovým ukončením schůze. V závěru bylo projednáno a přijato jednomyslně usnesení Shromáždění delegátů ČKAIT 2009.

Usnesení shromáždění delegátů ČKAIT 2009

A.

Shromáždění delegátů schvaluje:

Výroční zprávu ČKAIT za rok 2008, tištěnou jako součást materiálů projednávaných na tomto shromáždění delegátů (dále jen SD) a doplněnou předsedou ČKAIT Ing. Pavlem Křečkem.

Výroční zprávu o hospodaření ČKAIT za rok 2008, tištěnou jako součást Výroční zprávy ČKAIT a doplněnou Ing. Františkem Mrázem.

Rozpočet ČKAIT pro rok 2009 v rozsahu jednotlivých kapitol, tištěný jako příloha výroční zprávy za rok 2008.

Zprávu dozorčí rady ČKAIT, tištěnou jako součást Výroční zprávy ČKAIT a doplněnou předsedou Ing. Jaromírem Vrbou, CSc.

Základní členský poplatek – příspěvek pro rok 2010 ve výši 3 000 Kč. Výše sníženého poplatku je beze změny.

Vyhlášení 6. ročníku Ceny Inženýrské komory rok 2009.

Návrh programu 4. běhu celoživotního vzdělávání pro léta 2010–2012.

B.

Shromáždění delegátů ukládá představenstvu:

Pokračovat v plnění povinností a ochraně práv plynoucích ze zákona č. 360/1992 Sb., v platném znění.

Hájit oprávněné zájmy a postavení členů ČKAIT ve společnosti.

Spolupracovat se státní správou a samosprávou na úrovni představenstva a výborů oblastí ve věcech týkajících se výstavby.

Rozvíjet vzájemné vztahy s vysokými a středními školami a podporovat diskusi o profilu absolventů ve vztahu ke změnám studijních programů, včetně externí spolupráce členů ČKAIT při výuce na vysokých a středních odborných školách.

Spolupracovat se zahraničními subjekty charakteru shodného, nebo obdobného ČKAIT, podporovat výměnu informací a jednat o podmínkách působení vlastních členů v souladu se současnou legislativou ČR a EU.

Aktivně rozvíjet činnosti související s členstvím ČR v EU, zejména v oblasti přizpůsobování a ovlivňování technické legislativy ČR a EU.

Spolupracovat s profesními a podnikatelskými subjekty, působícími ve výstavbě.

Aktivně získávat pro práci v orgánech ČKAIT nové kandidáty, zejména z řad mladých členů ČKAIT.

Do 30. 6. 2009 projednat a schválit Konečnou zprávu o hospodaření ČKAIT v roce 2008.

Do 30. 6. 2009 dopracovat a schválit rozpočet na rok 2009.

Informovat o průběhu a o závěrech tohoto SD členy Komory s cílem zapojit je do činnosti a plnění úkolů.

Vyhodnotit diskusní příspěvky předložené písemně tomuto shromáždění, (u příspěvků, které nebyly předloženy písemně, zaznamenané ve zvukové podobě) a výsledky vyhodnocení promítnout do činnosti ČKAIT.

Pokračovat v činnostech směřujících k zajištění organizace Dnů stavitelství a architektury na úrovni všech kanceláří ČKAIT.

Věnovat mimořádnou pozornost oblasti fungování normalizace, vydávání a dostupnosti norem pro technickou praxi.

Opětovně vyzvat členy ČKAIT k podávání připomínek pro novelu stavebního zákona, kterou by mohly být odstraněny možné komplikace v současné praxi.

C.

Shromáždění delegátů vyslovuje poděkování:

Za vykonanou práci ve prospěch Komory Ing. Vladimíru Blažkovi, CSc. – in memoriam.

D.

Shromáždění delegátů zmocňuje:

Představenstvo ČKAIT k přijetí nezbytných úprav vnitřních předpisů ČKAIT v návaznosti na případné legislativní změny, nebo rozhodnutí správních či soudních orgánů, tyto změny podléhají schválení na nejbližším shromáždění delegátů.

Jubilea členů ČKAIT

**Předseda Ing. Pavel Křeček
má 65 roků**

Moje narozeniny

Volal mne šéfredaktor Z+i Mirek Loutocký: „Pavle budeš mít narozeniny“, skočím mu do řeči. „Zadrž, já nic neslavím...“ Ale v Z+i budeš uvedený jako ostatní“ pokračuje Mirek, „fotografii seženeme, ale musíš si napsat něco o sobě“. Teda to už mne dorazilo úplně. Kam to až došlo. Všichni jubilanti, co se ocitli na stránkách Z+i byli popisováni jako úspěšní, neustále se vzdělávající a cíleně připravující svou profesní kariéru, ale to já nejsem.

Dobře, když Vy takhle, tak já do seriózních Z+i napíšu své curriculum vitae (CV) jinak.

Myslím, že doba mého narození byla silně ovlivněna tím, že moje maminka byla nešťastný ročník 1924. Pro ty, kdo nevědí o co se jednalo, tak mírné vysvětlení – to za Protektorátu jeden darebný ministr – Moravec se jmenoval, nabídl Říši mladé muže a ženy na nucené práce. Jak se z toho vyvléknout? Mít dítě, a tak v červenci roku 1944, za bouřky brzo ráno jsem přišel na svět.

V rodině bylo jasno, co budu – převezmu dědovo strojní truhlářství, to trvalo do roku 1950, kdy darebák Gottwald a spol. předvedli národu, jak budou podporovat soukromý sektor. Truhlářství šlo k likvidaci. Truhlářem nebude, dáme kluka na medicínu, rozhodla maminka, protože pracovala na oční klinice. Hm, dobré rozhodnutí, ale aby mohlo být naplněno, musel bych mít povolení jít na všeobecně vzdělávací jedenáctiletou školu. Pro ty, co nevědí – tak se v roce 1958 označovalo dnešní gymnázium. A opět zasáhl uliční výbor KSČ – z takové rodiny nemůže přece jít na školu. Doma bylo plno smutku, já navíc zlobil, že se půjdu učit do ČKD, kde dostanu 50 Kčs kapesného a k mému sirotčímu důchodu budu mít velké nadlepení o 25 procent. Babička měla o korunu vyšší důchod 190 Kčs, a tímto bych výrazně nadlepsil rodinný příjem. Naštěstí se někdo přimluvil, a já se dostal na stavební průmyslovku v Hloubětíně. Za dva roky se přestěhovala do Dušní ulice, my studenti jsme celé prázdniny bourali a omítali příčky a v září 1960, v provizorních podmínkách, jsme postoupili do třetího ročníku. Škola to byla dobrá, a myslím, že je pořád. V posledním ročníku jsme dostali umístěnky, opět mírné vysvětlení, v budovatelské době nebylo možné nastoupit, kam by člověk chtěl, ale strana určila, kde jest ho třeba. Naštěstí nastala doba, kdy angličtí minéři na Letné odstřelili sousoší vraha Stalina – běžně nazývané fronta na maso, a doba se začala měnit.

Podal jsem si přihlášku na ČVUT, Fakultu stavební a světe zbož se, koncem června přišlo, že jsem přijat. To bylo doma radosti. Při přijímacím pohovoru, mimo zbytečných otázek z matematiky a fyziky, padaly důležité otázky zástupce ČSM... „a soudruhu, chceš jít na týden pracovat na přehradu Nechanice nebo tři neděle za peníze do Běchovic“? Udělal jsem chybu, řekl jsem, „stejně bych šel někam na stavbu (já byl v tu dobu vycvičený zedník), půjdu do Běchovic“. Ale tam fungovalo totální socialistické stavění, tedy nic nedělání. Po deseti dnech jsem se vyvázal ze stavby výzkumných ústavů a šel dělat na privátní stavbu.

V prvním ročníku jsme se sešli architekti, dopraváci, vodaři a zimní semestr byl pro všechny stejný. Nějaký chytrák vymyslel, že se musíme přiblížit praxi, a jarní semestr jsme chodili čtyři dny na stavbu, ve středu a v sobotu do školy, úžasné. Jsem vyučený zedník a lešenář. Vždy, když je pražská valná hromada ČKAIT v Národním domě na Smíchově, vidím se, jak nosím lešenářské trubky do sálu, nebylo to vůbec jednoduché, hlavně nic nerozbít... Škola probíhala celkem v klidu, ve společnosti se objevovaly jiné názory, filmy, divadla, knížky a hlavně jsem byl mladý. Poprvé jsem se dostal na západ, a tam si srovnal při sezení na Bodamském jezeře, zda se vrátit nebo ne. Měl jsem doma blízké, a to rozhodlo. V dalším období jsem již

tuto schizofrenii mnohých neřešil. Diplomová práce mě velmi zaujala, byla to studie Smoliveckého potoku na Blatensku. Oponenti byli shovívaví, a výtku, že je to celkem dobré, jenom chybí ekonomické vyhodnocení, vnímám dodnes, je zajímavé, že většinou jsem takovou výtku dával diplomantům i já, o mnoho let později. Asi setrvačnost výuky je velká. Státní závěrečné zkoušky, obhajoba dopadla, myslím, výborně. Pozváním od ministra Smrkovského na Konopiště umocnilo konec školních let. Smrkovský ovšem již nepřišel, protože nastala bitva o Hrad, a především o postavení v partaji.

Začal rok šedesátý osmý, nastoupil jsem do Pražských vodohospodářských a silničních staveb coby mistr. To byla pro mne velká škola. Zároveň nastalo ve společnosti velké uvolnění. Když vzpomenu na ty velké debaty. A není pravdou, že jsme vnímali onu dobu jen jako mocenský boj mezi komunisty. Dotkla se nás všech. Nedávno jsem si vzpomněl jak v pondělí, v březnu 1968, přišel na stavbu bývalý politický vězeň, štábní kapitán pan Dobner, pln nadšení nad založením klubu K231. Možná proto pan prezident, který tady nebyl a studoval v tu dobu v zahraničí, má odlišný názor od nás, co jsme tady byli. O to větší rána pro nás byl srpen 1968. Dodnes vzpomínám na probuzení v litoměřických kasárnách s pohledem na asiaty sedící na tancích před vraty.

Po vojně jsem se vrátil na stavbu, abych po několika letech odešel, když jsem nebyl ochoten přijmout podmínku, že se neplatí za vykonanou práci, ale za příslušnost k určité skupině – dosad si KSČ, ROH.

A zase jsem měl štěstí, jeden známý naší rodiny mě pozval, ať jdu pracovat k němu do projektové výrobního družstva. To byla opět pro mne škola. Musel jsem vše dělat sám, neměl jsem možnost od nikoho nic okouknout. Tam to byli samí architekti, ale žádný vodař. Věřte, když dostanete po praxi na stavbě projektovat celé vodní hospodářství velkého autoservisu, že naděláte dost chyb. Ale kolegové (dnes si je tak dovolím nazvat) z Pražských kanalizací, vodáren Vám dají vyjádření, že si pes kůrku od Vás nevezme, tak se rychle vše doučíte. Za pár měsíců jsem dostal projekt galvanovny. Copak nás někdo na škole takové věci učil. Ne, ale bylo nutné navrhnout celé vodní hospodářství. Naštěstí tam byl jeden starší RNDr. – chemik, a ten měl se mnou trpělivost. No prostě, měl jsem štěstí.

Družstvo normalizátoři zlikvidovali a já se dostal do Projektového ústavu hl. města Prahy. Ten vznikl z bývalých sdružení ateliérů. Zase štěstí, oni potřebovali inženýrský ateliér. Měli projektovat Jihozápadní Město, Černý Most. Architektů měli dost, inženýři chyběli. Vzpomínám, jak krátce si mne po nástupu zavolal technický náměstek a položil mně otázku, zda bych se svou skupinou vyprojektoval jez v Kyjích. Člověk se nesmí bát. Taky jsem byl ještě mladý, a tak jsem samozřejmě projekt převzal. Jez, rybník, sedimentační nádrž a další objekty stojí. Postupně jsem převzal činnost hlavního inženýra přes technickou a dopravní infrastrukturu.

Nedávno jsem čekal na křižovatce na zelenou a pozoroval ošklivý panel. Rohová sekce, nahoře zkosený panel, kousek dřeva. Dnes, když bych vyprávěl, co to bylo za boj. Kolik strávených hodin a mnohdy až rozhodnutí ministra, tak tomu nikdo nebude věřit. Ano, musím konstatovat, že sedmdesátá a osmdesátá léta byla léta mizerná. Produktivně a především společensky. Ale my jsme byli mladí, měl jsem dobré zázemí v rodině, přátelích a to hrozně pomáhalo.

Počátkem osmdesátého devátého roku jsem chtěl být vedoucím ateliéru. Nevyšlo to, dnes po letech jsem rád. Vymýšlel jsem, jak se pohybovat v tehdejší prostředí, mluvím o lednu 1989, vymyslel jsem, že zřídíme drobnou provozovnu. Protlačit mou myšlenku bylo téměř neskutečné, vždyť drobné provozovny byly myšleny pro švadlenky, ševce a najednou někdo chce projektový ateliér. Výhoda byla, že se mohlo dát více jak polovinu z nákladů na mzdy. Trvalo téměř půl roku, než jsme začali produkci. A když jsme se začali rozjíždět, přišel listopad 1989. Já nevěděl, kde mám být, zda v Melantrichu nebo v kanceláři. Přiznám se, že teprve v pátek 24. 11., kdy jsem slyšel, že KSČ se vzdala vedoucí úlohy ve státě, jsem začal věřit ve změnu. A zase jsem byl ve velké schizofrenii, pracovat v politice a nebo v profesi. Tato schizofrenie trvala asi tři roky. Než jsem poznal a nakoukl do zákulisí politiky. A když tam byli delegováni političtí orlí a lidé z disentu byli postupně vytlačeni, udělal jsem rozhodnutí a zůstal u toho, co mne celý profesní život bavilo, tedy v projekci. Založili jsme

projektově inženýrskou kancelář se zaměřením na technickou a dopravní infrastrukturu. Projektování není na zbohatnutí, jako každá tvůrčí práce, ale živilo nás to a celkem dobře. Hned v devadesátých letech jsem se stal jedním z obnovovatelů Svazu stavebních inženýrů, který později prosadil vznik Komory. V Komoře s číslem 19 jsem od samého začátku, ale to již je doba, kdy o mne víte.

Když se ohlédnu, tak jsem dvacet let chodil do škol, dvacet let dělal na komunisty a dvacet let pro sebe. Těch prostředních dvacet let bylo v mi-zerném vnějším prostředí, ale byl jsem mladý a našel jsem svůj prostor. Práce v soukromém sektoru si vážím, byla to doba nového poznání. Splnil se mně částečně sen, podíval jsem se do světa, a o to více si vážím do-mova. Jsem rád, že moje děti mohly studovat, co se jim líbilo. Víím, že i v této době není vše jak by mělo být, přesto bych si nepřál, aby se moje vnoučata dožila něčeho jako moji prarodiče a rodiče pod bolševickou knu-tou. Doufám, že nás hloupí politici nezadluží tak, že by potomci museli dělat jenom na politiky a dluhy jimi vytvořené. Jsem optimista, že Češi mají dost rozumu.

A co mně dala práce pro Komoru? Hlavně několik přátel. Zajímavé je, že ti, se kterými si nejvíce rozumím měli podobný osud.

Doufám, že za dalších deset let již nebudu muset psát své CV, ale to neznamená, že mě nebaví svět, ba právě naopak. A v době, kdy píší CV, vpadlo k nám jaro a příroda dělá divy, a k tomu je čím dále více mladých slečen, pánové, také to tak vidíte?

*Místo úvodníku mé curriculum vitae,
pěkné léto Vám přeje Váš předseda
Pavel Křeček*

Doc. Ing. Karel Papež, CSc.

má 70 roků

Narodil se 30. 7. 1939 na Benešovsku. V letech 1954–1958 absolvoval Vyšší průmyslovou školu stavební v Benešově u Prahy. V letech 1958–1962 absolvoval Stavební fakultu ČVUT Praha. Již za dobu studií byl pomocnou vědeckou silou na ka-tedře Technických zařízení budov jmenované fakulty. Po absolutoriu přijal místo na výše jme-nované katedře. V letech 1989–2004 na této ka-tedře působil jako její vedoucí. V této funkci se všemi silami snažil vytvořit dobré a pohodové pracovní podmínky pro členy katedry. Toto se mu podařilo. Od roku 1992 je členem Komory. Působil řadu roků jako člen představenstva a předseda ediční rady ČKAIT.

Ing. Josef Luňáček

má 60 roků

Jubilant je dlouholetým členem oblastního výboru Komory v Brně. Ve své funkci velmi dobře propojuje projektování s praxí při organizování celoživotního vzdělávání členů ČKAIT a při rozhodování o oblast-ních úkolech Komory v Brně. V technické veřejnos-ti je znám jako specialista na konstrukce mostů a dopravní stavby. Dlouhodobě plní nelehkou úlo-hu vedoucího implementační jednotky pro přípravu a koordinaci přestavby železničního uzlu v Brně. Rodák ze Šumperka pracoval ve Vojenském projek-tovém ústavu Praha, v Dopravních stavbách Olomouc, na stavbách v Lybii a ve

vedoucích funkcích firem Dopravní stavby a Dopravní stavby Holding. V sou-časné době je technickým ředitelem společnosti Brněnské komunikace a.s.

Hovoříme-li o vedoucích funkcích, byly a jsou to vždy funkce spojené s pro-jektem a realizací. Seznam mostů a dopravních staveb, řízených kolegou Lu-ňáčkem je rozsáhlý a technickou rozmanitostí problém obdivuhodný. Kromě staveb v České republice a zmíněné Lybii to byla příprava staveb na Ukrajině a v Kazachstánu. Jeho jméno je významně spojeno se stavbami velkého měst-ského okruhu a přestavbou železničního uzlu v Brně.

Jako konzultant při diplomových pracích na Stavební fakultě VUT v Brně, zku-šební komisař pro zkoušky autorizovaných inspektorů a člen průmyslové rady VUT FAST v Brně, působí při vzdělávání inženýrů propojováním vývojových úkolů s praxí.

Přejeme dlouhá léta provázená zdravím a radostí z práce, rodiny a přátel.

Výbor oblasti ČKAIT Brno

Ing. Josef Mitrenga

má 70 roků

Po dokončení základního studia absolvoval čtyřletou Střední průmyslovou školu stavební ve Zlíně a po-tom Vysoké učení technické, fakultu stavební v Brně, obor pozemní stavby a konstrukce. Technické znalos-ti si doplnil absolvováním dvouletého postgraduál-ního studia pedagogického na VUT Brno.

Stavební praxi započal přípravou staveb u firmy STA-VOSVIT Zlín a potom u Průmyslových staveb Zlín. Prošel funkcemi přípravní, rozpočtář, projektant včet-ně řízení výroby a podniku. Pět roků se věnoval jako profesor výuce odborných předmětů na SPŠ stavební, a to organizace a řízení pozemních staveb.

V roce 1991 založil projekční a stavební společnosti, které mají ročně obrát cca 400–600 mil. Kč. V těchto společnostech pracuje doposud ve výkonných i statutárních orgánech.

Současně s prací se věnoval i publikační činnosti. Vydal skripta a knihu pro Střední průmyslovou školu stavební s názvem Organizace a řízení stavebního podniku. Spolupracoval aktivně na vydání metodické pomůcky 2.1 Vedení pro-vádění pozemních staveb v rámci programu PROFESIS ČKAIT.

Je členem představenstva ČKAIT a řídí komisi Malého a středního podnikání. Byl předsedou zkušební komise pro pozemní stavby v Brně po dobu dvou zku-šebních období.

Za aktivní dlouholetou práci ve stavebnictví obdržel vyznamenání „ZA VYNIKAJÍCÍ PRÁCI“.

Blahopřejeme...

60. narozeniny

Ing. Ladislav Brett – člen Představenstva ČKAIT

Ing. Milan Skyva – člen Stavovského soudu ČKAIT

75. narozeniny

Ing. Bohumír Baxa – člen Stavovského soudu ČKAIT

Významná jubilea oslavují čestní členové ČKAIT:

prof. Ing. Jindřich Cigánek, CSc. – 75 let

Jaroslav Karásek – 80 let

Ing. Josef Mach – 85 let

Ing. Čestmír Jahoda – 92 let

Ing. Zdeněk Jíra – 92 let

Ing. Ladislav Mesenský – 92 let

Ing. Josef Havlík – 95 let

Historické zvraty za 110 let trvání stavební fakulty v Brně

Úvod

Vznik České vysoké školy technické spadá do posledního roku 19. století. Právě 19. století, někdy nazvané „stoletím páry“, bylo charakteristické prudkým rozvojem průmyslu hlavně v zemích Evropy a Severní Ameriky. Tento rozvoj, který vytvořil vědecký, technický a materiální rozbor století dvacátého, vyžadoval i nebývalý nárůst požadavků na vzdělání obyvatelstva, především v technických oborech. Ve všech evropských zemích začínají vznikat technická učiliště a technické vysoké školy. Tomuto trendu začínající moderní doby se nevyhnuly ani země Rakouského mocnářství.

Vývoj technického školství v Markrabství Moravském

Morava zaujímala přibližně 5 % plochy Rakouské monarchie, 5,7 % počtu obyvatel, ale v polovině 19. století již vytvářela 10 % průmyslové produkce monarchie. Je proto logické, že bylo snahou vytvořit zde odbornou základnu pro rychle se rozvíjející průmysl, který byl soustředěn především v Brně, kterému se především pro rozvoj textilního průmyslu přezdívalo „moravský Manchester“. Po vzájemné dohodě česky a německy mluvících obyvatel Moravy vzniklo v roce 1849 v Brně dvojjazyčné (utravistické) Technické učiliště, které mělo zabezpečit výchovu technické inteligence pro rozvíjející se průmysl Markrabství Moravského.

Negativně-pozitivní role továrníka Friedricha Wanniecka

Technickému učilišti se dostávalo vládní podpory. Po počátečních problémech s umístěním školy byla v roce 1860 postavena důstojná budova na nynějším Komenského náměstí a v roce 1873 byla povýšena na „vysokou školu technického směru“. V této době se však začaly vyhrcovat nacionalistické spory mezi německým a českým obyvatelstvem v Brně. Velký podporovatel této školy byl brněnský továrník F. Wannieck (Vaněk). Byl velký nepřítel Čechů a velký germanizátor. Zasloužil se o to, aby se ve škole přestalo vyučovat česky a tato škola se stala ryze školou německou. (V roce 1876 byla zrušena na této škole čeština jako nepovinný předmět.) F. Wannieck se stal v 90. letech zakladatelem „Německého domu“ v Brně a svůj život zasvětil pangermánským myšlenkám o nadřazenosti německy mluvícího obyvatelstva. Německy mluvící obyvatelstvo Brna bylo zásadně proti vzniku české technické školy, protože bylo názoru, že existence české vysoké školy v Brně by mohla „ve značné míře způsobit újmu prastarému německému charakteru města“, a tímto názorem zavazovali i své německé poslance v parlamentu. Změny charakteru původně dvojjazyčné C.K. vysoké školy technické v Brně na ryze německou však podnítila česky hovořící veřejnost na Moravě k oprávněnému požadavku na zřízení české vysoké školy technické.

Zásadní vliv tajného rady Dr. A. Rezka na vznik vysoké školy

K nedoceněným osobnostem na přelomu 19. a 20. století patří Dr. Antonín Rezek. Do roku 1896 přednášel jako profesor rakouských dějin na pražské filozofické fakultě a patřil k zakladatelům moderního českého dějepisce. V mládí si dal dokonce předsevzetí, že bude pokračovat v díle Františka Palackého. V roce 1896 byl povolán do Vídně a stal se tajným radou na Ministerstvu kultury a vyučování. Během roku 1899 Dr. A. Rezek vedl celou řadu jednání směřujících k zajištění budov, profesorského sboru a dalších náležitostí brněnské techniky.

Vláda si jasně uvědomovala, že požadavky české společnosti jsou oprávněné, a tak vypracovala všechny dokumenty k tomu, aby Jeho veličenstvo císař František Josef I. mohl podepsat 19. září 1899 dekret o zřízení „Císařské a královské České vysoké školy technické v Brně“. Aby vláda utlumila německou „nespokojenost“ rozhodla se, že bývalé „Technické učiliště“, které oslavovalo 50 let své existence, ponese oficiální název „K.u.K. Deutsche Technische Hochschule in Brünn“.

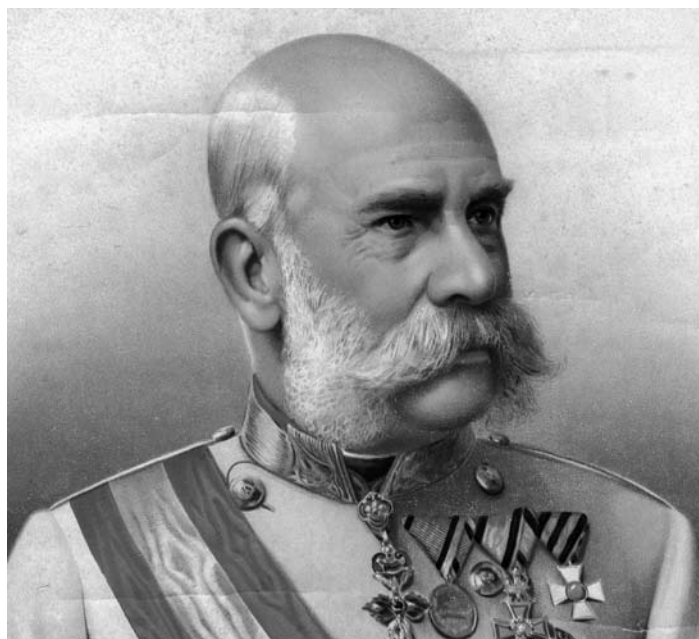
Úloha císaře Františka Josefa I. na vzniku české techniky byla zásadní, protože škola nevznikla „legální cestou“ na základě rozhodnutí parlamentu – tato cesta byla dle Dr. A. Rezka blokována obstrukcemi německých poslanců, ale

dle ústavního § 14, který umožňoval obejít parlament a využít absolutistického práva panovníka.

Česká vysoká škola technická v Brně zahájila svoji činnost 3. listopadu 1899 a jejím prvním odborem bylo stavební inženýrství. Začínala z nuzných začátků, pouze se 4 profesory a v pronajatých místnostech a bylo opět zásluhou Dr. A. Rezka, že vláda uvolnila na nové budovy školy částku 2,29 mil. Kč a s výstavbou se začalo v roce 1908. Budova novobaročního slohu, kterou navrhl a výstavbu řídil architekt Karel Danda, patřila v době jejího otevření (24. června 1911) k nejkrásnějším v Brně.

Panovnickovo jméno v názvu školy

Profesorský sbor si dobře uvědomoval panovníkův význam a vliv při vzniku školy. Nuzné poměry školy v počátcích její existence neumožnily tento dík plně vyjádřit. Před dokončením školy se proto profesorský sbor usnesl požádat panovníka, aby škola do budoucna mohla nést název „C.K. česká vysoká škola technická Františka Josefa v Brně“. Vzhledem k tomu, že císař rád viděl všechny projevy loajality svých poddaných vůči říši a trůnu, vyhověl této žádosti Nejvyšším rozhodnutím z 1. března 1911 a dal souhlas, aby se jeho vznešené jméno stalo součástí nového oficiálního názvu školy. Jako projev přízně se panovník uvolil přijmout 20. března 1911 deputaci českých profesorů k audienci, aby osobně vyslechl jejich díky.

Císař František Josef I. dal souhlas, aby jeho jméno bylo v názvu školy v roce 1911

Dlouhé období převratných změn a zvrátů

I když „Česká technika“ měla navždy nésti vznešené jméno Františka Josefa, tři roky po otevření nových budov začala Velká válka. Školní budovy byly přeměněny ve vojenský lazaret původně pro 700, později pro 1 000 raněných. Škola se opět stěhovala do náhradních prostorů. Někteří profesori narukovali a snížil se i počet posluchačů (na 103 v letech 1916–1917).

Konec Velké války, rozpad Rakouska-Uherska a vznik Československé republiky přinesl změny i do postavení brněnské techniky. Portréty císaře Františka Josefa I. byly nahrazeny portréty T. G. Masaryka a v roce 1919 bylo z názvu školy odstraněno císařovo jméno. Škola tedy nesla název „Česká vysoká škola technická“ v Brně. (Jméno císaře Františka Josefa škola nenesla „navždy“, ale pouhých 8 let).

Chod školy se podařilo velmi rychle zajistit. Již v roce 1918–1919 vykazovala největší počet posluchačů od svého vzniku – 2x tolik, co před válkou. Od roku 1918–1919 byly přijímány jako řádné posluchačky i ženy.

Počáteční rozvoj školy, charakterizovaný otvíráním nových oborů a nových budov, byl omezen počátkem 30. let hospodářskou krizí. Úspory ministerstva školství v roce 1934 byly ze 40 % na úkor vysokých škol. I v Brně se měly rušit některé odbory (architektura a pozemní stavitelství). Necitlivý přístup ministerstva vyvolával u veřejnosti velké protesty.

Zřejmě ona nestabilita vysokého školství ve 30. letech vedla profesorský sbor školy k myšlence intervenovat v její prospěch u různých vysoce postavených

osobností československého veřejného života. Patřil k nim rovněž nově zvolený prezident republiky Dr. Edvard Beneš, o jehož přízeň usilovali. Na návrh všech děkanů odborů školy bylo odsouhlaseno, aby pan prezident Dr. Edvard Beneš byl jmenován čestným doktorem technických věd. Slavnostní promoce se uskutečnila až 16. března 1937, kdy prezident přijel osobně do Brna. Ještě před touto promocí byl pan prezident požádán, aby vysoká škola technická směla v budoucnosti nést ve svém štítě jeho jméno, což pan prezident odsouhlasil a zákonem č. 31/37, se změnil název školy na Vysoká škola technická Dr. Edvarda Beneše v Brně.

Události roku 1938 se odrazily i na postojích a činnosti školy. Mnichovský diktát a následné odstoupení pohraničních území způsobily značnou deziluzi mnohých občanů, spojenou s nárůstem protibenešovské kampaně, které bohužel podlehl i česká technika v Brně. Na schůzi profesorů 16. listopadu 1938 navrhla zvláštní komise, aby byl podán návrh na zrušení názvu „Benešova technika“, a aby se vrátilo k původnímu názvu Česká vysoká škola technická v Brně. Tento návrh byl odsouhlasen a vládním nařízením ze dne 23. 12. 1938 škola opět změnila svůj název. Byla to ostuda nejen školy, ale symbolizovalo to ostudu celého českého národa v tomto nelehkém období a vlastně i ostudu celé civilizované Evropy, která k této situaci svými postoji přispěla.

V roce 1939 byla česká technika, stejně jako ostatní vysoké školy v Protektorátu Čechy a Morava, uzavřena na období 3 let. K obnově činnosti školy však došlo až po skončení 2. světové války.

Budova Fakulty stavební VUT v Brně

V roce 1945 se škola automaticky vrátila k názvu „Vysoká škola technická Dr. Edvarda Beneše v Brně“. Budovy školy byly po skončení války velmi zdevastovány, přesto úsilím studentů a profesorského sboru se dostaly do provozuschopného stavu a od podzimu 1945 začala na škole výuka. Škola musela zvládnout velké množství posluchačů – studium dokončovali ti, kteří začali studovat před válkou a dále i ti, kteří během války ukončili studia na střední škole. Před školou se jevila skvělá perspektiva rozvoje v osvobozené vlasti. Technické školství bylo pro rozvoj nového režimu nezbytné a bylo jím též podporováno. Vysoká škola technická Dr. Edvarda Beneše dosáhla v roce 1950/1951 svého největšího rozkvětu a předpokládal další rozvoj po stránce vědecké, vědecko-výzkumné, pedagogické a materiální. Všechny proto šokoval rozkaz prezidenta republiky z 23. 8. 1951, kterým byla tato škola zrušena, převedena pod správu Ministerstva národní obrany a na jejím místě byla vytvořena Vojenská technická akademie. Na této pak by měla být zahájena výuka již k 1. říjnu 1951.

Většina oborů „brněnské techniky“ se měla transformovat do nově vzniklých vojenských oborů „Vojenské technické akademie“. Obor, který zbyl po „rozebrání“ brněnské techniky, byl obor stavebního inženýrství, o který MNO neprojevovalo zájem. Vzhledem k velkému počtu posluchačů na tomto oboru bylo nakonec rozhodnuto zřídit z tohoto oboru prozatímní „Vysokou školu stavitelství“.

Zrození z popela

„Vysoká škola stavitelství“ vznikla v říjnu 1951 jako východisko z nouze

a nikdo jí nepřipisoval skvělou budoucnost. Prvním rektorem školy se stal prof. Ing. Dr. Vojtěch Mencl, který musel řešit velmi obtížné a nevděčné úkoly. Naprostou většinu budov zabrala vzniklá Vojenská technická akademie, a tak škola získávala prostory roztroušené na 13 místech po Brně. Vzdor nepřízní režimu vůči brněnské technice se právě fakulta stavebního inženýrství Vysoké školy stavitelství v Brně stala záhy největší stavební fakultou v republice. Ve školním roce 1952/1953 měla 2 170 posluchačů a 286 učitelů. Tento rozvoj se uskutečnil především zásluhou rektora prof. Ing. Dr. Vojtěcha Mencla, který se v této době o existenci školy zasloužil možná více než její zakladatel František Josef I. I přes nesmírnou snahu o zachování zbylých budov byly škole odňaty v roce 1953 budovy na ulici Úvoz 33, Gorkého a Husově třídě, kde Vojenská technická akademie zřídila novou Fakultu železniční. Přednášky probíhaly v kinosálech a různých pronajatých místnostech od různých organizací až do roku 1956. Pokles mezinárodního napětí po smrti J. V. Stalina a K. Gottwalda v roce 1953 způsobil i pokles vojenského napětí mezi oběma bloky a tím poklesl i význam vojenského školství. Naopak se projevil nedostatek „inženýrů“ v energetickém průmyslu, kteří byli „odčerpáni“ pro potřeby armády.

Nekvalifikované zásahy do sféry vysokého školství si začalo uvědomovat i Politické byro ÚV KSČ. V této souvislosti se začalo uvažovat o „obnovení“ energetické a strojní fakulty v Brně, kde by se využila mohutná výrobní základna Brněnského kraje – vyžadovalo to však přidělení vhodných budov.

Významný zlom nastal na schůzi Politického byra ÚV KSČ dne 9. dubna 1956, kdy bylo navrženo, aby při Vysoké škole stavitelství v Brně byla zřízena energetická fakulta s počáteční kapacitou 150 studentů, která by měla začít svoji činnost již počátkem akademického roku 1956–1957. Tato fakulta měla být zřízena s perspektivou jejího rozdělení na fakultu elektrotechnickou a fakultu strojní. Právě na tomto zasedání padl návrh, aby nově vzniklá škola nesla název „Vysoké učení technické v Brně“. Tento název byl všemi schválen. Škola nesla tento název od 1. září 1956. Prvním rektorem nové školy se stal prof. Ing. Dr. Vilibald Bezdiček.

Období klidu a postupného rozvoje

Změna názvu školy, uvolnění některých budov Vojenskou technickou akademií (např. Barvičova 85) a stabilizace učitelů na škole přinesla trochu klidu do činnosti a rozvoje školy. Škola začala iniciativně zavádět nové obory a rozvíjet nové oblasti vědy. Tak byla již v roce 1959 zřízena Laboratoř počítačích strojů, která se jako jedno z prvních pracovišť v zemi začala zabývat počítačovou

První rektor Vysoké školy stavitelství prof. Ing. Dr. Vojtěch Mencl

technikou za pomoci tehdy nejmodernějších počítačích strojů, které se průběžně inovovaly.

Přetrvávající nedostatek prostorů pro výuku vedl již v roce 1959 k návrhu na dostavbu Akademického náměstí (v blízkosti ul. Veveří) budovami dalších fakult. Tento návrh nebyl schválen a rozvojové území školy bylo vyčleněno v prostoru pod Palackého vrchem. Po dlouhých odkladech se začalo s výstavbou studentských kolejí, a to v letech 1967 až 1973, s celkem 4 000 lůžky. Se zpožděním – až v roce 1975 se začalo s výstavbou Fakulty strojní, která trvala 12 let, až do roku 1987. K výstavbě Fakulty elektrotechniky pak došlo až po změně poměrů v naší zemi v roce 1991. Nové poměry v naší zemi též umožnily návrat Fakulty stavební do historických budov na ul. Veveří 95.

Oslavy 110. výročí školy

Letošní výročí není sice „zcela kulaté“, ale je významné, protože se koná již v konsolidované demokratické společnosti. Dá se reálně předpokládat, že po řadě zvratů, které školu během její historie potkaly, se dostává do období stability s perspektivou dalšího rozvoje. Za poslední dvě dekády došlo k významnému rozšíření kontaktů školy s celým světem. Škola se zařadila po bok ostatním evropským a světovým technickým univerzitám. Tuto skutečnost si dobře uvědomují studenti, a proto zájem o studium na fakultách VUT v Brně stále roste.

Oslavy na 110. výročí byly zahájeny na Fakultě stavební VUT v Brně již 15. 4. 2009 vernisáží výstavy „110 let studia na stavební fakultě v Brně“, která se do listopadu koná ve Výstavních prostorách budovy FAST a dále XII. mezinárodní vědeckou konferencí, která se konala od 20. 4. do 24. 4. 2009 na Fakultě stavební VUT v Brně.

Článek byl zpracován prof. Ing. Leonardem Hobstem, CSc., s použitím některých kapitol připravované publikace „Kapitoly z dějin Vysokého učení technického v Brně“, jejímž autorem je známý historik doc. PhDr. Jiří Pernes, Ph.D., který k tomu dal svůj souhlas.

Jak do budoucna zajistit žádoucí kvalifikaci odborníků ve vodním stavitelství, když se u nás již po léta žádná velká vodní stavba neuskutečnila?

Na tuto otázku, možná i trochu uměle vykonstruovanou, je možno reagovat různě. K těm jednoduchým může např. patřit odpověď, že k základním vlastnostem inženýra patří schopnost poradit si s každým problémem, který se naskytne – tedy i v oblasti přípravy, výstavby a provozu vodních děl na tocích. Může být podepřena skutečností, že v období po roce 1948, kdy se u nás nutně projevovala izolace od odborného světa v důsledku panujících politických poměrů, byly u nás vyprojektovány a postaveny

významné přehrady, vodní elektrárny a další vodní stavby odpovídající světové úrovni. Obdobně je možno uvést např. podzemní stavby, které v poválečném období u nás byly v hlubokém útlumu – a pak rychle následoval pozoruhodný rozvoj – převážně vlastními silami.

Z ekologické sféry (v širším pojetí) by zřejmě zaznělo, že takové odborníky už nebudeme potřebovat, protože další obecně škodlivé přehrady a jiné stavby narušující přirozený charakter vodních toků se už budovat nebudou.

Pro mě, jako dlouholetého vysokoškolského učitele, být již pár let v.v., je taková otázka výzvou – abych si trochu zbilancoval skutečnosti, které se od tzv. zlaté éry vodního stavitelství v 60.–70. letech 20. století vyskytly.

Především jsme všichni zasaženi mocným proudem informatiky, zejména mladá generace. Přitom jsme nuceni počítat s tím, že podstatná tvůrčí kapacita bude i nadále rozvojem informačních technologií absorbována. Obdobný výrazný vliv má dnes problematika prostředí (environment), respektování principů udržitelnosti (sustainability) v jednání společnosti (včetně stavitelství), usilující i o nápravu minulých škod. Asi by se našly i další změny, záměrně se omezují na ty nejvýznamnější.

Pokud bude řeč o kvalifikaci, nabízím tu souhrn pregraduálního vzdělávání, navazujícího vzdělávání celoživotního a získávání vlastních zkušeností v rámci odborné praxe, s vyústěním v odborné i lidské kvality (v závislosti na individuálních schopnostech jednotlivců).

Ve všech citovaných procesech utváření kvalifikace dnes pozorujeme dynamické změny.

V inženýrské pregraduální přípravě jsme pod celoevropskými politickými tlaky zavedli tzv. strukturované studium (bakalářské, magisterské a výběrové doktorské), i když prakticky všichni studenti inženýrských oborů pokračují dále po absolvování bakalářského stupně. Zdůrazňujeme, že jsme technickými univerzitami (ne polytechnikami), čímž vlastně říkáme, že už tolik nelpíme na uceleném systému přípravy pro určitý obor inženýrské činnosti – s vědomím, že tyto klasické obory hodně ztratily na své minulé stabilitě.

V rámci „Evropy“ se předpokládá rozšiřování výměny studentů mezi příbuznými vysokými školami různých států – v zájmu zvýšení schopnosti studentů adaptovat se i vnímavosti vůči obecným evropským resp. světovým problémům. Měl jsem možnost zúčastnit se diskusí i o takových problémech, jako např. zda rozhodující politická sféra má zájem na vysoké odborné úrovni absolventů vysokých škol. Nedává spíš přednost vysokým počtům studentů proto, aby mladé lidi „zaměstnala“ v prostředí „na úrovni“ v zájmu řešení závažných sociálních problémů naší doby?

Všechny aktuální trendy v pregraduálním studiu nutně vedou ke snížení schopnosti čerstvých absolventů vysokých škol řešit konkrétní technické problémy. Jejich přínosem je podstatně širší odborný profil absolventů s plným zapojením do využívání novodobých prostředků informatiky.

Pokud se jedná o přechod z vysoké školy do praxe, dnešní absolvent často nespěchá uplatnit se bezprostředně v oboru, který studoval. Přitom je vhodné upozornit na skutečnost, že v širším počtu (ve srovnání s minulostí) studenti za studií pracují, i když ne vždy v oboru, který studují.

Osvědčená praxe větších firem v minulosti, v rámci nástupního období si mladého inženýra „dotvořit“ v rámci vlastní organizace nebo lépe prostřednictvím delší stáže u analogické firmy v zahraničí, je jistě velmi účinným prostředkem přípravy kvalifikovaných pracovníků. Přitom je třeba počítat s tím, že i nadále budou absolventi vysokých škol lépe připraveni pro projekty resp. projektové studie (numerické modelování), než pro stavební technologie.

Možnosti získávat kvalifikaci v mezinárodním měřítku jsou dnes zásadně lepší než v minulosti – jen jich využívat, ať již v rámci iniciativy významných organizací či individuálně.

Celoživotní vzdělávání se dnes považuje za základní prostředek, ne-li všelék v oblasti kvalifikace.

Skutečnost nás ale spíše vede k mírné skepsi.

Dnes ale existují mezinárodní odborné organizace, které velmi účinně soustřeďují a vyhodnocují nové poznatky v oblasti svého působení a poskytují je odborné veřejnosti – i prostřednictvím svých členů v jednotlivých státech. Možnost udržení kontaktů se světovým vývojem je při jistém zájmu bez problémů. Tu stačí připomenout např. publikace mezinárodní přehradní asociace ICOLD a další.

Vlastní zkušenosti jsou k nezaplacení, pokud ale není širší příležitost, není to dobré. V našem oboru vodních staveb na tocích poměrně značné oživení v tomto smyslu znamenala nutnost oprav po výskytu extrémních povodní (1996–2002 ad.), nelze podceňovat ani zajímavé opravy starších objektů v poslední době. Vždy existují možnosti uplatnit se v zahraničí, což se ostatně široce využívá ve státech, kde intenzita vodohospodářské výstavby proti dřívějším létům poklesla (Švýcarsko, Francie atd.).

Nepochybně proti zmíněné zlaté éře vodohospodářské výstavby je i situace praxe odlišná – a to i když abstrahujeme od konkrétních zakázek.

Tu nejsem povolán se příliš problematikou zabývat. Jen si dovoluji poznámku, že dnes v rámci „Evropy“ již nepůsobí úzce specializované špičkové firmy – konkrétní požadavky je nutí k velmi širokému sortimentu realizace zakázek.

Pokud jde o přípravu staveb, vlastní technické řešení dnes tvoří jen několik procent relevantních činností. Investoři nutně musí klást zvýšený důraz na schopnosti projekt zajišťit „zúřadováním“, včetně projednání s veřejností (schopnost čelit různým iniciativám, tlakům médií atd.), takže technická úroveň a originalita často přestává být prvořadá.

Všemi těmito poznámkami se však spíše jen točím kolem problému zachování schopnosti další generace inženýrů ve vodním stavitelství řešit problémy vodního oboru vlastními silami v budoucnu. Konkrétně to asi lépe nesvedu. V dnešní době nejistot, kdy paralelně vedle sebe mohou existovat různé pravdy, včetně těch, které jsou v rozporu s fyzikálními zákony, stále více ovlivňo-

vané záplavou informací a mediálními manipulacemi, je obtížné odhadovat další vývoj. Za základní předpoklad považují, aby se nám v obrovské konkurenci širokého spektra atraktivních (často módních) oborů, podařilo soustavně získávat mladé lidi na potřebné inteligenční a morální úrovni pro inženýrské a konkrétně vodní stavitelství, jako trvalou náplň jejich odborného působení. O to bychom se měli trvale snažit.

Prof. Ing. Vojtěch Broža, DrSc.
katedra hydrotechniky ČVUT v Praze

Krise není pouze finanční! (O stavu učnovského školství)

Krise nastává i profesní. Ne možná ta řídicí, projekční a manažerská, ale především ta dělnická. Je plíživá, ale pokud nedojde k systematickým opatřením, tak nezastavitelná. Vzhledem k tomu, že mi není známo seriózní pojednání o konkrétní situaci v učnovském školství, v oborech stavebního směru, předkládám jednoduchou analýzu současného stavu s výhledem do nedaleké budoucnosti. Protože spektrum oborů, oblastí a demografického členění obyvatel je velmi různorodé, ale v příbuzných oborech obdobné, soustředím se na oblast oboru zedník, či zedník obkladač v olomoucké oblasti.

Z běžně dostupných statistických údajů se dozvídáme následující. V oblasti Olomouce funguje na počátku roku 2009 cca 160 aktivních stavebních firem. Ve statistických údajích se však objevují jen ty nad 20 zaměstnanců (v současné době 141), které deklarují cca 4 447 zaměstnanců u dělnických profesí. Vzhledem k tomu (přesný údaj neexistuje) lze odvodit, že počet dělnických profesí ve stavebních firmách se pohybuje kolem 5 000. Poměr administrativních a dělnických profesí je zde nyní 1:1,5. Tento počet tvoří především „silné“ ročníky šedesátých let. Jestliže produkční aktivní věk takového zedníka je cca 40 roků (20–60), vychází nám, že každý následující rok skončí průměrně 125 pracovníků v důchodu.

A kolik vyučených zedníků produkuje učnovské školy? Za posledních 10 roků je to průměrně 17 učňů s dokončenou docházkou. Je otázkou, kolik jich skutečně skončí na stavbě (cca 1/3 odchází ihned pracovat mimo obor – řidiči apod.), jakou mají odbornou úroveň (když do samotného oboru se nyní hlásí ti, co se nedostanou jinam), a jakou mají motivaci jít se tento obor učit a pak ho také realizovat v praxi.

Pokud srovnáme a zinterpelujeme počty končících a nově přicházejících do oboru, zjistíme, že do 20 roků bude stavebnictví v totální zaměstnanecké krizi.

Pokud např. ve školním roce 1999 neukončil obor ani jeden zedník, v roce 2001 a 2002 – 6 žáků a letos 12 (ke zkoušce) v oblasti Olomoucka, pak je to věc neexistence programového řešení ze strany ministerstva školství, a to již od devadesátých let.

Je správné zvyšovat vědomostní úroveň celého národa, apelovat na zlepšování úrovně vysokého a středního školství, ale je třeba si uvědomit, že za pár let nebude mít tento vyšší a střední stav koho řídit.

Neustálé zvyšování počtu soukromých vysokých a středních škol nekoreponduje s demografickým vývojem a společenskou potřebou, a vysoký počet středních škol demotivuje žáky „jít se učit“, když „mohu mít maturitu“ a „ani nemusím na přijímací zkoušky“. V současné době je poměr středoškoláků a vyučených pro oblast Olomouce cca 2:1 (a více). Vysokoškolským studiem se tento poměr ještě zvýší (absolutní gymnázia apod.). Pokud se nadšenci pro stavební učební obor najdou, opět se projeví NEREGULACE A NEPODPORA STÁTU. Pouhý příspěvek na žáka (který jde do učnovské školy) nekryje např. náklady na praxi ve firmách. Když nastane korektní i nekorektní „boj“ o učně mezi stavebními firmami, všechny ví, že příspěvek nedostane žádný. Firmy učně motivovat mohou, ale opět bez regulace a záruky, protože není povinnost učně v této firmě po vyučení zůstat.

Návazných způsobů řešení je několik:

- 1) Provést důkladnou analýzu stavu (a to celostátní) oborů, počtu oborů, počtu žáků nastoupivších a ukončících obor, a hlavně analýzu potřeb jednotlivých oborů v učnovských profesích.
- 2) Po analýze zavést a uvést v praxi motivující programy pro obory, které nemají dostatečný společenský kredit, nemají vzestupnou tendenci ukončování vzdělání apod.

- 3) Motivující programy zavést nejen pro žáky, ale i pro učnovské školy a firmy.
- 4) Provést propagační kampaň či zavést možnost např. operačních programů (dosažitelných pro všechny firmy a školy – i malé), k provedení propagační kampaně na nábor učnovských profesí a samotnou výuku či výuku v praxi.
- 5) Legislativně ošetřit správnou formou vyučení, praxi a uvedení učně do dané povýšovací praxe, které zamezí nekalým praktikám v „přetahování“ učňů mezi firmami, zadá jasnější pravidla a tím jistotu učňům, školám i firmám.
- 6) Opět zavést dostatečně dlouhou praxi po vyučení pro vydání živnostenského listu.
- 7) Provést analýzu stavu – min. 10 roků zpět, a to počtu vysokoškolsky a středoškolsky ukončených vzdělání v poměru k vyučeným, a to v jednotlivých oblastech (stavebnictví, strojírenství apod.), a dle toho zvýšit aktivitu viz předchozí body 1–5.
- 8) Zavést „informační kanál“ mezi Ministerstvem školství a Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR v této oblasti s určením možností spolupráce.
- 9) atd.

Výše uvedená problematika je velmi široká, pro článek zjednodušená, ale záměrem je poukázat na to, že by bylo katastrofální pro celou naši společnost, aby v roce 2025 byl stav profesí, jako je zedník (ale i tesař, pokrývač, zámečnický, nástrojař apod.) maximálně poloviční proti současnému stavu, a nic nenavědčuje tomu, že by kdekoli ve státní správě byla vyvíjena činnost pro radikální zlepšení. Úzké zaměření na obor zedník je dáno profesním zaměřením autora článku.

Ing. Lubomír Vymazal
majitel stavební firmy, Olomouc

Hospodaření s dešťovými vodami příspěvek k diskuzi

V minulých dnech jsem vyslechl přednášku Ing. Jiřího Vítka na téma „Hospodaření s dešťovými vodami“, pořádanou oblastní kanceláří ČKAIT Olomouc. Dozvěděl jsem se na ní, že je připravena novela vyhlášky MMR č. 501/2006 Sb. (jmenovitě § 20 o vsakování dešťových vod), která je údajně stejně vágní jako původní předloha. Současně nás přednášející seznámil s praktickými případy, jak řeší nakládání s dešťovými vodami naši západní sousedé a jaká tam existuje legislativa závazná pro všechny projektanty, stavebníky i úřady.

Velmi mne zarazil diametrálně rozdílný přístup odpovědných orgánů ČR a NSR. Zatím co u nás jsme začali řešit zásadní problém zasakování dešťových vod do podzemní vody jen čtyřmi řádky ve vyhlášce MMR až v roce 2007 a všemi ostatními vyhláškami a předpisy jsme se snažili ho co nejvíce omezit nebo dokonce zakázat, v NSR platí už mnoho let směrnice DWA-A 138, která na desítkách stran podrobně řeší plánování, výstavbu a provoz zařízení pro vsakování dešťové vody. Je celkem pochopitelné, že ze dne na den nelze změnit léta zažitá zvyklost a že po zásadní změně orientace u nás v tomto oboru stále vládne anarchie, že kvalita projektů závisí na úrovni odbornosti projektantů, koncepce řešení na zkušenostech a míře opatrnosti vodoprávních úřadů a ekonomika na ekologickém povědomí investorů. Technická řešení, která jsou v jednom okrese běžně schvalována a realizována jsou v sousedním okrese zcela nepřijatelná a nerealizovatelná. Realizovaná zařízení nejsou systematicky sledována a provozní výsledky nejsou vyhodnocovány. V souvislosti s tímto stavem mne, dlouholetého projektanta vodohospodářské, napadlo položit odborné veřejnosti a odpovědným orgánům následující otázky:

Jsou snad nějaké pochybnosti o tom, že úrovně hladin podzemních vod, které jsou zdrojem pitné vody značné části naší populace, trvale klesají, že se snižuje odpar a narušuje se přirozený koloběh vody?

Mohou být pochybnosti o tom, že příčinou této skutečnosti je lidská činnost, konkrétně urbanizace krajiny a dosud nejběžnější způsob odvádění srážkových vod kanalizačními systémy do vodních toků?

Je snad účel Zákona o vodách „Ochrana a zachování vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti vodních zdrojů je veřejným zájmem“ tak slabým po-

litickým tématem, že politikům a ekologickým organizacím nestojí za to aby se jím zabývali, protože je málo zviditelňuje ve srovnání s radarem a Teme-línem?

Proč je řešení problematiky vsakování dešťové vody odsouváno na vedlejší kolej oproti povrchovým tokům, na jejichž čistotu již byly vynaloženy miliardy korun a současně se zapomíná na to, že na jejich čistotu má negativní vliv i zvyšující se soustředěný přítok dešťových vod ze stokových sítí?

Proč vlastně tak zřetelně zaostáváme za ostatními kulturními státy v proble-matice, která je nesporně pro životní prostředí životně důležitá?

Po prostudování Směrnice DWA-A 138 se domnívám, že tato směrnice, spolu s dalšími na ni navazujícími směrnicemi DWA, je zpracována s německou dů-kladností, na základě teoretických studií i praktických zkušeností a že je i v na-sích klimatických a geologických podmínkách dobře akceptovatelná. Považuji proto za zbytečnou ztrátu času aby se čekalo na to až orgány EU tuto potřeb-nou směrnici ve svých komisích zpracují a oficiálně vydají jako evropskou nor-mu. Já se snažím uplatnit její závěry ve svých projektech již několik let, i když ne vždy úspěšně. Narážím na to, že nejsou k dispozici objektivní údaje o míře znečištění dešťových vod z vozovek a parkovišť, jmenovitě v ukazateli NEL, a že odpovědné orgány jeho hodnotu silně nadsazují aby se kryly a tím neú-měrně zvyšují investiční náklady. Praktické zkušenosti z realizovaných staveb mne také opravňují k pochybnostem o tom, zda i v koeficientu filtrace k_f není někdy skryta značná míra bezpečnosti a že se míry bezpečnosti u několika činitelů sečítávají. Jednotná a jednoznačná legislativa přece jenom je ne-zbytná.

Závěrem bych chtěl ještě zdůraznit, že vsakování dešťových vod nesmí být chápáno jako problém výlučně vodohospodářský, který lze řešit až na závěr urbanistické studie, ale že je nezbytně nutné přizvat projektanta vodohospo-dáře ke spolupráci již ve fázi tvorby základní koncepce, kdy se na podkladě hydrogeologického průzkumu rozhoduje o druhu vsakovacího systému. Na pří-klad vsakování průlehem vyžaduje rozšíření uličního profilu o 3-4 m zeleného pásu, který není pro podzemní inženýrské sítě využitelný. Tento fakt je zatím v našich poměrech nemyslitelný, ale v NSR je už několik let realizovaný.

*Ing. Radmil Koupán, autorizovaný inženýr,
projektant a specialista v oboru vodohospodářských staveb
OK ČKAIT Olomouc*

Uznání práv autorizovaných osob ČKAIT v zemích Evropské unie

V říjnu 2002, při přístupových jednáních České republiky k Evropské unii, předložila ČR Evropské komisi seznam technických adaptací Směrnice Rady 85/384/EHS o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a obdobných dokladů o kvalifikaci v oboru architektury, obsahující opatření pro usnadnění vý-konu práva usazování a volného pohybu služeb.

Seznam vypracovaný Ministerstvem školství, tě-lovýchovy a mládeže a Ministerstvem pro místní rozvoj obsahoval výčet škol České republiky, jejichž

diplomy mají členské státy uznávat na základě tzv. nabytých práv.

Poslední dva body uvedeného seznamu zněly:

- doklad o autorizaci udělený Českou komorou architektů bez specifikace oboru nebo pro obory Pozemní stavby nebo Územní plánování
- doklad o autorizaci udělený Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě pro obor Pozemní stavby.

Při jednáních v Bruselu, kterých se zúčastnili zástupci ČKA a ke kterým zá-stupci ČKAIT nebyli přizváni, byl z nepochopitelných důvodů a zcela v rozporu se zákonem č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, vynechán poslední bod přiznávající nabytá práva osobám s autorizací uděle-nou ČKAIT.

Českým stavebním inženýrům, na rozdíl od jejich kolegů ze všech zemí, které vstoupily do EU, tím bylo v zemích EU odepřeno automatické uznání jejich oprávnění, které mají podle zákona č. 360/1992 Sb., v ČR.

ČKAIT se celou dobu snažila tuto diskriminaci odstranit. Třebaže měla jasnou podporu Ministerstva pro místní rozvoj jako garanta zákona č. 360/1992 Sb., trvalo téměř sedm let než byl příslušný seznam doplněn.

Stalo se tak Sdělením Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 9. března 2009 o doplnění sdělení č. 287/2004 Sb., kterým se vyhláší seznam diplomů, osvědčení a jiných dokladů o formální kvalifikaci architekta udělovaných na území Evropské unie a institucí orgánů, které je vydávají, ve znění sdělení č. 489/2004 Sb., a sdělení č. 133/2007 Sb., uveřejněných ve Sbírce předpisů České republiky:

„Ministerstvo pro místní rozvoj podle § 30 b odst. 2 zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizova-ných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, vyhláší doplnění seznamu diplomů, osvědčení a jiných dokladů o formální kvalifikaci architekta udělovaných na území Evropské unie a institucí a orgá-nů, které je vydávají:

v České republice

– osvědčení o autorizaci udělené Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě pro obor pozemní stavby.“

Celý seznam je uveden v příloze VI. „Nabytá práva pro povolání, která jsou uznávána na základě minimálních požadavků na odbornou přípravu“ v součas-ně době platné Směrnice 2005/36/EU o uznávání odborných kvalifikací.

Ing. Bohumil Rusek

Rozhodování u Stavovského soudu ČKAIT

V příspěvku pokračujeme v uveřejňování obsahu jednání tohoto orgánu Komory při rozhodování o oprávněných stížnostech na naše členy, kteří se při výkonu své činnosti dopustili profesního nebo etického pochybení.

Jeho hlavním posláním je upozornit na nejčastěji se vyskytující nedostatky naší práce při zajišťová-ní vybraných činností ve výstavbě.

Stížnost na autorizovanou osobu, vykonávající odpovědného zástupce firmy

Stěžovatelé **I. B.** a **J. B.** podali stížnost na **R. H.**, člena Komory – autorizovaného stavitele pro obor pozemní stavby (dále zhotovitel), na nekalitní provedení dodávky stavby rodinného domu v lokalitě H. K., ke kterému se zavázal uzavřením příslušné smlouvy o dílo, včetně provedení změny zpracované projektové dokumentace tak, aby stavba mohla být provedena jako dřevostavba. Tento závazek ale nesplnil, v průběhu provádění prací se dopustil řady závažných odborných pochybení, odmítl spolupráci se stavebním dozorem i jednání se stavebníkem. Stěžovatelé ve stížnosti uvedli řadu technických nedostatků, které zjistili a požadali Komoru o je-jich prošetření.

Skutková zjištění v průběhu šetření stížnosti

Dozorčí rada ČKAIT (dále DR ČKAIT) po převzetí stížnosti zahájila v sou-ladu s § 9 odst. 1 písm. e) Organizačního řádu ČKAIT šetření. Ve stano-vené lhůtě provedla jak ověření skutečností uvedených ve stížnosti, tak i shromáždění dalších důkazů souvisejících s obsahem stížnosti, včetně osobního jednání jak se stěžovatelem, tak i se stěžovaným.

Na základě těchto zjištění přijala DR ČKAIT usnesení, že došlo ze strany **R. H.** k porušení ustanovení § 12 odst. 1 zákona č. 360/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a podala Stavovskému soudu ČKAIT (dále StS ČKAIT) návrh na zahájení disciplinárního řízení s autorizovaným stavitelem **R. H.** V části disciplinární odpovědnosti v souladu s ustanovením § 20 odst. 1 písm. b) zákona č. 360/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, navrhlá uložení pokuty ve výši 30 000 Kč.

Disciplinární řízení

Stavovský soud ČKAIT po převzetí návrhu na zahájení disciplinárního řízení (dále žaloba) zaslal disciplinárně obviněnému R. H. oznámení, že s ním bylo zahájeno disciplinární řízení spolu se žalobou a ustavil Disciplinární senát StS ČKAIT (dále senát StS) k projednání žaloby.

Senát StS nařídil v dané věci postupně tři jednání. První bylo na závěr jednání odročeno vzhledem k možnosti vzájemného narovnání obou stran tak, jak senátu sdělil odviněný R. H. V průběhu druhého jednání senát StS za účasti obviněného i obou stěžovatelů zjistil, že proti obviněnému R. H. je v téže věci vedeno Policií ČR v H. K. trestní řízení. Pro ověření potřebných skutečností u tohoto orgánu státní zprávy, proto senát StS s přihlédnutím k ustanovení § 20 odst. 2 písm. a) Disciplinárního a smířčího řádu ČKAIT (dále DSŘ ČKAIT) toto jednání znovu odročil. Třetí ústní jednání bylo stanoveno poté, kdy bylo Policií ČR H. K. senátu sděleno rozhodnutí o zastavení tohoto řízení vedeném proti R. H.

Senát StS z těchto jednání i z obsahu žaloby zjistil, že v průběhu realizace stavby RD skutečně došlo k dílčím pochybením ze strany zhotovitele, které se projevíly technickými závadami tak, jak jsou uvedeny v kolaudačním rozhodnutí vydaném stavebním úřadem H. K. a dalšími důkazy, zjištěnými v průběhu disciplinárního řízení.

Vzhledem k těmto zjištěním rozhodl senát StS po poradě takto: obviněný R. H. je vinen, že jako autorizovaná osoba realizoval stavbu RD pro stavebníky I. B. a J. B. s technickými závadami, nepředal stěžovateli dokumentaci vyplývající ze změny stavby, nedodržel termín odstranění nedodělků a závad z kolaudačního řízení a řádně nepředal stěžovatelům staveniště při opuštění stavby. Nerespektoval tedy ustanovení § 2 odst. 1 a § 3 odst. 1 Profesního a etického řádu ČKAIT (dále PEŘ ČKAIT), čímž závažným způsobem porušil povinnost autorizované osoby uloženou mu § 12 odst. 3 zákona č. 360/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a podle § 20 odst. 1 písm. b) a téhož zákona mu bylo uloženo disciplinární opatření – **pokuta ve výši 10 000 Kč.**

Odvolací řízení

Rozhodnutí senátu StS ČKAIT nabylo právní moci.

Stížnost na kvalitu zpracované PD a neoprávněné užívání autorizačního razítka

Stěžovatel **M. m. K. V.** podal podnět k odebrání autorizace členovi Komory, autorizovanému technikovi pro obor pozemní stavby **M. K.** z důvodu zneužívání udělené autorizace opakovaným předkládáním projektové dokumentace tamějšímu stavebnímu úřadu, což je v rozporu s vyhláškou č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, a pravděpodobného zneužívání autorizačních razítek jiných osob. Jako příklad doložil projektovou dokumentaci na půdní vestavbu bytu pro stavebníka v lokalitě K. V. s konstatováním, že nejde o jediné ale opakované zjištění nekvalitní práce, se kterou se setkal tamější stavební úřad.

Skutková zjištění v průběhu šetření stížnosti

Dozorčí rada ČKAIT po převzetí podnětu zahájila šetření, ve stanovené lhůtě provedla ověření skutečností uvedených v převzatém podnětu, včetně osobního jednání se stěžováním P. M. K.

Na základě těchto zjištění přijala DR ČKAIT usnesení, že stěžovaný M. K. nerespektoval jak všeobecně závazných právních předpisů, tak i vnitřních řádů Komory závažně porušil povinnost mu uloženou ustanovením § 12 odst. 3 zákona č. 360/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a podala Stavovskému soudu ČKAIT návrh na zahájení disciplinárního řízení s M. K. a v části disciplinární odpovědnosti v souladu s § 20 odst. 1 písm. c) téhož zákona navrhla pozastavení autorizace na dobu tří let.

Disciplinární řízení

Stavovský soud ČKAIT zaslal po převzetí žaloby disciplinárně obviněnému M. K. sdělení, že dnem převzetí žaloby s ním bylo zahájeno disciplinární řízení (§ 2 odst. 3 písm. d) DSŘ ČKAIT) s připojením této žaloby a ustavil disciplinární senát k projednání žaloby. Ten nařídil v předmětné věci termín ústního jednání, na který se obviněný M. K. z pracovních důvodů omluvil a požádal, aby proběhlo v jeho nepřítomnosti. Disciplinárnímu senátu tedy nezbylo, než podle ustanovení § 9 odst. 3 DSŘ ČKAIT jednat a rozhodovat v nepřítomnosti obviněného M. K.

Senát StS zjistil, že M. K. vypracoval pro objednatele L. V. projektovou dokumentaci pro vydání stavebního povolení půdní vestavby bytu v lokalitě K. V., která vykazuje řadu technických nedostatků (např. chybí skladba konstrukcí,

nejsou vykresleny okenní otvory, výkresy jsou nedostatečně okótovány s použitím nevyhovujícího měřítka 1 : 75, chybí část požární technické zajištění aj.). Disciplinární senát dále nade vši pochybnost zjistil, že projektová dokumentace části elektroinstalace a zdravotní technika je opatřena razítkem a podpisy oprávněných osob (členů Komory) bez jejich vědomí a souhlasu. Obviněný M. K. sám přiznal při projednávání stížnosti před Dozorčí komisí DR ČKAIT, že podpisy a razítka obou oprávněných osob na předmětnou projektovou dokumentaci okopíroval.

Senátu StS po poradě nezbylo než konstatovat, že návrh na zahájení disciplinárního řízení autorizovaného technika M. K. podaný DR ČKAIT je v plném rozsahu důvodný. Nerespektováním ustanovení § 2 odst. 1 a § 3 odst. 1 PEŘ ČKAIT, dále § 158 a § 159 zákona č. 183/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále § 2 a § 19 zákona č. 360/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, závažným způsobem porušil povinnost autorizované osoby uloženou mu ustanovením § 12 odst. 3 zákona č. 360/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je vinen a podle § 20 odst. 1 písm. c) téhož zákona mu bylo uloženo disciplinární opatření – **pozastavení autorizace na dobu tří let.**

Odvolací řízení

Rozhodnutí senátu StS ČKAIT nabylo právní moci.

Stížnost na kvalitu projektové dokumentace a výkon inženýrské činnosti

Stěžovatel **P. M.** podal stížnost na člena Komory **L. P.**, autorizovaného stavitele pro obor pozemní stavby, zpracovatele projektové dokumentace na rekonstrukci a přístavbu rodinného domu v P-6, včetně obstarání příslušných vyjádření dotčených orgánů státní správy a podání návrhu na zahájení řízení o povolení stavby. Na dohodnuté práce nebyla uzavřena písemná smlouva, dohoda o rozsahu a obsahu prací byla pouze ústní. Stěžovaný L. P. dohodnuté termíny pro předání projektové dokumentace opakovaně nedodržel, přestože na jeho žádost mu byla stěžovatelem poskytnuta i peněžní záloha při zahájení prací. Nepravdivě se ukázalo i tvrzení L. P., že celá záležitost je předem projednána i s příslušným stavebním úřadem pro možnost vydání stavebního povolení. Stěžovatel P. M. proto žádá Komoru o prošetření stížnosti, neboť jednání a chování L. P. je příčinou oddálení této rekonstrukce minimálně o další rok.

Skutková zjištění v průběhu šetření stížnosti

Dozorčí rada ČKAIT po převzetí této stížnosti zahájila šetření, ve stanovené lhůtě provedla ověření skutečností uvedených ve stížnosti a zajistila i písemné vyjádření stěžovaného L. P. V něm L. P. považuje celou stížnost za obsahově zcela nerelevantní a emotivně zaměřenou, na základě jeho předsudků jako neoprávněnou a žádá proto o zastavení šetření stížnosti.

Na základě takto zjištěných a následně i ověřených skutečností přijala DR ČKAIT usnesení, že došlo ze strany stěžovaného L. P. k závažnému pochybení a porušení ustanovení § 3 PEŘ ČKAIT a podala stavovskému soudu návrh na zahájení disciplinárního řízení a v části disciplinární odpovědnosti navrhla peněžní pokutu ve výši 35 000 Kč.

Disciplinární řízení

Stavovský soud ČKAIT po převzetí žaloby disciplinárně obviněnému L. P. sdělil, že dnem převzetí žaloby s ním bylo zahájeno disciplinární řízení s připojením této žaloby a ustavil disciplinární senát k projednání žaloby. Senát StS nařídil v dané záležitosti dvě ústní jednání, ze spisového materiálu předloženého DR ČKAIT zjistil řadu pochybení disciplinárně obviněného L. P., který se také obou jednání zúčastnil. Ve svém vyjádření L. P. potvrdil, že se dohodl se stěžovatelem P. M. na vypracování projektové dokumentace na předmětnou rekonstrukci v rozsahu tak, jak je uvedeno ve stížnosti P. M. Při zahájení prací vypracoval několik variant dispozičního řešení k projednání se stavebníkem a převzal finanční zálohu. Následně došlo k několika změnám, resp. úpravám předložených variant a po zpracování konečného návrhu vyzval P. M. k jeho převzetí. Ten toto převzetí odmítl s tím, že odstupuje od ústní dohody a požaduje vrácení finanční zálohy. Senát po poradě odročil ústní jednání a uložil L. P., aby ve stanoveném termínu doručil disciplinárnímu senátu kompletní projektovou dokumentaci, včetně zpracovaných variant tak, jak byla připravena k předání stěžovateli. V následném jednání, kterého se zúčastnil i stěžovatel P. M. senát StS zjistil, že předložený materiál zpracovaný obviněným L. P. je neúplný, svým obsahem neodpovídá tomu, k čemu se stěžovateli zavázal, a to nejen v části projektové dokumentace, ale i v zajištění potřebných vyjádření orgánů státní správy, nezbytných k podání žádosti o povolení stavby. Navíc je

zpracována pouze v elektronické podobě. Přítomný stěžovatel P. M. v průběhu jednání blíže popsal období, kdy obviněný L. P. opětovně sliboval plnění svých závazků, ale sjednané schůzky vždy odvolal.

Vzhledem k těmto zjištěním, uskutečněným za účasti jak stěžovatele P. M., tak i obviněného L. P., rozhodl disciplinární senát po poradě a zralém uvážení takto: obviněný L. P. je vinen, že jako autorizovaná osoba při zpracování projektové dokumentace na předmětnou rekonstrukci a přístavbu domu v P-6 pro objednatele P. M. nedostatečně chránil svého klienta, nevykonával práce na zakázce s vysokým profesionálním úsilím a na odpovídající úrovni a rovněž nepodřídil svůj osobní zájem zájmu klienta, nerespektoval tedy ustanovení § 3 odst. 1 a odst. 2 PEŘ ČKAIT, čímž závažným způsobem porušil povinnost autorizované osoby uloženou mu § 12 odst. 3 zákona č. 360/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a podle § 20 odst. 1 písm. b) a § 21 téhož zákona mu bylo uloženo disciplinární opatření – **pokuta ve výši 35 000 Kč.**

Senát StS se tímto ztotožnil s obsahem návrhu na zahájení disciplinárního řízení, a to jak ve výroku o vině, tak pokud se týká uloženého disciplinárního opatření.

Odvolací řízení

Proti rozhodnutí disciplinárního senátu StS se autorizovaný stavitel L. P. v zákonné lhůtě odvolal. Představenstvo ČKAIT po provedeném přezkoumání na svém zasedání potvrdilo vinu i trest udělený disciplinárně obviněnému L. P. senátem StS ČKAIT, podané odvolání považuje za nedůvodné.

Toto Rozhodnutí Představenstva ČKAIT je konečné, žádný opravný prostředek není.

*Ing. Zdeněk Rylich
předseda Stavovského soudu ČKAIT*

Projekty a stavby přihlášené do soutěže o Cenu ČKAIT jsou vizitkou autorů a posílením publicity povolání

Na shromáždění delegátů dne 21. 3. 2009, současně s vyhodnocením V. ročníku soutěže, byl vyhlášen VI. ročník CENY INŽENÝRSKÉ KOMORY 2009.

Do soutěže o CENU INŽENÝRSKÉ KOMORY se dle platných kritérií mohou přihlásit inženýrské návrhy, které byly projektově nebo realizačně dokončeny v soutěžním roce 2009 nebo v posledních dvou letech, tj. 2007 a 2008 a splňují podmínky soutěže.

Hodnotitelská porota při posuzování předložených návrhů hodnotí zejména:

- Původnost řešení
- Přínos životnímu prostředí
- Funkčnost řešení
- Technickou úroveň
- Použití nové technologie
- Schopnost aplikace a realizace
- Splnění případného tématického zaměření

Vzhledem ke skutečnosti, že jsme přibližně ve třetině soutěžního období a že se pomalu blíží termín k podání přihlášek, který byl stanoven na 30. 11. 2009,

je čas k zamyšlení, jaké inženýrské návrhy je možné do soutěže předložit. Pro rekapitulaci výsledků loňského ročníku soutěže CENY INŽENÝRSKÉ KOMORY 2008, porota vyhodnotila z 16 podaných přihlášek následující práce:

Nosná ocelová konstrukce hangáru Mošnov – Ing. Vladimír Janata, CSc., Ing. Milostav Lukeš, Dalibor Gregor, David Jermoljev, EXCON, a.s., Praha

Čistírna odpadních vod Náměšť nad Oslavou – Ing. Jan Gallus, VEGA spol. s r.o., Ing. Večeřa, Ing. Gallus, Brno

Porota dále doporučila ocenit za trvalou a vysokou odbornou aktivitu v průběhu I. až V. ročníku soutěže Ceny ČKAIT

Ing. Vladimíra Janatu, CSc., EXON, a.s. Praha a prof. Ing. Jiřího Stráského, DrSc., P.E. – STRÁSKÝ, HUSTÝ a PARTNEŘI, s.r.o., Brno.

Účastníci soutěže – autoři vyhodnocených inženýrských návrhů, obdrželi diplom, plaketu ČKAIT a finanční ohodnocení na shromáždění delegátů 21. března 2009 v Praze.

I následující ročník je příležitostí pro autory významných projektů a staveb. Pro vyhodnocení účastníků soutěže aktuálního ročníku CENA INŽENÝRSKÉ KOMORY 2009 je připraveno slavnostní vyhlášení vítězů na shromáždění delegátů, březen až duben 2010, finanční ohodnocení a prezentace výsledků prací v publikacích ČKAIT včetně internetových stránek, v časopise Inženýrská komora, Stavebnictví a v dalším odborném tisku.

Doufám, že i ročník 2009 bude výzvou pro autory kvalitních stavebních a technologických řešení, že svými projekty zaujmou nejen odbornou veřejnost, ale budou i prezentací a zviditelněním kvalitních stavebních a inženýrských návrhů ze všech autorizačních oborů, ČKAIT a oblastí ČKAIT.

Přihlášky, podrobné informace a podmínky soutěže jsou k dispozici v oblastních kancelářích, kde jsou autorizovaní inženýři registrováni.

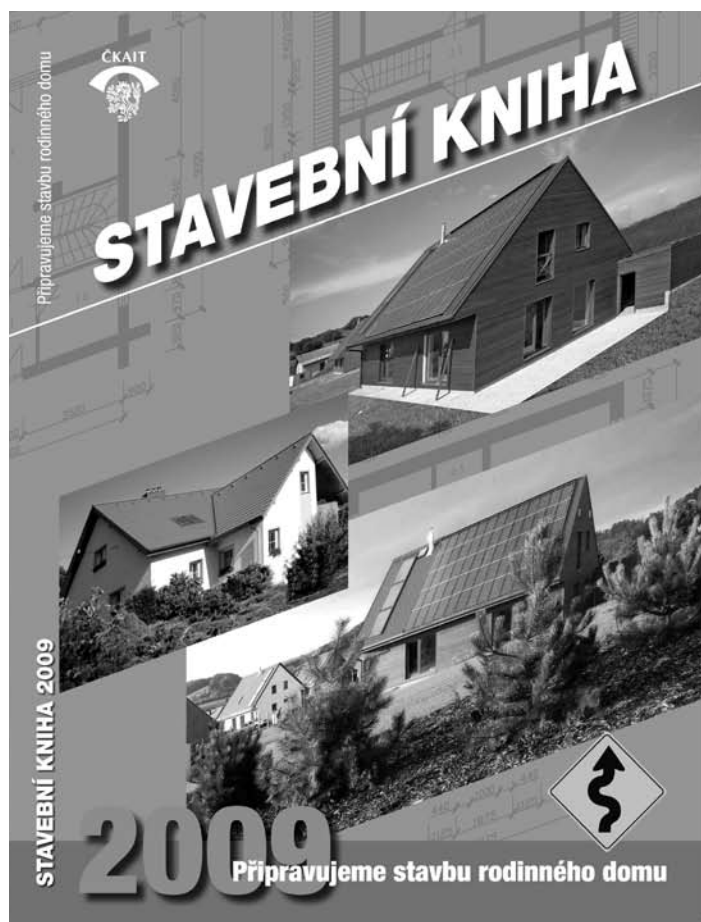
*Ing. Jiří Vogel
člen představenstva ČKAIT*

Stavební kniha 2009 Připravujeme stavbu rodinného domu

V dubnu 2009 byla na Ouvertuře brněnského stavebního veletrhu oficiálně představena Stavební kniha 2009 s podtitulem „Připravujeme stavbu rodinného domu“. Stavební kniha je vydávána pravidelně každoročně k zahájení stavebního veletrhu v Brně. Letošní vydání je již dvanácté v celkovém pořadí. Stavební kniha má vždy dvě části – statistickou a technickou. Zdůrazněným tématem obou částí jsou stavby pro bydlení. Je určena jak odborné, tak laické, odborně poučené veřejnosti.

První část Stavební knihy – Stavebnictví a bytová výstavba v roce 2008 – je připravována ve spolupráci s Českým statistickým úřadem. Obsahuje údaje o vývoji a struktuře stavební produkce, stavebních povolení, stavebních zakázek, cenách stavebních prací, bytové výstavbě, hlavních ukazatelů stavebních podniků. Podrobně se zabývá zejména vývojem bytové výstavby v České republice. Uvádí v časových řadách (2005 až 2008) zahájené, dokončené a rozestavěné byty podle krajů a podle okresů, velikost a hodnotu bytů dokončených v roce 2007 rovněž podle krajů a okresů.

Stavebnictví vzrostlo celkově v roce 2008 o 0,6 %; tím tempo růstu oproti předcházejícím letům výrazně zpomalilo. Pokles zaznamenalo pozemní stavitelství (-7,3 %), naproti tomu inženýrské stavitelství vykázalo růst (+11,2 %). Růst prací na bytové výstavbě se v roce 2008 zastavil. Jedním z důvodů byla extrémně vysoká srovnávací základna roku 2007, ovlivněná změnami daně z přidané hodnoty (původně pětiprocentní sazba DPH u bytové výstavby vzrostla od ledna 2008 na 9 %). V roce 2008 byla zahájena výstavba 43 531 bytů, což představuje meziroční pokles o 0,6 %. Dokončeno bylo 38 383 bytů; v porovnání s rokem 2007 se jedná o pokles 7,8 %. Ceny stavebních prací se v porovnání s rokem 2007 zvýšily v průměru o 4,5 %.

Stavební kniha 2009

Druhá část Stavební knihy je vždy věnována vybranému odbornému tématu. V letošním roce to je příprava stavby rodinného domu. Kapitola „Vlastnické bydlení a jeho nabídka na stavebním trhu ČR“ se zabývá nejpoužívanějšími metodami hodnocení variant stavby rodinného domu a navrhuje model pro výběr optimální varianty. Model je představen na porovnávání několika stavebních systémů, k nimž jsou uváděny základní charakteristiky. Parametry hodnocení stavebních systémů byly vybrány na základě ankety prováděné mezi projektanty a mezi stavebníky. Zahrnují údaje o nosných a nenosných konstrukcích domu, o zastavěné ploše, užitné a obytné ploše, obestavěném prostoru, o finanční náročnosti jednotlivých fází (předinvestiční příprava, fáze investiční, provoz), časová náročnost pořízení domu a technologické požadavky. Výběr nejvhodnější varianty se provádí pomocí hodnotové analýzy. Další kapitola je věnována možnostem financování staveb pro bydlení včetně stavebního spoření, překlenovacích úvěrů, hypoték a půjček. Jednotlivé produkty jsou srovnávány podle úrokových sazeb, poplatků, dostupnosti. V tabulkovém porovnání jsou uvedeny vybrané údaje jednotlivých stavebních spořitelů.

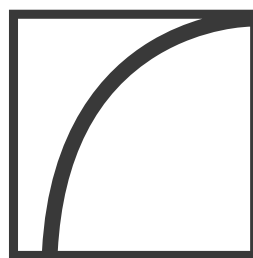
Nové energetické hodnocení budov, povinnost splnit stanovené požadavky na energetickou náročnost budov a dokladování těchto požadavků je předmětem následující kapitoly. Rozhodujícím dokladem je průkaz energetické náročnosti budov. Budovy se zařazují podle své energetické náročnosti do tříd A až G; musí vyhovět třídám A, B nebo C. Povinnost vypracovat průkaz energetické náročnosti budov nastala 1. ledna 2009. Zákon o hospodaření energií ukládá vlastníkům budov provádět také kontrolu kotlů a vnitřních rozvodů tepelné energie a kontrolu klimatizačních systémů. Průkaz energetické náročnosti a uvedené kontroly mohou provádět pouze vybrané fyzické osoby, zapsané do seznamu oprávněných osob vedeném Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR.

Uvádění vybraných stavebních výrobků (tzv. stanovených výrobků) na trh v rámci Evropské unie je upraveno evropským právem a národními předpisy. Vhodnost stavebních výrobků z pohledu jejich zabudování do staveb upravují národní stavební předpisy. Povinnými a dobrovolnými doklady o vhodnosti stavebních výrobků pro stavby se zabývá poslední kapitola. Přináší rovněž informace o nové dobrovolné značce „Osvědčeno pro stavbu“.

Stavební kniha 2009. Připravujeme stavbu rodinného domu. Ing. Barbora Kovářová, Ph.D., Ing. Josef Vlášek a kolektiv, vydalo Informační centrum ČKAIT 2009, form. A4, str. 124, cena pro členy ČKAIT 170 Kč, pro veřejnost 209,50 Kč.

Marie Báčová
Informační centrum ČKAIT

Stavební veletrhy Brno 2009

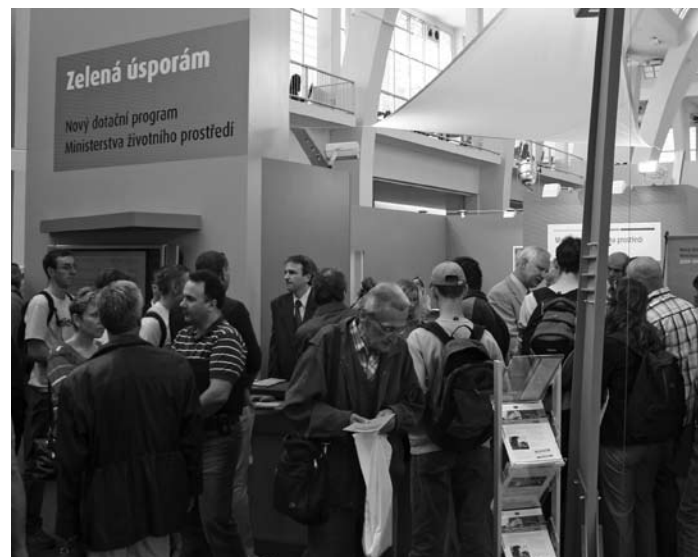
STAVEBNÍ VELETRHY BRNO 2009

IBF, SHK BRNO, URBIS INVEST 2009, EDEN 3000 – to byl 14. mezinárodní stavební veletrh, 10. mezinárodní veletrh technických zařízení budov, Mezinárodní veletrh investic, financí, realit a technologií pro města a obce a stálá výstava montovaných rodinných domů. Komplex stavebních veletrhů se uskutečnil v Brně v termínu od 21. 4. do 25. 4. 2009.

Největší stavební veletrhy v České republice nabídly návštěvníkům širokou paletu stavebních materiálů, výrobků, technologií a staveb, které spojovalo společné téma – energetická úspornost. Zdivo pro nízkoenergetické domy a pasivní domy, tepelně izolační systémy, speciální izolace, rekuperace, teplovzdušné vytápění, krbové vložky a krbová kamna, tepelně izolovaná čtyřskla, šedý polystyren s obsahem grafitu a další výrobky naplňovaly zvýrazněné téma Stavebních veletrhů Brno 2009: Energeticky úsporné stavění.

Zájem velké části návštěvníků stavebních veletrhů směřoval k nově vyhlášenému dotačnímu programu Ministerstva životního prostředí Zelená úsporám. V rámci programu jsou podporována opatření na úspory energie při provozu budov a využívání energie z obnovitelných zdrojů. V letech 2009 až 2012 může být rozděleno na dotacích na dodatečné zateplení stávajících budov, na využití obnovitelných zdrojů energie pro vytápění a přípravu teplé vody a na novostavby v pasivním energetickém standardu 25 miliard korun. Jak stánek Státního fondu životního prostředí, tak tradiční Stavební poradenské centrum v pavilonu A využívali návštěvníci veletrhu k získání informací o programu Zelená úsporám a ke konzultacím jak postupovat v případě vlastní konkrétní stavby.

Stavební poradenské centrum je společným projektem a.s. Veletrhy Brno, ČKAIT a Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR. Organizačně je připravuje a zabezpečuje Informační centrum ČKAIT. Centrum poskytuje bezplatně

informace a odborné konzultace návštěvníkům veletrhu k praktickým otázkám a aplikacím stavebních předpisů, autorizace ve výstavbě, energetických a dalších předpisů s dopady pro výstavbu, k technickým problémům přípravy, navrhování a provádění staveb. Poradenství je zajišťováno prostřednictvím nezávislých odborníků – členů ČKAIT, finančních poradců, stavebních zkušených aj. Ve Stavebním poradenském centru působí mj. odborníci ze stavebních fakult VUT Brno a ČVUT Praha, CSI Praha, VÚPS-Certifikační společnost Praha, Státního zdravotního ústavu Praha, Svazu českých a moravských bytových družstev Praha. K nově spolupracujícím institucím patří Centrum pasivního domu Brno. Řada návštěvníků – vlastníků nemovitostí – vyhledává centrum na veletrhu pravidelně a využívá jeho služeb.

Hlavním tématem doprovodných akcí Stavebních veletrhů 2009 v Brně bylo 110. výročí založení Stavební fakulty VUT v Brně. Tomuto výročí byla věnována XII. mezinárodní vědecká konference, pořádaná Stavební fakultou VUT v Brně a Veletrhy Brno, a.s. Konference byla rozdělena do 11 odborných sekcí. Byla zahájena v předvečer veletrhu, v pondělí 20. dubna 2009, na tradičním setkání Ouvertura Stavebních veletrhů Brno 2009. Ouvertura byla také příležitostí k představení dalšího ročníku Stavební knihy, letos s názvem Připravujeme stavbu rodinného domu. Součástí Overtury Stavebních veletrhů Brno byla i vernisáž výstavy Panelová sídliště ve Vídni a Bratislavě spolu s příklady z Brna, Ostravy a Prahy za osobní účasti autorky výstavy Dr. Kapeller z vídeňské Akademie věd. Mezi dalšími doprovodnými akcemi stavebních veletrhů bylo pravidelné sympozium Mosty 2009, semináře věnované ochraně před povodněmi, inteligentním budovám, ochraně budov. Na brněnském výstavišti proběhly soutěže mladých řemeslníků.

Exponáty stavebního veletrhu IBF 2009 oceněné Zlatou medailí

Pálená střešní taška SAMBA 11 posuvná

Výrobce a vystavovatel Tondach Česká republika, Hranice
Posuvná střešní taška klasického tvaru. Výhodou je její velký formát, který umožní snížit počet tašek na m² střechy. Umožňuje kladení na střešní latě o roztečích 345–385 mm. Drážky ve svislém i horizontálním směru zajišťují bezpečnou ochranu podstřeší v náročných klimatických oblastech v nízkých sklonech střešních ploch od 12°.

SILKOT 70-80

Výroba a servis Kotrbatý, Pelhřimov; vystavovatel Siltek, Želešice
Nová technologie oprav asfaltových vozovek využívající tepelné zpracování recyklátu a tepelnou úpravu místa výtlučku na vozovce. Stroj SILKOT 70-80 pracuje i v zimním období do – 10 °C. Cena opravy je dva až dva a půlkrát nižší v porovnání s klasickými technologiemi. Prodlužuje životnost opravené vozovky minimálně o 3 až 5 let.

Střešní balkon GDL-Cabrio

Výrobce a vystavovatel Velux Česká republika, Brno
Střešní okno skládající se ze dvou otevíracích částí. Jednoduchým a pohodlným způsobem lze vytvořit balkon bez nutnosti větších stavebních úprav a záboru podlahové plochy. Po opětovném sklopení je střešní balkon integrovaný do střešní roviny a tvoří estetický celek. Dodává se s energeticky úsporným zasklením. Lze instalovat do střechy se sklonem od 35 do 53°.

Husqvarna K650 Cut'n'break

Výrobce Husqvarna Construction Products Sweden; vystavovatel Husqvarna, Brno.
Unikátní patentovaná nová technologie v oblasti řezání otvorů a prostupů v armovaném betonu nebo zdivu. Dvojitě speciální kotouče 230 mm dávají vysokou rychlost řezání a výkon. Prořez až 40 cm, při zachování velmi nízkých nákladů jak na stroj tak i na diamantové nástroje.

Diamantový kotouč SILENCIO

Výrobce a vystavovatel Saint-Gobain Abrasives, Praha
Nový laserem svařovaný kotouč NORTON SILENCIO dosahuje podstatného snížení hluku v rozmezí 15 až 25 dB. Patentovaná konstrukce ocelového nosiče kotouče přináší významné omezení vysokofrekvenčního hvízdavého efektu na kamenických pilách a řezačích spár.

Bezdrátový zabezpečovací systém OASIS

Výrobce a vystavovatel Jablotron Alarms, Jablonec n. Nisou

Originální české bezdrátové řešení ochrany majetku a osob proti napadení a požáru, integrující v jednom jádru i funkce inteligentního řízení domu.

MACH IN 8,3

Výrobce a vystavovatel TC Mach, Moravský Krumlov
Typová řada tepelných čerpadel MACH IN je určena pro rodinné domy. Oceněné čerpadlo plně nahrazuje technologii kompletní kotelny a je vybaveno frekvenčním měničem pro optimalizaci tepelného výkonu při co nejvyšší účinnosti.

Technologie Infraclima

Výrobce a vystavovatel Infraclima, Michal Rybář, Praha
Technologie sloužící k trvalému udržování tepelné pohody s nejnižšími provozními náklady s úsporou až 98 % proti současným běžným systémům.

Designová řada NEO – domovní spínače a zásuvky

Výrobce a vystavovatel ABB, Jablonec n. Nisou
Neo® vyniká jednoduchou a moderní linií. Upouští od velké plochy páčky spínače a redukuje ji na jednoduše lineární působící prvek. Jednoduché, ploché a čisté linie designu Neo® jsou v souladu s interiérovými trendy a spolu s barevnými kombinacemi předurčují k využití v současných moderních interiérech jak v rezidenčních projektech, tak v komerčních.

O vítězi tradiční anketní soutěže **Koupelna snů 2009** rozhodli návštěvníci veletrhu SHK BRNO. Do soutěže se letos přihlásilo osm firem. Největší počet hlasů získal koupelnový nábytek Praktik, který uvedla jako novinku na trh společnost RAVAK. Cílem bylo navrhnout praktický nábytek do každé koupelny – skříňku pod umyvadlo, nad pračku, dolní skříňku, boční sloup i zrcadlo. Podumyvadlové skříňky byly speciálně navrženy tak, aby vyřešily nevyužitý prostor a navíc byly v jednom designu s umyvadlem Praktik. Nábytek byl navržen tak, aby se hodil do každé koupelny

Mezinárodní sympozium Mosty 2009

Již po třinácté se v rámci doprovodného programu stavebního veletrhu IBF v Brně konalo ve dnech 23. a 24. dubna mezinárodní sympozium Mosty 2009. V prostorách hotelu Voroněž se setkali odborníci z oblasti mostního stavitelství. Akci pořádala již tradičně společnost Sekurkon, záštitu převzal i v tomto roce ministr dopravy a odborným garantem se také letos stal Ing. František Menšík.

Na konferenci zazněly příspěvky z oblasti financování dopravní infrastruktury, výstavby, rekonstrukce a norem. Neuspokojivým stavem mostů v ČR se zabýval Ing. František Menšík, odborný garant konference a zástupce petičního výboru Mosty – věc veřejná. Tradičně byla na zahájení sympozia vyhlášena mostní díla roku 2007. K oceněným mostům patří:

Letmo betonovaný most přes údolí Hačky na silnici I/7 u Chomutova

Návrh: Ing. Petr Souček a kol.; PONTEX, spol. s r. o.
Realizace Sdružení firem Bögl a Krýsl a SMP CZ s názvem „Hačka“

Zavěšený most na dálnici D47 přes Odru a Antošovické jezero

Návrh: Ing. Libor Konečný a kol.; Stráský, Hustý a partneři, s.r.o., Brno
Realizace Skanska DS, a.s.

Lávka pro pěší v Brně přes řeku Svratku

Návrh: Ing. Václav Hlaváček, Studio Acht, spol. s r. o., prof. Ing. Jiří Stráský, DSc., Stráský, Hustý a partneři, s.r.o., Brno; Ing. Petr Štefan a kol., Stráský,

Hustý a partneři, s.r.o., Brno
Realizace Skanska DS, a.s.

Lávka pro pěší přes dálnici D8 u Chlumce

Návrh: Ing. Václav Mach, Ing. Vít Hoznour, Ing. arch. Iveta Torkoniaková a kol.,
VPÚ DECO Praha, a.s.

Realizace FIRESTA-Fišer, rekonstrukce, stavby, a.s.

Vodní dílo Labská – Špindlerův mlýn, oprava mostu a koruny hráze

Návrh: Ing. Luboš Vaner, Ing. Radka Louthanová a kol., Projektová kancelář
VANER, s.r.o.

Realizace SaM silnice a mosty, a.s.

K sympoziu Mosty 2009 byl vydán sborník přednášek, který lze objednat
na e-mailové adrese: sekurkon@sekurkon.cz.

Marie Báčová
Informační centrum ČKAIT

Stavba roku 2008 Olomouckého kraje

Olomoucký kraj společně s OK ČKAIT Olomouc vyhlásili třetí ročník veřejné
neanonymní soutěže Stavba roku 2008 Olomouckého kraje. Na přípravě a rea-
lizaci dále spolupracovali OP ČSSI, SPS, ČKA a společnost Omnis, která celou
akci organizačně a technicky zajistila.

Do soutěže bylo přihlášeno 42 staveb. Na jarní stavební výstavě Stavotech
v Olomouci byly vystaveny panely všech přihlášených staveb. Vyhlášení vítězů
v pěti kategoriích proběhlo ve výstavním pavilonu A na Flóře v Olomouci, při
zahájení výstavy Stavotech. Cílem soutěže bylo seznámit širokou odbornou
i laickou veřejnost s úrovní současného stavitelství, architekturou a projek-
továním v Olomouckém kraji. Soutěž má sloužit k podpoře kvalitní komplexní
realizace staveb a zviditelnění kvalitních dodavatelských firem v Olomouckém
kraji. Hodnotící porota byla složena z deseti odborníků, kteří byli jmenováni
vyhlášovatelem a zaštiťujícími institucemi.

Porota udělila 5 titulů a 10 čestných uznání. Jedna stavba získala cenu
hejtmana.

- Domy určené k bydlení

Titul obdržela stavba NOVÉ REZIDENČNÍ BYTY OLOMOUC-HEJČÍN

Autor: Alfaprojekt Olomouc a.s., Ing. František Babica, Ing. arch. František Štěpán
Investor: AIP spol. s r.o., Zlín
Dodavatel: Eurogema CZ a.s.

Čestná uznání:

Projekt Pražská – Bytový dům B4, Olomouc

Autor: Alfaprojekt Olomouc a.s., Ing. arch. Petr Leinert

Investor: Projekt Pražská s.r.o.

Dodavatel: VCES a.s.

Přestavba síla na stavbu pro bydlení, Olomouc

Autor: Ing. arch. Tomáš Pejpek, Ing. arch. Szymon Rozwarka

Investor: Mgr. Barbora Králíková a Radim Králík

Dodavatel: CASKA INVEST a.s.

- Stavby občanské vybavenosti

Titul obdržela stavba DĚTSKÝ DOMOV SE ŠKOLOU ŠUMPERK – VYHLÍDKA

Autor: Stavoprojekt Šumperk spol. s r.o.

Investor: MŠMT Praha

Dodavatel: Zlínstav a.s., Zlín, závod Otrokovice

Čestná uznání:

Přístavba administrativní budovy GEMO, Olomouc

Autor: Studio PRAK s.r.o., Trignis s.r.o.

Investor: GEMO Olomouc spol. s r.o.

Dodavatel: GEMO Olomouc spol. s r.o.

Okresní ředitelství Policie České republiky Přerov

Autor: DIK s.r.o., Jeseník, Ing. František Babica, Ing. arch. František Štěpán

Investor: Policie ČR

Dodavatel: IMOS Brno a.s., závod Ostrava

- Stavby dopravní, inženýrské a vodohospodářské

Titul obdržela stavba REKONSTRUKCE MĚSTSKÉHO PARKU LITOVEL

Autor: IDOP Olomouc a.s.
Investor: Město Litovel
Dodavatel: INVEST CZ a.s., Šternberk

Čestná uznání:

Most u plynárny – dopravní část Morava – I. Etapa – vodohospodářská část, Olomouc

Autor: Aquatis Brno, HBH projekt Brno
Investor: Olomoucký kraj, Povodí Moravy, Stat. město Olomouc
Dodavatel: Skanska DS a.s., závod Olomouc

Most u Kojeneckého ústavu, Olomouc

Autor: LINK PROJEKT s.r.o.
Investor: Statutární město Olomouc
Dodavatel: OHL ŽS a.s., závod MOSAN

- Stavby technologické a pro průmysl

Titul obdržela stavba STAVEBNÍ DVŮR GEMO

Autor: CONSTRUO spol. s r.o., Ing. Tomáš Grygar
Investor: GEMO Olomouc spol. s r.o.
Dodavatel: GEMO Olomouc spol. s r.o.

Čestná uznání:

Skladový areál KVELB spol. s r.o., Mohelnice

Autor: Ing. arch. Vít Janků
Investor: KVELB spol. s r.o.
Dodavatel: JAN&CO spol. s r.o.

- Rekonstrukce a obnova

Titul obdržela stavba VILA STOMIX – školící a relaxační centrum – ŽULOVÁ

Autor: Atelier Polách + Bravenec s.r.o., Ing. arch. Jan Polách, Ing. Robert Bravenec
Investor: STOMIX spol. s r.o.
Dodavatel: VINE s.r.o., Lipová Lázně

Čestná uznání:

Vojenská nemocnice Olomouc – Hospodářský dvůr – Zdravotnické provozy

Autor: Atelier A, Olomouc, BP projekt, s.r.o.
Investor: Vojenská nemocnice Olomouc
Dodavatel: Czašch spol. s r.o.

Pobočka Krajského soudu a Krajského státního zastupitelství Ostrava v Olomouci

Autor: Atelier R Olomouc, Ing. arch. Miroslav Pospíšil
Investor: Česká Republika – Krajský soud v Ostravě
Dodavatel: TCHAS spol. s r.o. – závod UNIPS Ostrava, UNISTAV a.s.

- Cena hejtmana

Cenu hejtmana obdržela stavba MORAVSKÉ DIVADLO OLMOUC – rekonstrukce, část C

Autor: Ing. arch. Petr Leinert
Investor: Statutární město Olomouc
Dodavatel: OHL ŽS a.s., divize 3

Hejtman Olomouckého kraje Ing. Martin Tesařík při předávání ocenění pochvalně zhodnotil zájem o soutěž Stavba roku. Silně obsazená soutěž prokázala své právo na život a hejtman přislíbil vyhlášení soutěže za další dva roky. „Mám radost z toho, že se mění tvář Olomouckého kraje a stížnosti na zanedbané stavby jsou dnes již minulostí. Myslím, že je potřeba investovat i do kultury, nejen stavět haly a byty“, uvedl na závěr pan hejtman. Soutěžní přehlídka, kde jsou zastoupeny všechny přihlášené stavby, putuje po dalších městech, tam, kde organizuje stavební výstavu společnost OMNIS.

Ing. Anežka Najdekrová
přednostka oblasti ČKAIT Olomouc

Krajské soutěže Stavba a Fasáda Ústeckého kraje 2008

V roce 2008 proběhl již 4. ročník soutěže Stavba Ústeckého kraje a 3. ročník soutěže fasáda Ústeckého kraje. Tato soutěž se pořádá vždy v sudé roky.

Porota pod vedením doc. Ing. Miloslava Pavlíka, CSc., posoudila přihlášené soutěžní návrhy a vyhlásila tyto výsledky:

Snímek z práce poroty, vpředu doc. Ing. Miroslav Pavlík, CSc., předseda poroty

- Stavba Ústeckého kraje 2008

1. místo: Polyfunkční dům Vrchlického ulice 2943, Louny

Příhlašovatel: MÚ Louny

Novostavba polyfunkčního domu v centru města na dlouhodobě nevyužívaném pozemku. Zajímavý architektonický výraz, zapadající do dané lokality, funkční náplň a řemeslně a materiálově zvládnuté detaily.

2. místo: Přeložka silnice I/7 Chomutov – Křimov, most přes údolí Hačky

Příhlašovatel: SMP CZ, a.s.

Inženýrské dílo s vynikajícím konstrukčním řešením a výrazem, plně zapadající do krajiny.

3. místo: Hotelová škola Teplice – REKO jídelny Kantor

Příhlašovatel: Ústecký kraj

Zdánlivě nenápadná stavba zaujala vysoce profesionálním přístupem tvůrčího kolektivu, od investora přes projektanta až k realizátorovi. Dokazuje fakt, že i funkční stavba může být esteticky zajímavá.

- Fasáda Ústeckého kraje 2008

Porota ocenila 1 z přihlášených návrhů

1. místo: Fasáda Magistrátu města Děčín

Příhlašovatel: Město Děčín

Oceněno citlivé provedení opravy vč. výměny oken při splnění požadavků současnosti a nenarušení původního výrazu stavby.

Ing. Martin Mandík

přednosta oblasti ČKAIT Ústí nad Labem

Informace z oblastních kanceláří

Hradec Králové

Akce pořádané oblastní kanceláří Hradec Králové jsou určeny pro všechny zájemce, nejen z řad členů ČKAIT a ČSSI, ale i SPS a široké odborné i laické veřejnosti. Vstup na ně mají všichni zájemci volný. Pouze na specializované odborné přednášky, které si vyžadují zvýšené náklady na přednášející, je vybíráno minimální symbolické vložné. Plán činnosti zveřejňujeme na internetových stránkách ČKAIT i ČSSI naší oblasti s požadavkem na celoplošné informování všech členů v rámci ČKAIT a ČSSI.

Hlavními dny konání seminářů a přednášek jsou první pondělí v měsíci, kromě července a srpna, kdy je činnost členů zaměřena na aktivní odpočinek v rámci dovolených.

Účastníci exkurze u Zdi nářků v Jeruzalémě

V dubnu se uskutečnila zajímavá přednáška Ing. Ivana Janíka z Cechu sádrokartonářů České republiky o navrhování a provádění sádrokartonových konstrukcí se zaměřením na požární bezpečnost, akustiku a jejich kvalitu. V květnu následuje přednáška Jaroslava Kotta z firmy Hélios zaměřená na problematiku veřejného a sportovního osvětlení a přisvětlování. Velmi zajímavá bude v květnu exkurze na stavbu „Křižovatky Opatovice“, která je součástí ostře sledovaného pokračování výstavby dálnice D11 a jejího propojení s navazující dopravní sítí.

Velkému zájmu se těší seriál přednášek k Eurokódům 2010, zahájený přednáškou profesora Ing. Milana Holického, DrSc., Ph.D z ČVUT Praha o zatížení konstrukcí. Na ni naváže v květnu další dvě přednášky, a to 18. 5. „Zakládání“, kterou přednese doc. Ing. Masopust a 25. 5. „Beton“, přednášející prof. Ing. Jaroslav Procházka.

Na pravidelné odborné zahraniční zájezdy naváže letos v červnu zájezd do Irska, pořádaný ve spolupráci s CK GABI.

Přednášky jsou pořádány v zasedací místnosti budovy Hradeckého stavebního centra, Jižní 870, 500 03 Hradec Králové 3. Všichni zájemci jsou na ně zváni.

Ing. Milan Havliška

přednosta oblasti ČKAIT Hradec Králové

Olomouc

Exkurze ČSSI a ČKAIT na stavbu aquaparku v Olomouci

Na den 1. června je plánováno slavnostní otevření olomouckého aquaparku. Po celou dobu příprav stavby a její realizace budila a budí zájem laické i odborné veřejnosti.

Aquapark v Olomouci

Dne 26. března 2009 se uskutečnila exkurze na stavbu aquaparku v Olomouci pro členy ČSSI a ČKAIT. Akce byla připravena ve spolupráci s dodavatelem stavby Gemo spol. s r.o. Průvodcem na stavbě byl hlavní stavbyvedoucí Ing. Petr Hanzlík.

Prohlídka stavby byla zahájena v zasedací místnosti stavby, kde na přehledných plánech stavby byli účastníci exkurze seznámeni s dispozičním řešením technologií i vlastních bazénů a atrakcí. Poté byla započata vlastní prohlídka stavby. Práce na stavbě finišují, stavební část je téměř dokončena, v provozních prostorech se dokončují malby, obklady a podhledy. Pozornost budila rozsáhlost a složitost technologií topení, čištění a ohřevu vody. Z atrakcí je možno jmenovat Space Bowl, nejdelší tobogan na Moravě, parní a suchou prohřívačnu a další. Zájem byl i o kvalitu použitých materiálů i kvalitu stavebních prací.

Akce se zúčastnilo 43 členů ČSSI a ČKAIT.

Ing. Anežka Najdekrová

přednostka oblasti ČKAIT Olomouc

Zlín

Rekonstrukce vlakového nádraží v Kroměříži

Oblastní kancelář Zlín připravuje následující aktivity pro II. a III. čtvrtletí 2009, a to:

- exkurze na Baťův kanál
- prohlídka oceněných staveb 2008 v kraji;
- zájezd do Vídně – prohlídka vzorových domů na výstavišti Vídeň – Süd, kterou zorganizujeme ve spolupráci s firmou Hünnebeck GmbH a WWT Bau und Schalungs Ges.m.b.H., se kterou máme několikaletou spolupráci. Zároveň připravujeme seminář „Průkaz energetické náročnosti staveb“ a „Psychologie jednání s klientem“ v oblasti stresu v podnikání a jeho zvládání.

Ve spolupráci s ČSSI aktivně připravujeme bienále „Industriální stopy“ v našem regionu.

Byla ustanovena pracovní skupina za účasti zástupců kraje, města Zlína, města Napajedla, Obce architektů, Krajské galerie výtvarného umění a agentury Publicity s.r.o.

Z realizovaných akcí můžeme zdůraznit úspěšnou přednášku z března 2009 o „Změnách stavebního zákona“, kterou přednesl JUDr. Mareček a „Informace o rozpracovaném územním plánu města Zlína“, předneseném zpracovatelem Pavlem Mackerlem.

Ve spolupráci s oblastní kanceláří Olomouc jsme se zúčastnili prohlídky rekonstrukce vlakového nádraží v Kroměříži, která byla pro členy našeho regionu velmi přínosná. Zároveň touto formou chci poděkovat za spolupráci oblastní kanceláři Olomouc.

Velký zájem očekáváme u přednášky „Projektování místních komunikací a křižovatek“ v květnu 2009.

Ukazuje se, že vhodná volba témat je pro vzdělávání členů oblasti podstatná.

Ing. Milan Jaroš

přednosta oblasti ČKAIT Zlín

České Budějovice

PRESTA jižní Čechy byla úspěšná

Pátý ročník přehlídky stavebních realizací PRESTA jižní Čechy 2006–2008 byl uzavřen na reprezentačním společenském večeru v Písku dne 2. dubna 2009. ČKAIT je spoluorganizátorem této akce, pořádané již od r. 2000 oblastní pobočkou Českého svazu stavebních inženýrů. Na rozdíl od ostatních krajských či oblastních soutěží o stavbu roku si PRESTA klade poněkud jiné cíle. Jsme toho názoru, že najít nejlepší stavbu je prakticky nemožné nejméně ze dvou důvodů: do soutěže se nepřihlásí všichni potenciální adepti na ocenění; důvodem může být zejména u bytových staveb obava z vniknutí do soukromí vlastníka. Druhým důvodem je skutečnost, že každá stavba je unikátem jak z hlediska jejího účelu, tak i pro různé konstrukční či materiálové řešení.

5. ročník přehlídky stavebních realizací PRESTA v Českých Budějovicích

Naším cílem je proto popularizovat všechny dobré stavby nejen mezi odborníky, ale i pro laickou veřejnost, a tím přispívat ke zvyšování stavební kultury v kraji. Při hodnocení je kladen důraz na účelnost stavby, na projektové řešení a na kvalitní provedení. Zůstává ještě prostor pro zhodnocení dalších individuálních hledisek. V tomto smyslu má soutěžní porota dosti velké pravomoci dané jí soutěžními podmínkami.

Jednání 13 členné poroty je velmi náročné, zejména proto, že porota navštíví všechny přihlášené stavby. Velký důraz se klade na následnou prezentaci oceněných staveb. Po dobu 3 měsíců po vyhlášení výsledků probíhají veřejné výstavy soutěžních panelů v 7 významných městech a na 4 dalších místech v kraji. O výsledku soutěže je vydán tištěný katalog, který je zájemcům volně k dispozici.

V čem tedy vidíme úspěšnost letošního ročníku? Je to 54 přihlášených staveb, přičemž všechny splnily soutěžní podmínky, takže žádná nebyla vyřazena. Dále je to zvyšující se zájem veřejných investorů – Jihočeského kraje a významných měst, jejichž představitelé se slavnostního vyhlášení výsledků soutěže osobně zúčastnili. Dále je to i určitá tradice, v jejímž důsledku dostáváme dotazy, kdy bude další ročník soutěže opět vyhlášen. A konečně si myslíme, že dvouletá periodicitu lépe odpovídá cyklu přípravy a provádění staveb. Kuriozitou letošní soutěže bylo i místo slavnostního vyhlášení výsledků, kterým byla Sladovna Písek. Tato rozsáhlá a mnoho let nevyužívaná stavba v samém jádru historického města totiž dostala dvě nejvyšší ocenění: hlavní cenu PRESTA v kategorii Rekonstrukce občanských staveb a cenu hejtmana Jihočeského kraje INSPIRA, za inspirativní řešení budovy sloužící veřejnosti. Pro pořadatele je zadostiučiněním, že tato stavba byla již dříve vybrána pro

místo slavnostního vyhlášení. Stavba je kvalitní obnovou zejména tesařských konstrukcí, které tvoří v interiéru významný prvek, což ocenili účastníci slavnostního vyhlášení a též krajský hejtmán Jiří Zimola.

Ing. Jiří Schandl
místopředseda soutěžní poroty

Z největšího staveniště Evropy

Měl jsem tu možnost navštívit Evropský parlament v Bruselu, prohlédnout si jeho budovu a promluvit s některými našimi zástupci v něm. Na cestu jsem jel vybaven zkušenostmi z minulé návštěvy tohoto města před více než 10 roky a s knižním průvodcem starým 3 roky.

Brusel má asi 1,1 mil. obyvatel – tedy téměř jako Praha, celá Belgie pak 10,5 mil. na ploše 1/3 ČR – hustota osídlení je tedy trojnásobná. Belgie – krom malého pohoří Ardeny – je intenzivně zemědělsky využívanou zemí, a to již dlouhodobě a vlivem poněkud mírnějšího podnebí než máme my, je její produkce velice vysoká a mimořádně kvalitní. Do zdejších pověstných produktů patří zejména sýry, pak pivo, kterého se tu vaří několik stovek druhů v různých chuťových variantách a hlavně pověstná čokoláda. Vysoce kvalitní jsou i služby v restauracích a ceny za turistické menu 10-15 EUR nejsou nijak vysoké ve vztahu ke zdejším příjmům, ke kvalitě jídel a úrovni obsluhy. Méně příznivé jsou ale ceny nemovitostí a z toho vyplývající vysoké nájemné bytů.

Příměstská a venkovská zástavba je charakterizována poměrně malými, velice často řadovými domky. Podstatně jiná je situace v Bruselu. V historickém jádru se mnoho nezměnilo – Grand Place a jeho nejbližší okolí je stále stejné, stejně tak i královský palác s okolními budovami muzeí. Přesto v centru města vyrostlo několik významných paláců – zřejmě úřadů či bank. Největší rozsah výstavby se odehrává v okrajových částech města. Počátkem této expanze bylo výstaviště Expo 58, situované 7 km na sever od centra. Na rozdíl od podobných jednoúčelových staveb je toto výstaviště stále v provozu. Bylo doplněno Minimundusem a jeho dominanta Atomium byla po 50 letech rekonstruována. Nosná ocelová konstrukce je zevnitř zcela viditelná, plášť tvoří sklo a nové lesklé plechy. Při výšce 102 m slouží nejvyšší koule jako rozhledna a z ostatních koulí, které mají v průměru 18 m, jsou využívány k výstavám (v této době) pouze tři.

Budova Evropského parlamentu v Bruselu

Východním směrem od města je ve vzdálenosti 11 km od centra mezinárodní letiště, jehož kapacita se neustále rozšiřuje. Asi 3 km před ním se nachází rozsáhlý areál velitelství NATO. Podél kapacitní příjezdové komunikace se intenzivně staví mnoho správních areálů nadnárodních společností. Podobná výstavba je i na okraji města ve zbývajících světových stranách.

Bližší k centru na území Leopold parku a v jeho sousedství na místech starší zástavby stále vyrůstají další monumentální stavby budované většinou jako příslušenství k již stojícím sídlům tří hlavních institucí Evropské unie – Evropského parlamentu, jehož budova je údajně největší stavbou Evropy, Evropské komise a Rady EU. V těchto místech mi tři roky stará mapa již nebyla nic platná. Zde musím připomenout, že běžnému českému občanovi není funkce těchto evropských institucí známa a je možno jej snadno dezinformovat frázemi ve smyslu: k čemu nás Brusel zase nutí a nebo: v čem nás chtějí omezovat. Účelem těchto institucí je nahradit nepřátelství mezi národy, z něhož se v minulosti zrodily dvě světové války, vzájemnou spolupráci, hledat lepší podmínky pro společný život, posilovat přátelství národů, řešit otázky společného evropského trhu a cestou shody řešit mnohé další problémy. Cílem je též být významným partnerem největších světových ekonomik – USA, Japonska, Číny, Indie a Ruska. Není zde žádný prostor pro u nás obvyklé politické hašte-

ření a exhibicionismus. Je smutnou skutečností, že zatímco v extrémistických frakcích Evropského parlamentu nalevo a napravo od politického spektra je celkem 3 % evropských poslanců, z našich 24 poslanců se do této skupiny, která nemá možnost cokoliv v parlamentu ovlivnit, zařadila celá jedna třetina našich zástupců. O jejich hlasy logicky přicházíme při uplatňování našich zájmů.

Nové budovy ze skla, oceli a betonu rostou rychle, staví se ve dne a zejména v noci, protože ulice, ač většinou jednosměrné, silnou dopravu ve dne nezvládají. Nemohl jsem vynechat symbol našeho předsednictví, panel Entropa v dvoraně budovy Rady EU. S odstupem času od jeho instalace nepůsobí tento artefakt ani výrazně pozitivně, ba ani odpudivě. Je to prostě dekorace, na kterou se účastníci různých konferencí určených veřejnosti mohou v klidu podívat a zapřemýšlet o symbolice jednotlivých vyobrazení.

Současný Brusel je zejména administrativní centrum Evropy a tato skutečnost ovlivňuje jak zdejší výstavbu, tak i život města. A že administrativa bují všude, lze očekávat, že ani Brusel v tomto nepoleví a dále poroste. Přesto je nutno uznat, že bez náročné administrativy demokratických institucí, snažící se vyhovět mnoha různým zájmům a potřebám (nejen) lidí, bychom žili buď ještě v pravěku a nebo pod diktátorem, jehož armáda a tajná policie by počet úředníků značně převýšila.

Ing. Jiří Schandl
člen redakční rady Z+i

Brno

Oblast Brno hodnotí zpětné vazby na členy ČKAIT

Oblastní výbor věnoval pozornost rezortní náplni práce a personálnímu obsazení rezortů:

doc. Ing. Alois Materna, CSc., MBA – předseda – řízení výboru oblasti a OK, hospodaření, regionální sekce, orgány Jihomoravského kraje;

Ing. arch. Vladimír Klajmon – místopředseda – ČSSI, statutární město Brno, obor městské inženýrství;

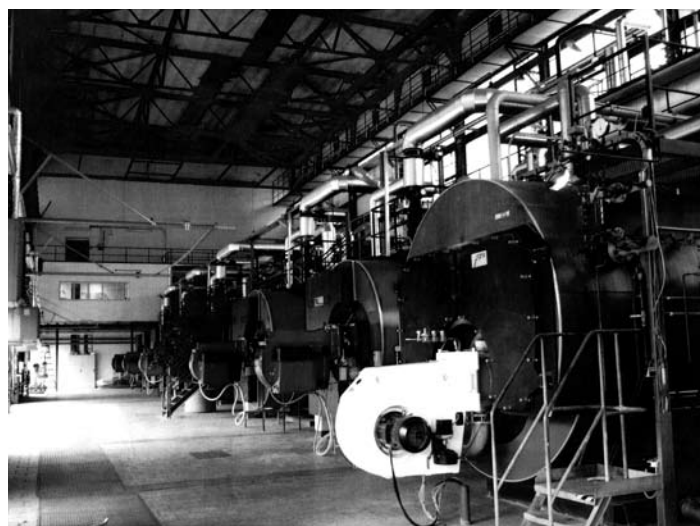
Ing. Aleš Čeleda – člen – obor pozemní stavby, technologická a technická zařízení staveb, energetický audit, Znojmo;

Ing. Svatava Henková, CSc. – členka – vysoké a střední školy, kontrola plnění usnesení, Dny stavitelství a architektury, Brno – venkov, Blansko, Vyškov;

Ing. Milan Jokl – člen – odborné exkurze, stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství, exkurze;

Ing. Josef Luňáček – člen – odborné exkurze, dopravní stavby a mosty a inženýrské konstrukce, realizační firmy;

prof. RNDr. Ing. Petr Štěpánek, CSc. – člen – SPS, Veletrhy Brno, a.s., výstavy a konference, autorizovaní inspektoři, cena IK, obor geotechnika;

Rekonstrukce zdrojové části energetického systému Fakultní nemocnice Brno – Stavba roku Jihomoravského kraje 2008

Ing. František Mráz – člen – ekonomika, rozpočet OK a RS;
 Ing. Miroslav Klos – člen – Rada pro podporu rozvoje profese, odborná skupina stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství;
 Ing. Pavel Pejchal, CSc. – člen – stanoviska ČKAIT, posudky, investice – příprava a realizace, obor statika a dynamika staveb;
 Ing. arch. Zdena Umláškova – členka – legislativa a právní předpisy, statutární město Brno, odborné útvary KÚ JMK, poradenské středisko pro panelové domy, stavební zákon;
 Ing. Zdeněk Vyskočil – člen – ČŽV, výkon činnosti AO, poradenství, Hodonín, Břeclav.

Rezortní a tematická spoluodpovědnost usnadňuje operativní řešení spolupráce, dotazů a stížností a zejména přípravy témat přednášek a exkurzí pro členy oblasti.

Trvale jsou sledovány úkoly týkající se změny § 5 zákona č. 360/1992 Sb.,

Křižovatka Hradecká–Purkyňova v Brně, rampy II. etapa – Stavba roku Jihomoravského kraje 2008

o novém uspořádání oborů:

- a) architektura a stavitelství,
- b) inženýrské stavby,
- c) technologická a technická zařízení budov.

Povzbuzující je, že se Komoře po sedmiletém snažení podařilo docílit doplnění Sdělení Ministerstva pro místní rozvoj ČR č. 287/2004 Sb., kterým se vyhlašuje seznam diplomů, osvědčení a jiných dokladů o formální kvalifikaci architekta udělovaných na území Evropské unie a institucí a orgánů, které je vydávají. Doplněním č. 71 ze dne 9. března 2009 získali členové autorizovaní v oboru pozemní stavby formální kvalifikaci architekta:

Ministerstvo pro místní rozvoj podle § 30 b odst. 2 zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, vyhlašuje následující seznam diplomů, osvědčení a jiných dokladů o formální kvalifikaci architekta udělovaných na území Evropské unie a institucí a orgánů, které je vydávají:

v České republice:

– osvědčení o autorizaci udělené Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě pro obor pozemní stavby.

Ministr:

JUDr. Svoboda v. r.

Podrobnosti v článku Ing. Bohumila Ruska na straně 8.

V únoru se podařilo zahájit provoz nového výtahu v domě Komory v Brně. Výťah umožňuje bezbariérový přístup až do 4. administrativního podlaží domu. Výťah zvyšuje úroveň prostředí v domě Komory v Brně, kde se konají rovněž autorizační zkoušky. Následná autorizace a slib nových členů ČKAIT v aule Fakulty stavební VUT v Brně dovršují důstojně autorizační proces. Personál oblastní kanceláře si zvyšuje kvalifikaci studiem anglického jazyka vzhledem k nutnosti mezinárodní komunikace při telefonických kontaktech a návštěvách hostů ze zahraničí.

V rámci spolupráce s Českým svazem stavebních inženýrů bylo na programu v dubnu 2009 setkání členů České společnosti vodohospodářské. Členové projednali výhled činnosti a rozšiřování působnosti společnosti do regionů.

Na přednáškách v rámci celoživotního vzdělávání členů ČKAIT se těší největšímu zájmu témata související s praxí stavebního zákona a témata týkající se výkonu povolání autorizovaných osob. Roste zájem o témata ryze technická, zejména víceprofesní, jako jsou poruchy na stavbách apod. Všeobecně roste poptávka po tématech souvisejících s úsporami energie, která vzrostla po ohlášení možnosti získání dotací na úpravy snižující energetickou spotřebu domů, tzv. Zelená úsporám. V Brně proběhly tři běhy školení v květnu a začátkem června. Podle zájmu členů se budou školení opakovat. Na druhé pololetí dominují témata související se zaváděním Eurokódů.

Vodohospodářské pracoviště Rady pro podporu rozvoje profese se orientuje na zájmové okruhy autorizovaných osob v oboru stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství. Na červen 2009 byli svoláni vodaři nejen z oblasti Brno na konzultační vodohospodářský den. Na programu je projednávání zpětných vazeb na témata celoživotního vzdělávání s cílem přiblížit v existující nabídce informací náměty Komory co nejvíce výkonu povolání autorizovaných

Břeclavsko – rekonstrukce a výstavba vodohospodářské struktury v povodí Dyje, část D a zvýšení kapacity úpravy vody v Lednici na Moravě a propojení skupinových vodovodů – Stavba roku Jihomoravského kraje 2008

osob. V současnosti dominuje téma „Hospodaření s dešťovými vodami“, které bylo přednášeno v dubnu v Olomouci a v květnu v Brně. Součástí odezvy a zájmu o toto téma je diskuse kolegy Ing. Koupána z Olomouce, uveřejněná v tomto čísle Z+i.

Školení o snižování hladiny hluku v obcích je ojedinělé téma s obtížně naležitelnými východisky. Toto trauma nepostihuje jen naši republiku, ale celou EU, kde protihluková lobby daleko předstihuje současné technické možnosti a často i fyzikální zákony.

Ve snaze přiblížit exkurze co nejvíce praxi našich členů se výbor snaží u domácích staveb o přípravu exkurzí na stavby vyhodnocené v soutěži Stavba Jihomoravského kraje, vyhlášené na Stavebním veletrhu v Brně 22. dubna 2009, na stavby polyprofesní a zvláštní, jako byla prohlídka zásobníku plynu v Dolních Bojanovicích v květnu 2009 a stavby se složitou technologií, jakými jsou sériové exkurze na stavbu dopravních tunelů pod ulicí Dobrovského v Brně. Pro exkurze zahraniční je sledováno téma ochrana území na pobřeží v Holandsku, tzv. DELTAWERKE, stavba realizovaná v minulosti, sloužící do dnešních dnů, jejíž význam nabývá na důležitosti. Stavba si vyžádala rozsáhlý inženýrský výzkum a vývoj a je trvalým poučením i pro současné inženýry. Dalším cílem je Kodaň a Malmö, včetně nádherných, speciálně zakládaných mostních staveb přes mořské úžiny. Rovněž na této stavbě předcházela rozsáhlá výzkum a průzkum a byla využita řada zkušeností holandských inženýrů ze stavby DELTAWERKE.

V druhém pololetí se uskuteční 4. slovensko-česká konference oblastí ČKAIT Brno a SKSI Bratislava. Pro místo konání byla tentokrát zvolena Ostrava. O podrobnostech programu Vás budeme informovat na adrese www.ckait.cz, informace a v termínové listině oblasti Brno.

Za výbor oblasti ČKAIT Brno

*Ing. Miroslav Loutocký
 tajemník RS ČKAIT Brno*

Ústí nad Labem

Seminář Energetická náročnost budov. Zleva Ing. Šála, CSc. (MODI), Ing. Ryšavý (Protech s.r.o.), Ing. Mandík (OK ČKAIT UL), D. Ondroušková (Intelli)

V Ústeckém kraji je velmi široká nabídka zajímavých akcí, pořádaných buď přímo Oblastní kanceláří, nebo ve spolupráci se specializovanými agenturami.

Mezi nejzajímavější patří exkurze na rozestavěné komerční a společenské centrum FORUM v Ústí nad Labem, která se uskutečnila dne 15. 4. 2009. Jedná se o rozsáhlou výstavbu v samém historickém centru města, v bezprostředním okolí gotického kostela. Tento kostel má od války nakloněnou věž, tento náklon je největší na sever od Alp, činí cca 2,4 m. Stavba probíhá na prostoru, který vznikl v dubnu 1945 při spojeneckých náletech na železniční uzel a továrny. Tyto objekty byly postiženy minimálně, zato většina historického centra byla zničena. Do výstavby nového centra FORUM zde byla tržnice a parkoviště. Občané i návštěvníci si zvykli na pohledy z dálky na šikmou věž.

Nová výstavba dodržuje uliční čáry původní zástavby a vytváří kromě multi-kin, obchodních a společenských prostor i parkové úpravy. Vše doprovázeno parkovacími plochami v několika podlažích. Na základě požadavku města je v rámci výstavby připravena i dolní stanice zamýšlené lanovky na výletní zámček Větruši, dominantu města. Problém je zatím v tom, že žádný z dosavadních provozovatelů restaurace na Větruši dlouho nevydržel a poslední vítěz veřejné soutěže odstoupil dříve, než vůbec začal.

Pohled na jižní průčelí budovaného centra FORUM od ulice Malá Hradební v Ústí nad Labem

Centrum je velmi rozsáhlé, na délku téměř 300 m, na šířku až 100 m. Pohledy z objektu do prostor kolem kostela slibují zajímavý oddychový prostor. Další významná akce se konala dne 22. 4. 2009 – seminář Energetická náročnost budov. Hlavní přednášející – Ing. Šála, CSc. – upřesnil současně platnou legislativu v této oblasti a upozornil na možné chybné postupy a výklady. Upozornil rovněž na odpovědnost projektanta s ohledem na zálohovost dotací. Současně vysvětlil zásady nově vzniklé dotační akce – zelená úsporám energie.

I další nabídka v kraji je značná. Akce se konají převážně v Ústí n. L., ale i v Mostě či Děčíně. Již 7. ročník semináře „Železniční dopravní cesta“ na Vyšší odborné škole stavební v Děčíně se konal ve dnech 18. a 19. února 2009. Záštitu nad seminářem převzal opět generální ředitel Správy železniční dopravní cesty, s.o. Ing. Jan Komárek. Ředitel odboru traťového hospodářství SŽDC, s.o. Ing. Radovan Kovařík v úvodní přednášce seznámil přítomné se současným stavem infrastruktury železnic ČR a s potřebou výuky specialistů, zaměřených na stavbu a údržbu železnice.

Pravidelnými pořadateli odborných akcí je společnost PSM CZ se 2 akcemi v 1. a 2. čtvrtletí, společnost AZ Promo uskutečnila 2 akce v 1. čtvrtletí a připravila další 3 na 2. čtvrtletí. Ve spolupráci s agenturou Intelli se konaly 2 přípravné kurzy pro autorizaci. Spolu s Komorou soudních znalců se uskutečnil seminář k novým předpisům pro oceňování nemovitostí s důrazem na stavebně technický stav a stavební závady.

Ve 2. pololetí se zaměříme na proškolení přípravy podkladů pro dotační programy v bytové výstavbě, legislativu ve stavebnictví a stavební novinky.

*Ing. Martin Mandík
přednosta oblasti ČKAIT Ústí nad Labem*

Plzeň

Rekonstrukce Americké třídy v Plzni

V červnu letošního roku má být kolaudací ukončena rekonstrukce Americké třídy v Plzni. Příprava této stavby byla předmětem diskuzí a názorových střetů odborné i laické veřejnosti s pokračováním i v průběhu výstavby a uvádění do předběžného provozu. Spor se vedl především o to, jakou funkci má v dopravním systému města mít tato historická dopravní osa východ-západ. Při plánech nynější rekonstrukce se původně uvažovalo o tom, že se část Americké třídy v úseku od Mrakodrapu ke Klatovské třídě stane pěší zónou. Od tohoto záměru se ale (zatím!?) upustilo, protože dopravní inspektorát zde postrádá vhodnou alternativní komunikaci. Došlo pouze ke snížení počtu jízdních pruhů s cílem zklidnění centrální části města a zvýšení bezpečnosti provozu zejména s ohledem na chodce.

Stavba za bezmála 160 milionů korun představuje kompletní rekonstrukci Americké třídy od Klatovské po Anglické nábřeží včetně Jungmannovy a Prokopovy ulice. Vozovka má namísto dlažebních kostek živičný povrch, chodníky novou dlažbu, vznikly zálivy pro parkování a zásobování. Oprava zahrnuje i nezbytné úpravy inženýrských sítí. Nový vzhled dostaly i zastávky MHD, součástí jsou i ochranné ostrůvky pro pěší. Samozřejmostí je výsadba stromů a další zeleně. Největší dopravní změnou je nová okružní křižovatka v místech křížení Prokopovy a Goethovy ulice s Americkou. Semafory budou stejné jako dříve na křižovatkách Americké se Škroupovou ulicí a Anglickým nábřežím. Stavba byla samozřejmě ostře sledována i členy ČKAIT plzeňského regionu, a tak výbor oblasti ČKAIT zorganizoval před dokončením výstavby exkurzi, kde zástupce investora, tj. Města Plzně, pan Pelikán podrobně a ochotně vysvětlil postup a průběh výstavby, použité technologie i akceptované změny.

*Ing. Václav Klíma
přednosta oblasti ČKAIT Plzeň*

FEANI V ROCE 2009

Evropská federace evropských národních inženýrských asociací (FR: Fédération Européenne d'Associations Nationales d'Ingénieurs; EN: The European Federation of National Engineering Associations) byla založena v Lucemburku v září 1951 inženýrskými asociacemi ze sedmi zemí – Rakouska, Belgie, Švýcarska, Německa, Francie, Itálie a Lucemburska.

Úkolem bylo vytvořit po 2. světové válce v Evropě organizaci, která bude reprezentovat inženýry jako významnou součást evropské společnosti a bude přispívat k rozvoji Evropy.

K dnešnímu dni FEANI sdružuje inženýrské asociace ze 30 evropských států. Jedná se o státy Evropské unie, kromě Lotyšska a Litvy a dále Norsko, Švýcarsko, Island, Srbsko, Rusko. V roce 2009 se předpokládá vstup Chorvatska.

FEANI tak reprezentuje přibližně 3,5 milionů inženýrů, kteří jsou zastoupeni národními inženýrskými asociacemi.

FEANI je také členem WFEO (Světová federace inženýrských organizací), má statut konzultanta UNESCO, UNIDO a Rady Evropy. Spolupracuje s BEST (Rada evropských studentů techniky) a s EYE (Evropští mladí inženýři).

Za hlavní úkoly považuje FEANI

1. Ochranu profesní identity evropských inženýrů:

- zabezpečování kvality profesní kvalifikace inženýrů z členských zemí;
- zajišťování uznávání profesní kvalifikace získané v členských zemích v celoevropském a celosvětovém měřítku;
- prosazování odpovídajícího postavení role a odpovědnosti inženýrů ve společnosti;
- podporování a prosazování profesních zájmů inženýrů a usnadňování jejich pracovní mobility.

2. Reprezentování evropských inženýrů jednotným hlasem při respektování různorodosti jejich profese.

Česká republika je zastoupena ve FEANI od roku 1995 Českým národním výborem FEANI.

Ten je součástí ČSVTS (Český svaz vědeckotechnických společností). Partnerem v ČNV FEANI je i ČKAIT.

Nejvyšším orgánem ČNV je národní shromáždění, tvořené delegovanými zástupci členských organizací.

Česká monitorovací komise FEANI řeší záležitosti spojené s akreditací škol a vzdělávacích programů, projednává žádosti o přiznání profesního titulu EUR ING. V rámci ČNV pracuje také klub EUR ING, jehož členy jsou všichni čeští euro-inženýři.

FEANI vypracovala pravidla evropského standardu inženýrských vysokých škol a vzdělávacích programů a nabídla školám provedení akreditace podle těchto pravidel.

Školy, které prošly touto akreditací FEANI jsou zapsány v INDEXU vysokých škol, který FEANI administruje a stará se o jeho aktualizaci.

Součástí je i periodické ověřování plnění kritérií pro přiznání akreditace. V seznamu je zapsáno 970 technických univerzit s 9 600 vzdělávacími programy. Představuje tak komplexní seznam škol, které vzdělávají v Evropě inženýry a splňují náročné požadavky podle akreditačních standardů FEANI.

Česká republika má v INDEXU FEANI zapsáno 26 fakult z 9 českých technických univerzit.

Jedná se o tyto univerzity: ČVUT Praha, VUT v Brně, TU Liberec, Univerzita obrany Brno, Univerzita Pardubice, Univerzita T. Bati Zlín, Západočeská univerzita v Plzni, Vysoká škola chemicko technologická v Praze, Vysoká škola báňská TU Ostrava.

Zájmy individuálních inženýrů jsou zajišťovány přiznáním profesního označení EUR ING.

Žadatel o přiznání titulu musí být absolventem školy zapsané v INDEXU FEANI a v závislosti na délce inženýrského studia musí prokázat praxi inženýrského charakteru.

Titul EUR ING je důvěryhodným dokumentem, kterým nositel prokazuje úroveň své inženýrské kvalifikace, především když se uchází o zaměstnání nebo poskytování služby.

V říjnu roku 2008 byl stav uvedený k výročnímu zasedání Valného shromáždění FEANI téměř 30 tisíc osob s titulem EUR ING.

K 31. 1. 2009 dosáhl počet českých osob s titulem EUR ING čísla 91.

V roce 2008 byl dokončen projekt, řešený v rámci grantu Evropské komise – ředitelství pro zaměstnanost, sociální záležitosti a rovné příležitosti jako návrh speciálního dokladu pro evropské inženýry.

Tímto projektem reaguje FEANI na směrnici Evropské unie Dir. 2005/36/EC, o uznávání profesních oprávnění, kterou se zavádí v souladu s EQF (Evropský rámec kvalifikací) EUROPASS – standardizovaný dokument obsahující informaci o kvalifikaci a kompetencích jeho držitele.

Tento dokument je základním prostředkem pro umožnění bezbariérové mobility občanů Evropské unie jejím pracovním prostředím. S ohledem na specifika inženýrské profese bylo v rámci řešení projektu navrženo zavedení elektronické karty ENG CARD, která bude poskytovat kromě informací o jejím držiteli podle požadavků na EUROPASS, také některé další služby (informace o účasti na dalším vzdělávání, pracovní pojištění apod.) a stane se tak komplexním dokladem evropských profesních inženýrů.

Za svůj další prioritní úkol považuje FEANI řešení CPD (Continual Professional Development) – Trvalého profesního rozvoje inženýrů.

V České republice má systém pro vzdělávání a profesní růst stavebních inženýrů zřízena Česká komora inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT). Je postaven na principech, podle kterých fungují systémy ve skandinávských a anglosaských zemích a zemích Beneluxu.

Další inženýrské obory nejsou ošetřeny.

Ing. Svatava Henková, CSc.

členka výboru oblasti ČKAIT Brno

Bulletin Stavební právo

Česká společnost pro stavební právo převzala k 1. lednu 2009 k přímému vydávání odborný čtvrtletník bulletin Stavební právo. Čtvrtletník zprostředkovává již více než 15 let aktuální a praktické informace z oblasti stavebního práva právníkům působícím v oblasti výstavby, pracovníkům správních orgánů (zejména stavebních úřadů), investorům (stavebníkům), developerům, projektantům, zhotovitelům staveb, právníkům i fyzickým osobám zabývajícím se inženýrskou nebo poradenskou činností ve výstavbě a široké odborné veřejnosti.

Odbornou úroveň časopisu zaručuje garance České společnosti pro stavební právo i kompetentních ústředních správních úřadů, především Ministerstva pro místní rozvoj. Redakční rada spolupracuje s širokým okruhem autorů, představujících špičkové odborníky z řad právníků, stavebních inženýrů a architektů, zaměstnanců orgánů státní správy, z odborných a profesních institucí, zejména ze S.I.A. – Rady výstavby sdružující nevládní organizace působící ve výstavbě a stavebnictví.

V současnosti je bulletin Stavební právo jediným časopisem, který se věnuje komplexně stavebnímu právu, výstavbě a stavebnictví a bezprostředně související právní i věcné problematice ve vzájemných souvislostech. Články, informace, studie a analýzy směřují především do oblasti stavebního práva veřejného (stavební zákon a předpisy související), stavebního práva soukromého (obchodně závazkové vztahy ve výstavbě, obchodní podmínky apod.), veřejného investování (veřejné zakázky, investiční podpory), stavebnictví (problematika stavebních výrobků, bytová výstavba, výstavba dopravní a technické infrastruktury, postupy při přípravě a provádění staveb aj.). Obsahují aktuální komentáře, vysvětlivky a praktické aplikace potřebné při řešení jednotlivých konkrétních případů. V rubrice „Na pomoc stavební praxi“ jsou zveřejňovány vybrané judikáty Nejvyššího soudu, rozsudky Soudního dvora ES, stanoviska a rozhodnutí ÚOHS apod. Nechybí zde ani rubrika „Diskuze, polemika“ umožňující autorům aktuálně komentovat konkrétní jevy resp. sporné záležitosti.

Převzetí vydávání časopisu Českou společností pro stavební právo umožní pružnější reagování na aktuální stav a souvislosti platných právních předpisů v profesně složité oblasti výstavby a stavebnictví a jejich uplatnění v praxi. Bulletin Stavební právo je titulem, který by měl být součástí příruční knihovny každého odborníka. Cena ročního předplatného činí včetně DPH 480 Kč (bez DPH 440 Kč). Bulletin lze objednat na adrese:

Česká společnost pro stavební právo
Václavské náměstí 31, 110 00 Praha 1
kontaktní osoba p. Kubíková
telefon: 728 199 295
e-mail: bulletin@spolstavprav.cz
Další informace o České společnosti pro stavební právo můžete najít na adrese www.spolstavprav.cz.

Ing. Petr Serafín
místopředseda České společnosti pro stavební právo

Často kladené dotazy členů ČKAIT

1. Na jakou živnost mohou vykonávat činnost stavebního dozoru?

Novelou živnostenského zákona provedenou zákonem č. 130/2008 Sb., byl zaveden systém jedné volné živnosti s povinností podnikatele oznámit obor činnosti, kterou bude v rámci oprávnění vykonávat. V příloze č. 4 k živnostenskému zákonu je taxativně stanoveno 80 oborů činnosti v rámci živnosti volné. Dosavadní volná živnost „Inženýrská činnost v investiční výstavbě“ (technická pomoc, inženýrská a investorská činnost, stavební dozor, jiné související činnosti) byla s přihlédnutím k charakteru jednotlivých činností v ní obsažených začleněna do oborů „Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků“ a „Služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy“.

Činnost **stavební dozor**, která byla obsahem živnosti „Inženýrská činnost v investiční výstavbě“, lze nadále vykonávat vzhledem k tomu, že stavebním dozorem se ve smyslu příslušných ustanovení stavebního zákona rozumí odborný dozor nad prováděním stavby svépomocí vykonávaný osobou, která má vysokoškolské vzdělání stavebního nebo architektonického směru nebo střední vzdělání stavebního směru s maturitní zkouškou a alespoň 3 roky praxe při provádění staveb, na základě živnostenského oprávnění pro vázanou živnost „**Provádění staveb, jejich změn a odstraňování**“ (obsahovou náplní této živnosti je provádění stavebních a montážních prací při novostavbách, změnách dokončených staveb (nástavby, přístavby, stavební úpravy), údržbě staveb a jejich odstraňování podle stavebního zákona; při provádění uvedených stavebních prací mohou být vykonány i činnosti související s realizací staveb, které jsou předmětem živností řemeslných nebo vázaných, případně živnosti volné). Pokud se týká transformace živnosti „Inženýrská činnost v investiční výstavbě“, v případě, že se podnikatel – držitel živnostenského oprávnění pro tuto živnost dostaví na příslušný živnostenský úřad, živnostenský úřad provede transformaci podle přechodných ustanovení živnostenského zákona, tj. na obory činnosti č. 60 (Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků – poskytování odborné pomoci, posudků, rad, doporučení a stanovisek k zabezpečení přípravy a realizace staveb) a č. 70 (Služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy – technická činnost, jejímž obsahem je výkon technického dozoru) živnosti volné; v této souvislosti s podnikatelem projedná rozsah jeho činnosti v tom smyslu, zda hodlá vykonávat **technický dozor** v rámci příslušné živnosti volné nebo **stavební dozor** v rámci vázané živnosti „Provádění staveb, jejich změn a odstraňování“, a tedy tuto vázanou živnost **nově ohlásit**, za předpokladu splnění příslušné odborné způsobilosti, jak je stanovena stavebním zákonem, resp. pro uvedenou vázanou živnost přílohou č. 2 k živnostenskému zákonu. V této souvislosti lze připomenout, že živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem (§ 2 živ. zák.); živností není činnost autorizovaných architektů a autorizovaných inženýrů činných ve výstavbě, kteří vykonávají svoji činnost jako svobodní architekti a svobodní inženýři (§ 3 odst. 2 písm. i) živ. zák.).

Pro úplnost informací je možno uvést částečnou obsahovou náplň oborů, do nichž byla výjima výkonu činnosti stavebního dozoru začleněna živnost „Inženýrská činnost v investiční výstavbě“, tj. oborů „Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků“ a „Služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy“:

Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků

Obsahovou náplní této činnosti jsou poradenské služby technického charakteru ve specifikované oblasti činnosti, zejména ve stavebnictví a architektuře, strojírenství, hutnictví, energetice (například činnost energetického auditora) a v dalších odvětvích a oblastech. **Poskytování odborné pomoci, posudků, rad, doporučení a stanovisek k zabezpečení přípravy a realizace staveb.** Posuzování vlivů připravovaných staveb, jejich změn a změn v jejich užívání, činností a technologií na životní prostředí, tzn. zpracování posudku dokumentace o hodnocení vlivu stavby, činnosti nebo technologie na životní prostředí. Posuzování zahrnuje zejména zjištění, popis a hodnocení předpokládaných přímých a nepřímých vlivů stavby, činnosti nebo technologie na klimatické poměry, ovzduší, povrchové a podzemní vody, půdu, horninové prostředí, způsob využívání krajiny, chráněná území, flóru, faunu, funkčnost a stabilitu ekosystémů, obyvatelstvo, využívání přírodních zdrojů, kulturní památky, životní prostředí v obcích a městech, porovnání navržených variant řešení a výběr nejvhodnější varianty, navržení opatření a podmínek, které vyloučí nebo sníží předpokládané nepříznivé vlivy, popřípadě zvýší pozitivní vlivy stavby, činnosti nebo technologie, hodnocení důsledků případného neprovedení stavby, činnosti nebo technologie.

Obsahem činnosti není vlastní realizace technických činností, projektování staveb, ani jejich provádění.

Služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy

Obsahovou náplní této činnosti jsou služby v oblasti administrativní správy, zejména sekretářské a podobné služby, mimo jiné poskytování služeb při výkonu zadavatelských činností pro zadávání veřejných zakázek a další služby obdobné povahy, technická činnost, jejímž obsahem je **výkon technického dozoru**, včetně provádění příslušných záznamů ve stavebních denících, spolupráce s autorským dozorem projektanta a zástupci budoucích uživatelů a provozovatelů staveb a další související činnosti, certifikace systémů řízení jakosti a ověřování odborné způsobilosti personálu.

Obsahem činnosti **není výkon stavebního dozoru**, projektování staveb, ani jejich provádění.

Ing. Danka Makalová
členka Legislativní komise ČKAIT a Komise pro zkušební otázky ČKAIT
Ing. Hedviga Klepáčková
kancelář ČKAIT Praha

2. Legislativní komise ČKAIT, v návaznosti na čl. 1 odst. 4 Pravidel pro používání razítka

(„Autorizovaná osoba opatřuje podpisem a autorizačním razítkem pouze ty dokumenty, které vypracovala osobně, **popřípadě ve spolupráci s dalšími osobami pracujícími pod jejím odborným vedením**. Takto označené listiny se považují pro účely úřední za veřejné listiny.“)

zastává stanovisko, že se ve správním řízení na stavebním úřadě mohou vyskytnout ve vztahu k zodpovědnosti autorizované osoby za vypracovaný projekt tyto dva případy:

I.
Dokumentace anebo projektová dokumentace je opatřena podpisem a autorizačním razítkem pouze autorizované osoby v zodpovídajícím oboru autorizace.

II.
Dokumentace anebo projektová dokumentace je opatřena podpisem projektanta – neautorizované osoby, který dokument vypracoval a podpisem a autorizačním razítkem zodpovědného projektanta.

V obou případech, v souladu s § 13 odst. 3 autorizačního zákona a § 159 stavebního zákona, za dokumentaci anebo projektovou dokumentaci odpovídá **autorizovaná osoba**.

3. Legislativní komise ČKAIT se dne 10. 3. 2009 obrátila s dotazem ve věci „ukládání inženýrských sítí v zastavěném území obcí do tělesa místních komunikací“ na legislativní odbor Ministerstva dopravy ČR:

„Na kancelář ČKAIT se opakovaně obrací projektanti inženýrských sítí se svými negativními zkušenostmi se stavebními úřady. Tyto požadují ukládat inženýrské sítě v zastavěném území obcí zásadně mimo těleso místních komunikací či průjezdných úseků silnic s odvoláním na ustanovení § 36 zákona 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích. Tento problém existuje spíše v menších městech a obcích, než v Praze a dalších velkých městech.

Pracovníci stavebních úřadů vycházejí přitom z textu v odstavci 2 zákona, ale pouze z jeho první části. Ve většině případů nepřihlíží k poslední části uvedeného souvětí, tj. pokud v dalších ustanoveních není stanoveno jinak. Následné odstavce § 36 zákona celkem jednoznačně ukládání sítí do těles komunikací povolují za jasně uvedených podmínek.

Současné vymezení silničních pozemků v územně plánovací dokumentaci (regulačním plánu) neumožňuje většinou jiné řešení. Ve snaze o zajištění co největších stavebních pozemků je vymezený komunikační prostor minimální. Silniční zákon, ani jiný související právní předpis nezakazuje umísťování inženýrských sítí do tělesa komunikací v zastavěném území.

V současné době jsou na vedení inženýrských sítí využívány materiály, které zaručují jejich téměř neomezenou životnost a téměř vylučují možnost poruch. Proto dochází k zásahům jen výjimečně.

Žádáme Vás o stanovisko k uvedené problematice, eventuelně další vysvětlení. Toto stanovisko bychom dali následně k dispozici našim členům – autorizovaným osobám a zveřejnili v odborných materiálech Komory, které jsou distribuovány členům.“

Odpověď MD ČR ze dne 30. 3. 2009:

Vážený pane,

byl jsem pověřen vyřízení Vaší žádosti o stanovisko k § 36 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“). K problematice podzemních vedení zaujímám následující, nezávazné, stanovisko.

Ustanovení § 36 odst. 2 zákona vyslovuje zákaz ukládání podzemních vedení do tělesa dálnice, silnice, místní komunikace a do jejich silničních pomocných pozemků. Zároveň však toto ustanovení připouští, že další navazující ustanovení mohou tento zákaz korigovat, a to za splnění určitých podmínek.

Pokud stavebník podzemního vedení prokáže, že vedení není možno bez neúměrných nákladů uložit mimo silniční pozemek, pak se v odst. 3 připouští jeho uložení do silničního pomocného pozemku, středního dělicího pásu nebo na mosty či mostní objekty. Toto pravidlo upravuje technické řešení v případě pozemních komunikací nacházejících se mimo zastavěné území obce.

Odstavec 4 pak řeší ukládání vedení uvnitř zastavěného území obce. Zde se připouští, aby v zastavěném území obce bylo vedení uloženo v chodnících a zelených pásích. V poslední řadě a za podmínky, že je vyloučeno jiné technické řešení, pak zákon připouští uložení vedení v zastavěné části obce do vozovky průjezdného úseku silnice či místní komunikace.

Jak vyplývá z výše uvedeného, mělo by se vedení do vozovky umísťovat pouze v případě nemožnosti jiného technického řešení.

Z Vašeho dopisu vyplývá, že se setkáváte s negativní reakcí stavebních úřadů. Povolování staveb podzemních vedení patří do působnosti obecných stavebních úřadů, u nichž však výkon státní správy nemůže zdejší ministerstvo žádným způsobem ovlivnit.

S pozdravem

Ing. Pavel Šustr
ředitel odboru pozemních komunikací

4. Kancelář Komory se dne 21. 2. 2008 (po neobdržení odpovědi pak opakovaně 18. 11. 2008) obrátila s dopisem ve věci „staveb určených pro užívání ve veřejném zájmu“ na generálního inspektora Státního úřadu inspekce práce v Opavě:

„Členové České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě se obraceli na nás s četnými připomínkami ohledně vyjádření oblastních inspektorátů práce k dokumentaci pro vydání územního rozhodnutí. Protože se Inspektorát dle § 5 odst. 1 písm. i) zákona č. 251/2005 Sb., „vyjadřuje k vybraným projektovým dokumentacím staveb...“ vznášejí naše autorizované osoby dotaz, co je míněno ve výše uvedeném odstavci textem „... stavby určené pro užívání ve veřejném zájmu...“, obracíme se na Vás se žádostí o výklad pojmu stavby určené pro užívání ve veřejném zájmu. Měli bychom zájem dozvědět se, o jaké stavby jde, a kdy je Inspektorát práce dotčeným orgánem státní správy – při kterých vybraných projektových dokumentacích staveb.“

Odpověď generálního inspektora SÚIP ze dne 29. 1. 2009:

Vážená paní ředitelko,

k Vašemu dopisu ze dne 18. 11. 2008 Vám s politováním sdělujeme, že jsme dosud neobdrželi odpověď na naši žádost zaslanou MPSV ve věci stanoviska k výkladu pojmu stavby určené pro užívání ve veřejném zájmu.

Veřejný zájem ve smyslu § 5 odst. 1 písm. i) zákona o inspekci práce nelze jednoznačně vymezit ani s použitím judikatury soudu. Ve smyslu judikatury soudů je veřejný zájem chápán jako takový zájem, který by bylo možno označit za obecný či obecně prospěšný (ÚS 198/95, II. ÚS 529/05, Pl. ÚS 24/04). Dále pak z uvedené judikatury vyplývá, že veřejný zájem by měl být v konkrétní věci zjišťován v průběhu správního řízení na základě poměrování nejrůznějších partikulárních zájmů, po zvážení všech rozporů a připomínek. Veřejný zájem je třeba nalézt v procesu rozhodování o určité otázce a nelze jej v konkrétní věci a priori stanovit. Případy řešené ústavním soudem v souvislosti s veřejným zájmem se vztahovaly k problematice vyvlastnění, odstranění staveb a dalších řízení souvisejících se stavbami, ne však k otázkám bezpečnosti jejich užívání.

K této problematice uvádíme, že dle § 5 odst. 1 písm. i) zákona č. 251/2005 Sb., v platném znění, se oblastní inspektoráty práce vyjadřují k vybraným projektovým dokumentacím staveb určených pro užívání ve veřejném zájmu nebo jako pracoviště fyzických osob, zda splňují požadavky právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení. Ve smyslu uvedeného ustanovení se příslušné oblastní inspektoráty práce vyjadřují pouze k projektové dokumentaci staveb, jejich změn a změn v užívání staveb u staveb:

- určených pro shromažďování nejméně 200 osob v souladu s ustanovením § 3 písm. b) vyhlášky Ministerstva pro místní rozvoj č. 137/1998 Sb.;
- určených pro výrobu a skladování, ve kterých bude zaměstnáno více než 20 osob;
- určených pro zaměstnávání osob s omezenou schopností pohybu a orientace;
- určených pro výrobu a skladování nebezpečných chemických látek (§ 2 odst. 5 zákona č. 356/2003 Sb.) s výjimkou skladů a výroben výbušnin;
- vícepodlažních hromadných garáží;
- kotelen I. a II. Kategorie (vyhláška č. 91/1993 Sb.);
- jaderných elektráren.

O případném rozšíření výběru dokumentací staveb k vyjádření nad výše uvedený rámec rozhoduje v individuálních případech místně příslušný oblastní inspektorát práce s ohledem na předvídatelná budoucí rizika ohrožení života a zdraví zaměstnanců při práci, případně možné ohrožení veřejnosti.

S pozdravem

Mgr. Ing. Rudolf Hahn
generální inspektor

Odpověď Ministerstva práce a sociálních věcí ČR ze dne 4. 3. 2009:

Vážená paní ředitelko,

Váš dopis ze dne 3. 2. t.r., týkající se pojmu veřejný zájem, byl legislativním odborem postoupen, společně s vyjádřením, odboru pracovněprávních vztahů, který je v této věci příslušný. V této souvislosti se podává následující společné stanovisko.

Vzhledem k vymezení veřejného zájmu jako druhu zájmu, který je obecně prospěšný (zejména jde o zájem státu nebo jiné veřejnoprávní korporace), je opakem čistě soukromého zájmu a je zájmem uplatňujícím se ve tvorbě, interpretaci a v aplikaci práva zejména jako jeden ze dvou důvodů zákonné limitace základních práv a svobod, se konstatuje, že s právním názorem, který zaujal SÚIP v dopise ze dne 28. 1. 2009 čj. 615/1.30/08/14.5, lze v zásadě souhlasit.

Pokud jde o druhy staveb, které SÚIP uvádí, lze mít za to, že veřejný zájem by měl být uplatňován rovněž v případě staveb pro obchod ve smyslu § 52 vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, ve znění pozdějších předpisů.

Zároveň by neměla být opomenuta právní úprava obsažená ve vyhlášce č. 369/2001 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace, ve znění vyhlášky č. 492/2009 Sb.

O tomto stanovisku bude písemně informován generální inspektor SÚIP.

S pozdravem

Ing. Jiří Stonawský

ředitel odboru pracovněprávních vztahů

Architektonické dílo jako předmět autorského práva

Dne 3. dubna 2009 se v Brně uskutečnilo mezinárodní sympozium Otázky autorského práva v architektuře a projektování. Jeho pořadatelem byla Česká komora architektů v součinnosti s Justiční akademií a Ministerstvem kultury ČR.

K nejzajímavějším vystoupením zahraničních hostů sympozia patřila přednáška Prof. Dr. Winfrieda Bullingera, profesora Braniborské technické univerzity v Chotěbuzi, autora komentářů k autorskému zákonu a právního zástupce Deutsche Bahn ve sporu s architektem Meinhardem von Gerkanem. Při stavbě hlavního berlínského nádraží Lehrter Bahnhof nebyla respektována významná část Hermanova řešení a původní návrh klenutého stropu z kovové konstrukce byl nahrazen jednodušším rovným stropem. Německé dráhy tak ušetřily při realizaci stavby částku 20 mil. EUR. Dokončení stavby Německé dráhy svědily berlínskému studiu Winkens, které Hermanem navržené stropy podstatně změnilo a nahradilo řešením, které bylo pro investora levnější. Architekt Gerkanen podal žalobu na ochranu svých autorských práv. Soud první instance rozhodl ve prospěch autora a již dokončená stavba, uvedená do plného provozu, měla být upravena do stavu, odpovídajícího původnímu návrhu architekta Gerkana. Tato úprava představovala v nákladech 60 mil. EUR. Německé dráhy se proti rozsudku odvolaly. K dalšímu soudu však nedošlo, autor přistoupil na mimosoudní vyrovnání.

Další zahraniční účastnice, Dr. Anne Marie Belenger-Beaud z Paříže, řešila ve svém vystoupení otázku, zda se autorská práva týkají jen samotného návrhu, nebo se vztahují i na realizovanou stavbu a zda jsou některá díla hodna silnější ochrany, zda stavba existuje jen sama o osobě, nebo je součástí dalších vazeb na prostředí. Tyto otázky otevřel případ autorskoprávní povahy u světoznámé kaple v Ronchamp od Le Corbusiera z roku 1957. Kromě kaple navrhl autor betonové ambity pro poutníky. Nedávno však byly na žádost provozovatelů areálu navrženy jiným mezinárodně proslulým architektem Normanem Foste-

rem další nové domy pro poutníky, ne tak vzdálené od kaple, aby to nevyvolalo závažné obavy, že integrita tohoto díla je ohrožena. Kříží se tu otázky nejen autorskoprávní, ale i památkové.

Další zahraniční přednášející hovořili o úpravě autorských práv v Rakousku, Německu a Švýcarsku. Právní úprava autorských práv v zemích Evropské unie včetně České republiky vychází z mezinárodních a evropských úmluv a dohod a je založena na stejných principech.

Také představitelé české právnické obce a specialisté na autorské právo (prof. JUDr. Dr.h.s. Jan Kříž, CSc. ředitel Ústavu práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního při Právnické fakultě UK; prof. JUDr. Ivo Telec, CSc., Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně) hovořili obecně k úpravě autorských práv v právním řádu ČR (autorský zákon, občanský zákoník), snahy postihnout estetické hodnoty architektury nepatřily do tématu semináře.

Za Českou komoru architektů vystoupili se svými příspěvky JUDr. PhDr. Jiří Plos, sekretář ČKA, a akad. arch. Jan Sapák, soudní znalec pro obor posuzování autorských děl. Ve svých vystoupeních uvedli mj.: „Projektování a provádění staveb souvisí nejen s autorskoprávní ochranou architektonických děl, nýbrž také s problematikou výkonu povolání a osobní odpovědností autorizovaných osob, zejména pak za profesní výkony a obsah, rozsah a formy profesní dokumentace, a to s ohledem na obecnější právní souvislosti občanskoprávní, správní a trestně právní. Struktura stavebního zákona a zákona o veřejných zakázkách často totiž napomáhá rozdělováním jednotlivých výkonových fází v procesu projektování a vytváření umělých bariér, které rozměňují profesní odpovědnost a zneprůhledňují vztahy mezi projektanty (architekty, urbanisty a inženýry), klienty a dodavateli staveb“ (J. Plos). „Architektura jako taková a její navrhování jsou spleťmi spojeninami uměleckého, technického a praktického tak, že sama umělecká stránka je od technické neoddělitelná, technická podstata je dokonce v prázkladu uměleckého vyjádření. Architektonické navrhování, potažmo projektování, se z různých důvodů v posledních desetiletích dělí na výkonové fáze (studie, projekt pro stavební povolení, prováděcí projekt). Z vlastní věcné materie však plyne celistvost projekčního díla jako jedné primární entity, která se teprve následně a z jiných příčin dělí na dílčí etapy“ (J. Sapák).

Za těmito složitými formulacemi se ukrývá představa, že jednotlivé úrovně dokumentace staveb (studie, dokumentace pro umístění stavby, dokumentace pro povolení stavby, případně další) by měl investor objednávat u jednoho zhotovitele – architekta a nezadávat je jako samostatné zakázky různým subjektům (jsou to inženýři, kteří berou architektům zakázky). Stejně tak, podle jejich názoru by veřejné zakázky měly být vyhlašovány najednou na všechny úrovně dokumentace stavby. Tyto názory ovšem nemají právní oporu v právním řádu ČR; nelze pro ně najít ani věcné, logické zdůvodnění. Jednotlivé úrovně dokumentace mají rozdílný účel; kromě prokázání ochrany veřejných zájmů v územním a stavebním řízení slouží investorovi k rozhodování o další fázi projektu (projekt není projektová dokumentace!). Zaměňování autorského dozoru (stavební zákon) a autorského dohledu (autorský zákon) ve vystoupeních představitelů ČKA je pak zásadním nepochopením obou rozdílných institutů. Co na sympoziu vůbec nezaznělo, a co je podstatné pro práci projektanta, pro ochranu duševního vlastnictví, za které lze považovat výsledky jeho práce, pokud splňují znaky jedinečného výsledku tvůrčí činnosti autora, byla problematika duality autorských práv, díla zaměstnavatelského, díla na objednávku, poskytnutí tzv. výhradní licence a další specifika díla architektonického jako díla autorského.

V českém právním řádu upravuje autorská práva zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (autorský zákon). Úplné znění autorského zákona bylo uveřejněno ve Sbírce zákonů pod č. 398/2006 Sb. Dále je třeba přihlídnout k zákonu č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, ustanovení o smlouvě o dílo v Části třetí, Hlava II, Díl IX, § 556 až 559. Autorský zákon má postavení speciálního předpisu ve vztahu k občanskému zákoníku jako předpisu obecnému. Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, stanoví v § 1 odst. 3 „Právní vztahy vznikající z výsledků duševní tvořivé činnosti upravují zvláštní zákony.“

Dílo architektonické jako dílo autorské

Předmětem práva autorského jsou autorská díla, k nimž autorský zákon (§ 2) řadí rovněž díla architektonická včetně děl urbanistických. Stavba není autorským dílem, ale je rozmnoženinou autorského díla, jak přímo definuje § 13 autorského zákona, odst. 2: „Dílo se rozmnožuje zejména ve formě rozmnoženiny

tiskové, fotografické, zvukové, obrazové nebo zvukově obrazové, stavbou architektonického díla...". Autorské dílo musí být jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora (autorským dílem nebude rutinní výpočet, rutinní technický popis) a musí být vyjádřeno v jakékoliv objektivně vnímatelné podobě (autorským dílem není námět, myšlenka, objev, vědecká teorie). Autorským dílem je návrh stavby, stavební plány, výkresy, jednotlivé úrovně dokumentace stavby, pokud splňují uvedené znaky autorského díla.

Pro autorská díla architektonická platí jedno zvláštní ustanovení, obsažené v § 38 d autorského zákona: „Do práva autorského nezasahuje ten, kdo... b) navrhne nebo provede změnu dokončené stavby, která je vyjádřením architektonického díla, v míře nezbytně nutné a při zachování hodnoty díla; je-li to opodstatněné významem architektonického díla a lze-li to na něm spravedlivě požadovat, je povinen předem uvědomit o svém úmyslu autora a na vyžádání mu poskytnout dokumentaci stavby včetně vyobrazení, vystihující stav před provedením změn.”

Z ochrany podle práva autorského připouští autorský zákon výjimky ve veřejném zájmu. „Ochrana podle práva autorského se nevztahuje na úřední dílo, jímž je právní předpis, rozhodnutí, veřejná listina, veřejně přístupný rejstřík a sbírka jeho listin, úřední návrh úředního díla a jiná přípravná úřední dokumentace, sněmovní a senátní publikace, obecní kroniky, státní symbol, tj. taková díla, u nichž je veřejný zájem na vyloučení z ochrany, ... (§ 3 autorského zákona).”

Porovnejme toto ustanovení autorského zákona s autorizačním zákonem, který stanoví v § 13:

„(3) Autorizovaná osoba opatřuje dokumenty související s výkonem její činnosti vlastnoručním podpisem a otiskem razítka se státním znakem České republiky, jménem autorizované osoby, číslem, pod nímž je zapsána v seznamu autorizovaných osob vedeném Komorou a vyznačeným oborem, popřípadě specializací a své autorizace...”

(5) Dokumenty označené autorizovanou osobou podle odstavce 3 jsou pro úřední účely veřejnými listinami.”

Autorský zákon uvádí v § 34 Úřední a zpravodajská licence:

„Do práva autorského nezasahuje ten, kdo užije

a) v odůvodněné míře dílo na základě zákona pro účely veřejné bezpečnosti, pro soudní nebo správní řízení nebo k jinému úřednímu účelu nebo pro parlamentní jednání a pořízení zápisu o něm, ...”

Tento výklad byl v praxi použit u územního plánu, který obec vydává formou závazné vyhlášky (stanovisko odboru stavebního řádu MMR). Dále např. JUDr. Pavel Kumprecht dovozuje v publikaci „Stavební zákon v otázkách, odpovědích a soudní praxi”, že rovněž urbanistická studie nepožívá ochrany autorského práva, neboť je úředním dílem.

Princip duality autorských práv

Princip duality autorských práv byl vložen do právní úpravy ochrany autorských děl až zákonem č. 121/2000 Sb., předchází právní úprava tento princip neznala. Právo autorské zahrnuje vylučná práva osobnostní a vylučná práva majetková (§ 10 autorského zákona).

Mezi osobnostní práva autora (§ 11) patří právo rozhodnout o zveřejnění díla, právo osobovat si autorství, právo na nedotknutelnost díla. Osobnostní práva patří vždy autorovi, autor se jich nemůže vzdát, tato práva jsou nepřevoditelná a trvají až do autorovy smrti. Po autorově smrti je však nadále chráněno autorství samo – nikdo si nesmí osobovat autorství cizího díla, dílo nesmí být užíváno způsobem snižujícím jeho hodnotu.

Majetková práva (§ 12 až 17) zahrnují právo dílo užít a udělit jiné osobě smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva. Majetková práva jsou nepřevoditelná a nelze je postihnout výkonem rozhodnutí. Právo dílo užít je právo na rozmnožování díla, právo na rozšiřování originálu nebo rozmnoženiny díla, právo na pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla, právo na půjčování originálu nebo rozmnoženiny díla, právo na vystavení originálu nebo rozmnoženiny díla, právo na sdělování díla veřejnosti (provozování nebo vysílání díla, přenos vysílání díla). Majetková práva trvají po dobu autorova života a 70 let po jeho smrti. Majetková práva jsou předmětem dědictví. Případně omezení výkonu majetkových autorských práv stanoví autorský zákon (ustanovení o díle zaměstnaneckém, díle kolektivním, soutěžním díle, díle na objednávku).

Dílo zaměstnanecké a dílo na objednávku

Zvláštní ustanovení o některých dílech autorských obsahuje Díl 7 autorského zákona, § 58 a následující. Tato ustanovení se týkají zaměstnaneckého díla, kolektivního díla, školního díla, díla vytvořeného na objednávku a soutěžního díla.

Nový autorský zákon dále zavádí do právního pojetí tzv. zaměstnavatelský princip; tím posiluje postavení zaměstnavatelů. Tento princip vychází z pojetí, že autorova majetková práva k dílu přecházejí automaticky (není-li sjednáno jinak) na zaměstnavatele v případě, že autor je v pracovně právním či služebním vztahu k zaměstnavateli (zaměstnanecké dílo).

Je-li dílo autorem vytvořené na základě smlouvy o dílo (dílo vytvořené na objednávku), platí, že autor poskytl licenci k účelu vyplývajícimu ze smlouvy, není-li sjednáno jinak. K užití díla nad rámec takového účelu je objednatel oprávněn pouze na základě licenční smlouvy, nevyplyvá-li z autorského zákona jinak (§ 61). To znamená, že objednatel může užít dílo vytvořené na základě smlouvy o dílo (dílo vytvořené na objednávku) pouze k účelu vyplývajícimu ze smlouvy. Shodně s tímto ustanovením uvádí obchodní zákoník (zákon č. 513/1991 Sb., ve znění pozdějších zákonů, v § 588): „Je-li předmětem díla podle § 556 výsledek činnosti, který je chráněn právem z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, je objednatel oprávněn použít jej pouze k účelu vyplývajícimu z uzavřené smlouvy o dílo. K jiným účelům je oprávněn jej použít jen se souhlasem zhotovitele.” Z uvedeného vyplývá, že smlouva o dílo na zhotovení projektové dokumentace by měla obsahovat nejen přesné stanovení předmětu díla, ale také účelu, pro který může být dílo použito.

Dále pak § 559 obchodního zákoníku: „Zhotovitel odpovídá za porušení práva jiné osoby z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví v důsledku použití předmětu díla, jestliže k tomuto porušení dojde podle československého právního řádu nebo podle právního řádu státu, kde má být předmět díla využit, a zhotovitel o tom věděl v době uzavření smlouvy. Pro právní vady díla platí přiměřeně § 434 a 435.”

V praxi může nastat situace, že stavebník objednává stavbu na klíč u dodavatele, který svým jménem zadává zpracování dokumentace v různých úrovních. Pak může být např. sjednána ve smlouvě o dílo na zpracování dokumentace příslušné úrovně (např. projektová dokumentace pro stavební povolení) tzv. podlicence, tj. postoupení licence osobě postupníka, tedy investora. Jedná se o tzv. poskytnutí oprávnění třetí osobě, které se řídí ustanovením § 48 autorského zákona.

Výše uvedená ustanovení se týkají práv a povinností objednatele při použití autorského díla, které bylo vytvořeno na objednávku. Práva a povinnosti zhotovitele díla vytvořeného na objednávku řeší rovněž jak autorský, tak obchodní zákoník. Autorský zákon stanoví v § 61, odst. 2: „Není-li sjednáno jinak, autor může dílo vytvořené na objednávku užít a poskytnout licenci jinému, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy objednatele.” Čili autor může opakovat – pokud mu v tom nebrání ujednání ve smlouvě o dílo, nebo v licenční smlouvě – shodná architektonická řešení v díle pro jiného objednatele. Obchodní zákoník stanoví obdobně v § 557: „Výsledek činnosti, jež je předmětem díla podle § 556, je zhotovitel oprávněn poskytnout i jiným osobám než objednateli, pokud to dovoluje smlouva. Neobsahuje-li smlouva zákaz tohoto poskytnutí, je k němu zhotovitel oprávněn, není-li to vzhledem k povaze díla v rozporu se zájmy objednatele.” Zákaz poskytnutí předmětu díla jiným osobám může mít formu smluvního ujednání o tzv. výhradní licenci. V případě výhradní licence autor nesmí poskytnout licenci třetí osobě a je povinen, není-li sjednáno jinak, se i sám zdržet výkonu práva užít dílo způsobem, ke kterému licenci udělil. Výhradní licence musí být vždy sjednána písemnou smlouvou.

Autorský dozor a autorský dohled

Stavební zákon termín autorský dozor používá, ale nedefinuje jej. Autorským dozorem se obvykle označuje činnost autora projektové dokumentace pro vydání stavebního povolení (nebo projektové dokumentace pro ohlášení stavby, případně dokumentace pro provádění stavby), kterou ověřuje soulad prováděné stavby s touto dokumentací v průběhu výstavby. Autorský dozor je vykonáván ve fázi realizační přípravy stavby (zpracování realizační dokumentace), ve fázi provádění stavby a rovněž ve fázi vyzkoušení a průkazů. Je vykonáván na základě smlouvy uzavřené mezi projektantem a stavebníkem (smlouva o dílo na zhotovení projektové dokumentace a související výkony ve výstavbě). Podrobně viz DOS M 05.02 Vedení a dozory ve výstavbě. Stavební deník jeho skladba a vedení, vydalo Informační centrum ČKAIT, Praha 2007. Povinnost objednat výkon autorského dozoru ukládá stavební zákon stavebníkovi pouze v případě, že je stavba financovaná z veřejného rozpočtu a stavbu provádí stavební podnikatel jako zhotovitel (§ 152 odst. 4): „Pokud projektovou dokumentaci pro tuto stavbu může zpracovat jen osoba oprávněná podle zvláštního právního předpisu, zajistí stavebník autorský dozor projektanta, případně hlavního projektanta nad souladem prováděné stavby s ověřenou projektovou dokumentací.”

Právo na autorský dohled patří mezi osobnostní autorská práva podle autorského zákona (§ 11). „Autor má právo na nedotknutelnost svého díla, zejména právo udělit svolení k jakékoli změně nebo jinému zásahu do svého díla, nestanoví-li tento zákon jinak. Je-li dílo užíváno jinou osobou, nesmí se tak dít způsobem snižujícím hodnotu díla. Autor má právo na dohled nad plněním této povinnosti jinou osobou (autorský dohled), nevyplyvá-li z povahy díla nebo jeho užití jinak, anebo nelze-li po uživateli spravedlivě požadovat, aby autorovi výkon práva na autorský dohled umožnil.“

Je tedy autorský dohled dohledem nad způsobem užití dokončeného díla. Naproti tomu autorský dozor je dozorem nad prováděním stavby v souladu s projektovou dokumentací. Oba pojmy nelze ztotožňovat a zaměňovat.

Marie Báčová
Informační centrum ČKAIT

Evropský Code of Conduct pro inženýry

V říjnu minulého roku schválila Evropská rada inženýrských komor (ECEC) v Hamburku na své každoroční Valné hromadě „Code of Conduct for European chartered Engineers“ (Kodex chování pro členy inženýrských komor).

Rostoucí objem přeshraničních činností a rozvoj skutečného vnitřního trhu služeb si vynutily sblížení profesních předpisů na evropské úrovni. Touto dohodou o společných předpisech pro výkon naší profese a poskytování služeb má být na jedné straně zajištěna vysoká kvalita poskytovaných služeb, na druhé pak transparentnost a dostatečná ochrana pro příjemce těchto služeb. Výkon profesí upravených těmito pravidly se tak řídí jednoznačně stanovenými požadavky nezávislosti, nestrannosti a mlčenlivosti, stejně tak jako požadavky na zákonnou profesní odpovědnost.

Transformaci kodexu v národních Komorách – podle jednomyslného usnesení Spolkové sekce inženýrů–konzultantů ze září 2008 – a s tím spojeným pokrytím našimi stavovskými pravidly se Code of Conduct stává závazným i pro rakouské kolegy.

Po dokončení tohoto záměru bych chtěl s hrdostí poznamenat, že jsem před rokem při minulé Valné hromadě stál na počátku této iniciativy s tím, že jsem podal návrh na vytvoření pracovní skupiny pro vypracování tohoto evropského kodexu. Nemohu zapomenout vyjádřit svůj dík členům této pracovní skupiny, zejména jejím rakouským členům Kolbemu, Jennerovi a Hammerschlagovi i jejímu předsedovi Thomasi Noebelovi z Německa, neboť naše práce byla konstruktivní, zaměřená na výsledek a úspěšná.

Originální anglická verze na:
www.bsik.at/sektion/ecec/CodeofConduct

DI Josef Robl
je viceprezidentem spolkové komory a spolkovým předsedou inženýrů-konzultantů

Pozn. Přeloženo z originálu v německém jazyce v časopisu *Konstruktiv* 272/2009 a tištěno v Z+i se svolením autora.

Kodex chování evropských autorizovaných¹ inženýrů

Vydala ECEC (Evropská rada inženýrských komor). Autentické anglické znění je uvedeno na www.bsik.at/sektion/ecec/CodeofConduct

PREAMBULE

Evropští autorizovaní inženýři jsou členy národních komor a mají oprávnění k činnosti udělené v souladu se svou národní legislativou. Odpovídají za fun-

gování jak komplikovaných, tak i jednoduchých procesů každodenního života. Svou profesní duševní prací přispívají k zajištění blahobytu, k ochraně životního prostředí, k technickému pokroku, k trvalému rozvoji a tím i ke zlepšení životních podmínek současných a budoucích generací. Podporují kulturu a pokrok. Znalosti, zkušenosti a know-how v součinnosti s vysokým standardem etických a morálních požadavků zaručují tu nejvyšší úroveň kvality inženýrských prací. Tato skutečnost je zajištěna oprávněním propůjčeným dle zákona a stavovskými pravidly národních komor.

ČLÁNEK 1

ÚVOD

1. Dle článku 37 Směrnice 2006/123/ES, o službách na vnitřním trhu vydává ECEC tento Kodex chování, aby usnadnila přeshraniční poskytování inženýrských služeb a možnost usadit se v jiném státě. Tento kodex zohledňuje pracovní dokument ES vydaný Generálním ředitelstvím pro vnitřní trh a služby „Podpora kvality služeb na vnitřním trhu: role evropských profesních pravidel“ („Enhancing the Quality of Services in the Internal Market: The Role of European Codex of Conduct“).

2. Tento Kodex má zajistit co nejvyšší standard vzájemného profesionálního chování mezi evropskými autorizovanými inženýry. Ti jsou povinni tento Kodex chování dodržovat, ať už svoje služby poskytují přechodně či trvale.

ČLÁNEK 2

VŠEOBECNÉ PRINCIPY

1. Evropští autorizovaní inženýři a jejich zaměstnanci jsou povinni respektovat a řádně aplikovat všechny evropské a národní zákony, vyhlášky, technická pravidla, uznávané standardy, normy a pracovní zvyklosti platné pro svou profesi, svou specializaci a činnost, jež jsou na ně přeneseny.

2. Za svou práci jsou osobně odpovědní.

3. Jsou si vědomi své odpovědnosti vůči veřejnosti a životnímu prostředí.

4. Svoje úkoly jsou povinni plnit pečlivě a svědomitě. Ve své oblasti práce respektují technická zlepšení a rozvoj bez omezení tím, že je nechávají vplynout do své duševní práce. Jsou průkopníky v oblasti inovací, nových metod a řešení.

5. Smějí provádět pouze ty činnosti, pro které mají odpovídající způsobilost. Zajistí, aby potřebná způsobilost byla zastoupena i v jejich vlastních firmách či firmách jejich kooperujících partnerů.

ČLÁNEK 3

CHOVÁNÍ VŮČI OBJEDNATELI

1. Základem pro vybudování vztahu důvěry mezi subjektem vykonávajícím profesi a mezi objednatelem je diskrétnost a mlčenlivost.

2. Evropští autorizovaní inženýři jsou povinni respektovat a chránit důvěrnost informací nabytých během své činnosti a zajistit, aby informace o objednateli byly předávány dalším osobám pouze v odpovídajících situacích a pokud možno s vědomým souhlasem objednatele. Tato pravidla jsou povinni dodržovat i zaměstnanci a kooperující partneři.

3. Evropští autorizovaní inženýři zajistí, aby každý pracovník, který bude pověřen pracovním úkolem, byl vybaven vědomostmi a odbornými schopnostmi, které jsou nutné k účinnému a efektivnímu splnění úkolu. Mimo to má být prováděn přiměřený dohled.

4. Evropští autorizovaní inženýři nesmějí pro sebe či jiné osoby přijímat od třetích osob přímou ani nepřímou odměnu, která by mohla být v rozporu s jejich povinnostmi zajišťovat zájmy objednatele.

5. Objednatel může očekávat, že posouzení úkolu a rozhodování bude probíhat nestranně a objektivně, bez vnějšího tlaku a střetu zájmů.

6. Evropští autorizovaní inženýři budou informovat objednatele o svém pojištění profesní odpovědnosti resp. jiných odpovídajících či srovnatelných zárukách, které slouží k pokrytí škod ze zákonné odpovědnosti, jež by mohly vyplynout z případných chyb či zanedbání při provádění inženýrské činnosti.

7. Reklama představuje pro objednatele důležitý zdroj informací, a proto nesmí být zavádějící.

8. Evropští autorizovaní inženýři musejí svoje výkony, podmínky a odměnu stanovit či nechat stanovit co nejzřetelněji, nejpřesněji a nejobjasňejší. Zaručují, že způsob výpočtu odměny bude pro objednatele transparentní, aby bylo možno dostat informační povinnosti vůči objednateli a tím zamezit jakékoliv nekalé soutěži.

¹ autorizovaný inženýr – inženýr s oprávněním k inženýrské činnosti dle zákona (pozn. překl.)

ČLÁNEK 4

CHOVÁNÍ VŮČI KOLEGŮM

1. V profesním vztahu vůči kolegům prokazují evropští autorizovaní inženýři co největší loajalitu a čestnost, aby ve všech oblastech, do kterých je tato profese zapojena, vyjádřili společnou kulturu a profesní identitu.
2. Zakázku, kterou předtím prováděli jiní kolegové, mohou převzít za podmínky, že dosavadní smlouvy byly ukončeny či vypovězeny.
3. Striktně respektují autorská práva druhých osob.

ČLÁNEK 5

DALŠÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

1. Evropští autorizovaní inženýři jsou povinni udržovat své znalosti z oblasti své profesní činnosti na neaktuálnější úrovni. Své schopnosti rozšiřují v souladu s vývojem nových služeb.
2. Proto by se měli během celého svého profesního života účastnit kontinuálního profesního vzdělávání.
3. Svoje mladší kolegy podporují v jejich profesním rozvoji zejména tím, že jim předávají své zkušenosti.

ČLÁNEK 6

APLIKACE A REALIZACE KODEXU CHOVÁNÍ

1. Principy tohoto Kodexu musejí všechny členské organizace ECEC realizovat v rámci svých národních systémů. V rámci své národní disciplinární pravomoci zaručují, že jejich členové budou tyto principy dodržovat.
2. Pokud evropský autorizovaný inženýr při přeshraničním poskytování služeb poruší principy Kodexu chování ECEC, bude komora hostitelské země informovat komoru domovské země o všech relevantních okolnostech případu.
3. Obdrží-li komora domovské země dostatečné informace, případ prošetří a zavede disciplinární řízení v souladu s národními zákonnými a stavovskými požadavky. Komoru hostitelské země bude informovat o tom, jaké kroky byly podniknuty.

ČLÁNEK 7

PŘÍSTUPNOST KODEXU

Kodex je přístupný na webových stránkách ECEC a jejích členských organizací.

www.bsik.at/sektion/ecec/Codeo/Conduct

Pozn. Přeloženo z originálu v německém jazyce v časopisu Konstruktiv 272/2009 a tištěno v Z+i se svolením autora.

RAKOUŠTÍ ARCHITEKTI PATŘÍ SVÝMI PŘÍJMY K EVROPSKÉ ŠPIČCE

Koncem roku 2008 byly publikovány dvě studie, které se zabývaly mimo jiné i příjmy architektů. V jedné studii se jednalo o zprávu orgánu státní finanční kontroly Rechnungshof o příjmech v Rakousku, druhá studie vypracovaná organizací Architect's Council of Europa (ACE) porovnávala profesi architektů v jednotlivých evropských zemích. Při vzájemném porovnání obou studií vycházejí najevo podivuhodné skutečnosti.

Jednu skutečnost je nutno předeslat: u zprávy o příjmech se jedná o komplexní šetření na základě vyměřování daně u samostatně výdělečně činných osob, zatímco studie ACE se opírá o anketu – tudíž s odpovídajícím rozpětím – prováděnou mezi pracujícími architekty (samostatně pracujícími i zaměstnanci).

RAKOUSKO NA 3. MÍSTĚ. Začneme studií ACE: průměrný – dotazováním zjištěný – příjem architektů v Rakousku pracujících na plný úvazek činil v roce 2007 kolem 48.000 EUR. Vztáhneme-li příjmy architektů v jednotlivých evrop-

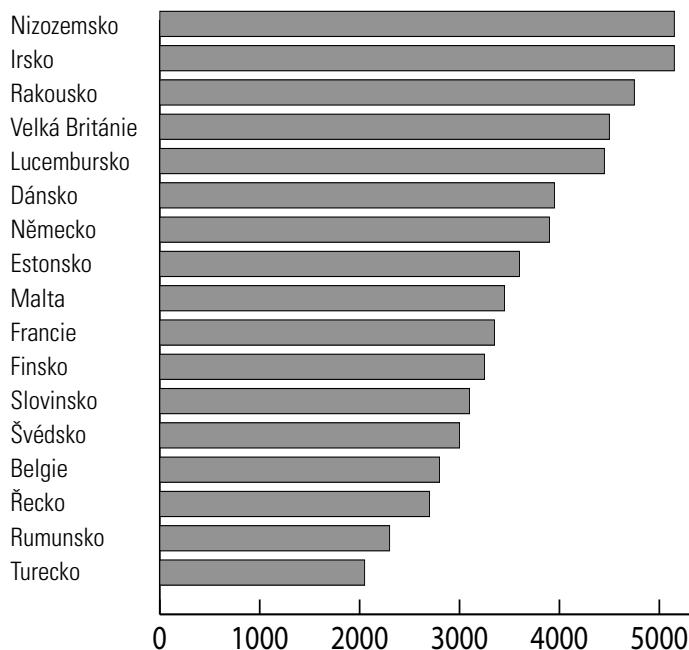
ských zemích k paritě kupní síly (tzn. 48.000 EUR mají v Rakousku na základě cenové úrovně „menší cenu“ než např. v Turecku), umožní nám to přímé srovnání příjmů. V tomto srovnání zaujímají rakouští architekti 3. místo za Nizozemskem a Irskem!

Jak tedy tyto příjmy harmonizují s hodnotami uvedenými ve zprávě o příjmech, jejímiž nízkými hodnotami se zabývá již vydání konstruktiv 266 (strana 14)? Pro porovnání: ve zprávě o příjmech činí aritmetický průměr ze samostatně výdělečné činnosti (před zdaněním) v architektonických kancelářích podle posledních šetření z roku 2005 36.682 EUR a střední hodnota (tedy ten příjem, u něhož vydělávají o 50 % míň resp. 50 % víc) činí 18.942 EUR. Přitom je nutno zohlednit, že zpráva o příjmech zahrnuje jak daňové tak i nulové případy (případy vyměření daně, u kterých nevzniká žádná daň z příjmu). Očistí-li se příjmy o nulové případy (taková možnost nastala poprvé v aktuální zprávě o příjmech), vzroste aritmetický průměr na 50.619 EUR (a střední hodnota na 28.286 EUR) a bude tak na úrovni šetření ze studie ACE.

STŘEDNÍ PŘÍJEM PODPRŮMĚRNÝ. Je tedy Rakousko zemí, jež pro architektky oplývá medem a strdím? Nikoliv. Aritmetický průměr zkreslí směrem nahoru to, vyskytne-li se několik velmi vysokých příjmů. Větší vypovídací hodnotu by tady mělo porovnání středních hodnot, to se však ve studii ACE neprovádělo. I přesto však na jiném místě studie ACE existuje nečekaná možnost srovnání – u příjmů podle pohlaví: průměrný střední příjem všech architektů-mužů v Evropě (ze samostatné i závislé činnosti na plný pracovní úvazek) činí kolem 39.600 EUR, příjem samostatně výdělečně činných architektů-mužů v Rakousku však pouze 31.713 EUR (není sice známo, jak vysoký je podíl pracujících na plný úvazek, ale poté, co se zde zohlednily pouze daňové případy, je srovnání zcela přípustné). Zatímco tedy v Rakousku existuje určitý podíl velmi dobře vydělávajících architektů, kteří v aritmetickém průměru patří do evropské špičky, pohybuje se 50 % architektů (mužů) se svými příjmy pod evropským průměrem.

ŽENY VYDĚLÁVAJÍ MNOHEM MÉNĚ. Ještě hůř než architektům se však daří architektkám a také inženýrkám. Zatímco architektky ve vztahu ke střední hodnotě vydělávají o 42 % méně než jejich mužští kolegové, inženýrky musejí kvůli vyšším výdělkům svých mužských kolegů strpět příjmy dokonce o 54 % nižší! Nyní bychom mohli samozřejmě argumentovat, že zpráva o příjmech nezohledňuje míru zaměstnanosti, a že ženy jsou v jednotlivých profesích možná zastoupeny menší měrou. Zde je však opět nutno odkázat na studii ACE: i v celoevropském průměru vydělávají architektky o 41 % méně než architekti-muži – a to u vykazovaného plného pracovního úvazku.

Průměrný příjem všech architektů na plný úvazek, upravený podle parity kupní síly

Průměrný příjem v €, upravený podle parity kupní síly
Zdroj: Architect's Council of Europa (ACE)

Roční příjem samostatně výdělečně činných osob v architektonických a inženýrských kancelářích

Rok	Architektonické kanceláře			Inženýrské kanceláře		
	Počet osob	Roční příjem		Počet osob	Roční příjem	
		Aritmetický průměr	Medián		Aritmetický průměr	Medián
		v EUR			v EUR	
2000	3.203	45.879	20.497	2.526	47.742	22.004
2001	3.376	47.567	21.458	2.468	48.615	23.889
2002	3.376	44.611	21.472	2.467	46.622	24.585
2003	3.303	41.391	18.713	2.921	65.136	28.380
2004	3.331	39.338	18.866	2.970	65.521	28.419
2005	3.365	36.682	18.942	3.046	63.593	26.790

Aritmetický průměr: součet příjmů dělený počtem osob pobírajících příjem

Medián: hodnota ležící přesně uprostřed uspořádané řady všech příjmů

Zdroj: Rechnungshof; Roční příjem před zdaněním; daňové a nulové případy

Mag. Werner Merzeder

Vedoucí finské kanceláře zahraničního obchodu ve Vídni, odpovědný za stavebnictví ve střední a Východní Evropě

Pozn. Přeloženo z originálu v německém jazyce v časopisu Konstruktiv 272/2009 a tištěno v Z+i se svolením autora.

Právní prostředí a společný stavební trh Evropské unie

Zprávy z Velké Británie

Financování výstavby olympijské vesnice pro rok 2012 vážně. Původní výše nákladů na výstavbu 800 mil. liber se zvýšila o 106 mil. a dosud nedošlo o dohodě o dofinancování celé částky. Tato dohoda nebude uzavřena dříve než koncem roku 2008 a to již bude termín výstavby včetně projektu velmi napjatý. Nový londýnský primátor Boris Johnson navrhuje, aby se pro potřeby výstavby olympijské vesnice přesunuly prostředky z fondu na výstavbu sociálních bytů. Další možnosti, jak snížit náklady, je snížení počtu apartmentů ve vesnici o jednu čtvrtinu, tj. o 900 na 3 300 jednotek.

Francouzská stavební firma Bouygues se zajímá o účast na výstavbě jaderného programu ve Velké Británii, kde vláda počítá s výstavbou deseti jaderných elektráren, každá za 3 mld. liber. Převažujícími investory tohoto programu budou soukromí investoři, nikoli stát. Po dokončení výstavby bude země dostávat 40 % potřebné energie z jaderných zdrojů.

Nově zavedená taxa za neobsazené prázdné průmyslové budovy nutí majitele, aby se starali o jejich odstranění. Tímto vzrostla poptávka po firmách, které mohou v brzké době takovou demolici provést. Dosud bylo zbouráno asi stovka takových opuštěných budov, taxa činí až 50 tisíc liber za rok. Úřad nyní povolil tří-měsíční odklad na zbourání, pokud majitel prokáže, že již zahájil přípravné práce na demolici (sehnal firmu a pracuje na projektu odstranění). Ta zatíží majitele jen asi jednou šestinou výše taxy.

Výzkumný stavební ústav zjistil ve své zprávě, že asi dvě třetiny rozestavěných výškových budov se dokončuje až o šest měsíců později než bylo plánováno. Posouzení se týkalo 2 000 takových staveb. V termínu jsou dokončovány spíše menší nebo méně podlažní výškové stavby. Řada firem přiznává, že ne na všechny odborné části projektu provádí časově náročné konzultace se specialisty a spoléhá na zkušenosti stavbařů. Dále je skutečností, že ne všechny projekty mají ve smlouvách stanoveny termíny dokončení.

Nová ministryně pro bydlení Caroline Flint se obává, že za současných poměrů v britské výstavbě nebude splněn vládní úkol postavit do roku 2020 3 mil. nových bytů. Vláda nyní plánuje výstavbu domů z veřejných prostředků, aby zmenšila problémy, vzniklé v důsledku krachu úvěrů v průběhu krize bankovní. Postavit okolo 240 tisíc bytů ročně do roku 2020 by bylo možné pouze

tehdy, jestliže by vláda zasáhla do výstavby způsobem podpory bytové výstavby z veřejných prostředků (nyní pronajmi, později kup), dále pak opatřeními v úvěrové politice a konečně přímou podporou bytové výstavby, poskytnutím asi 200 mil. liber soukromým stavebníkům.

Building, č. 24/2008

Současná finanční krize zasáhne více malé stavební firmy, než ty větší. Podle provedených průzkumů budou podniky s ročním obratem od 10 do 300 mil. liber v obtížné situaci po celý rok 2009 a také v roce 2010. Vyplývá to z posouzení zakázek, jejichž počet se značně snížil již od podzimu 2008. Podniky proto přijímají krizová opatření v úsporách na provozu, ve zjednodušení plánovacích procesů a ve snížení počtu pracovníků, zejména z jiných zemí. Na příklad již dostalo výpověď mnoho Poláků.

Téměř 88 % všech staveb v roce 2006 mělo nějaké problémy s připojováním sítí. Nedostatků v návrzích zavinily 60 % těchto potíží u elektřiny, 50,5 % u plynu, 52 % u vody. Finanční obtíže byly příčinou asi 25 % problémů u všech tří sítí. Penalizací bylo postiženo asi 4 % všech případů. Největší problémy měly podniky s nalezením odpovědných pracovníků, se kterými by mohly pružně projednávat vzniklé potíže. Pomoci by mohla větší konkurence a výběr mezi správci sítí, což však v mnoha případech neexistuje.

Pro zabezpečení bytové výstavby v rozsahu plánovaném vládou musí být k dispozici potřebné kvantum vhodných pozemků. V tomto směru požadují investoři na vládě, aby vyvinula úsilí v nákupu těchto pozemků, jejichž cena se nyní příznivě snížila ve značné části Anglie. Investoři v současné době nemají na takové nákupy dostatek prostředků.

Nové školské budovy, postavené z montovaných systémů v Brentu (severní Londýn) jsou proti tradiční výstavbě levnější až o polovinu při snížení stavebního programu až o 70 %. Tyto údaje byly ověřeny na souboru s náklady okolo 1 mil. liber. Pro státní pokladnu by tyto poznatky mohly znamenat značné finanční přínosy, pokud by se tento způsob výstavby rozšířil do všech oblastí země.

Po vzoru výstavby na letišti Heathrow Terminal 5 se nyní zajímají odpovědní pracovníci o otázku plnění plánovaných termínů na výstavbě dopravního projektu Crossrail (londýnský železniční uzel). Na letišti totiž nedostatků pracovníků – elektrikářů – dosáhli dohody s prováděcím podnikem, že budou lépe placeni, pokud dodrží požadované termíny svých prací. Tím dostávali tito pracovníci roční mzdu vyšší jak 55 000 liber. Tato akce se týkala 33 dodavatelů s 2 200 pracovníky. Projekt Crossrail má náklady 9,8 ml. liber a dostává se do problémů, zaviněných nedostatkem kvalifikovaných pracovníků. Ti by mohli pracovat se souhlasem odborů nepřetržitě 7 dní v týdnu s nelimitovanou denní pracovní dobou. Pracovníci, odpovědní za výstavbu zařízení pro Olympijské hry v Londýně v roce 2012 takovou dohodu (zatím) odmítli.

Královský ústav pro zelenou výstavbu RICS vydal varování všem investořům a developerům, že mohou ztratit stovky placených inspektorů dohledu na dodržování zásad zeleného stavění. Vážně totiž projektová příprava řady významných stavebních záměrů podle stavebního řádu pro trvale udržitelné bytové stavby, část 6 (Code for Sustainable Homes). Sdělení RICS se týká asi 1 000 inspektorů, kteří jsou školeni k uvedenému účelu. Městské správy jako investoři namítají, že na zahájení přípravy výstavby nemají dost finančních prostředků. RICS doporučuje, aby se školení inspektorů proto prodloužilo do dubna 2009.

Vládní plán výstavby 50 000 bytů podle nových zelených požadavků zpochybnil primátor Londýna Johnson jako nereálný pro příští 3 roky. Záměr má být upraven v tom smyslu, že nemusí jít vždy o novou výstavbu, nýbrž že se do tohoto počtu mohou započítat i stavební úpravy starých bytů. Stále více se ozývají hlasy po zrušení plánu vlády postavit do roku 2020 3 mil. nových bytů. Dnešní tempo výstavby zdaleka nezaručuje tento cíl.

Ve Velké Británii bylo v letech 2006 a 2007 zaměstnáno okolo 350 000 polských pracovníků, z toho 37 000 stavebních dělníků. V roce 2008 již jenom 25 000. Vinu na tomto drastickém snížení má současná ekonomická krize. Poláci opouštějí zemi i z jiných důvodů. Jednak je v Británii všechno stále více dražší, jednak se v Polsku rozeběhla výstavba, financovaná ze zahraničních zdrojů, která je zajímavá i pro osoby, původně odcházející za prací do ciziny. Polský zlotý zdvojnásobil svou hodnotu vůči euru a to se odráží i na mzdách v Polsku.

Building, č. 41 a 42/2008

Iniciativa Evropské komise v oblasti normování

Koncem března 2008 vydala Evropská komise sdělení, týkající se „Posílení normalizační činnosti pro inovace v Evropě“. V něm byly definovány základní prvky pro evropskou inovační politiku, a to zejména s přihlédnutím k požadavkům trhu. Sdělení zahrnuje jak malé a střední stavební podniky, tak také oblast výzkumu a spotřebitelskou sféru. Normativní modely slouží k urychlení konvergence technologií a ke globalizaci trhů v prostředí mezinárodní konkurence. Změněné rámcové podmínky by měly umožnit urychlení inovačních procesů a schopnost evropského hospodářství obstát v dlouhodobé světové soutěži. Proti celému projektu vystává řada námitek, urychlování inovací protirečí posláním normalizace jako nástroje pro dodržování aktuálního stavu techniky a může ve svých důsledcích vést k inflačním jevům v normativních činnostech. Za posledních deset let se počet norem zdvojnásobil, v roce 2007 mělo nejméně 1 600 norem svůj původ v evropském kontextu. Dopady jsou nejen ve zvýšení byrokracie, nýbrž také v ekonomice zemí, kdy opatření jsou na hranici financovatelnosti. Co potřebují stavební organizace více, je dlouhodobá platnost vytvořených předpisů, a tedy i norem v zájmu ustáleného, trvale se zlepšujícího rozvoje kvality staveb.

Deutsches Ingenieur Blatt, č. 6/2008

Činnost inspektorů na stavbách ve Velké Británii

Je známo, že inspekční činnost kontroly staveb není ve Velké Británii na patřičné úrovni. Vzhledem k charakteru pojetí volné soutěže mezi subjekty trhu není ani tato činnost právně sjednocena a rozdílný výklad předpisů je jedním z faktorů, které nepříznivě ovlivňují danou situaci. Ani poměrně přesná znění stavebního zákona nejsou vykládána zcela jednoznačně. Jednotlivé druhy staveb jsou kontrolovány různými metodami s různým odborným přístupem a s různou vůlí nebo nevůlí zadavatelů (investorů) a dodavatelů. Inspektoři, sdružení v AI (approved inspectors) se věnují kontrolám v soukromém sektoru; veřejné stavby, ale také lokální výstavba jsou kontrolovány jinou skupinou osob s různým stupněm kvalifikace pro tyto účely. Inspektoři, sdružení v AI musí mít oprávnění a pracují standardními metodami. Odvádějí tomu odpovídající kvalitní práci. U druhé skupiny tomu tak není. Výhodiskem je, aby všichni, kdo chtějí provádět kontrolní činnost na stavbách, podstoupili řízení o udělení licence (licensed building inspectors – LBI). Vhodné by bylo, aby se obě instituce spojily a aby jejich členové postupovali jednotně zejména nyní, kdy do výstavby přichází řada nových technologií a technik, zaměřených na, pro budoucnost důležité okolnosti – energetické úspory, ekologická ochrana, snižování důsledků klimatických změn atd. Doporučení, obsažená ve vládní zprávě Green Economy Report, by měla být vodítkem pro budoucí činnost inspektorů na stavbách, avšak i ta jsou nyní mylně vykládána a celá dobře myšlená věc se zamlžuje. Záležitost s inspekcí staveb tak bude ještě nějakou dobu zaměstnávat odbornou veřejnost ve Velké Británii.

Building, č. 24/2008, str. 43

Eurokódy pro projektování mostů

Eurokódy pro projektování mostů (Eurocodes for Bridge Design – EBD) byly převzaty také do britských norem. Přes rozdíl v pojetí zpracování norem, nebo mezi technickými a kulturními zvyklostmi, si britští projektanti postupně osvojují nová pravidla. První projekty ukázaly, že jak u návrhů ocelových, tak i betonových mostů bude nezbytné provádět odborná školení. Zdá se, že podle požadavků EBD se zvýší nákladovost u ocelových konstrukcí, u visutých mostů budou náklady zhruba stejné, u železobetonových mostů nastanou určité úspory v ocelové výztuži a totéž také u předpjatých konstrukcí. Uvedený článek podrobněji popisuje globální situaci u jednotlivých druhů návrhů a zabývá se všemi faktory, ovlivňujícími výpočty konstrukcí počínaje analýzou použitých materiálů před dílčí výpočty statických a dynamických veličin až po otázky trvanlivosti – životnosti navrhovaných děl.

Časopis Institution of Civil Engineers, březen 2008, str. 3

Zprávy z Francie

Francouzské ministerstvo řídí sféru ekologie, energie, trvalého rozvoje a teritoriálního rozvoje. Se vznikem iniciativy „Grenelle de l'Environnement“ vznikla potřeba vytvořit v rámci tohoto ministerstva nové řídicí útvary, týkající se životního prostředí a klimatických změn. Jde o první případ v Evropě, takže je třeba brát věc částečně jako experiment, budící pozornost po celém světě, na jehož výsledky se všichni soustředí. Bylo ustaveno šest generálních ředitelství:

- pro související otázky dopravní,
- pro řízení leteckého provozu,
- pro energii a klimatologii,
- pro rozvoj krajiny,

– pro předvídání rizik ve všech souvisejících oblastech,

– pro provozní bezpečnost v rámci celého programu.

V roce 2008 přidělila vláda oblastem celkem 6,2 mld. EUR pro sítě infrastruktury (nové sítě i rekonstrukce stávajících). Z toho jde do silnic a dálnic 5 mld. EUR a pro vodu a čištění vod 650 mil. EUR. To je pouze o 2 % více než v předchozím roce, a proto se hovoří o stagnaci rozvoje vodního hospodářství; většina prostředků musí jít do rekonstrukcí a oprav sítí. Situace se patrně nezlepší ani v roce 2009. Důvod je v politice oblastí, které šetří a čekají na výsledky voleb.

Mezi Francií a Německem bude postaven nový železniční most blízko silničního spojení Štrasburk – Kehl. Přímopásový ocelový most v délce 240 m má jeden střední pilíř, je široký 14 m a umožní průjezd rychlovlaků TGV o rychlosti 160 km/hod. Tím se umožní propojení Paříže s Budapeští přes Stuttgart, Mnichov, Vídeň a Bratislavu. Most bude dokončen v roce 2010 jako část tohoto koridoru. Náklady dosáhnou 25 mil. euro (75 % ponese Německo, 25 % Francie).

Na jaře 2008 byly schváleny dva svazky technických předpisů pro inženýrské stavby v souladu s předpisy Evropské unie „Provádění betonových nebo předpjatých konstrukcí“ a „Konstruování zařízení pro spalování odpadů v otočných nebo mřížových pecích“. Cílem vydání obou souborů bylo sjednotit dosud roztržštěné předpisy a objasnit některé sporně uplatňované principy.

Nejen pro výrobu prefabrikátů byla vyvinuta nová přísada, snižující smršťování betonu při jeho výrobě. Snižuje se tím vznik trhlin, omezuje se doba pro vyhlazování povrchu a lze ji aplikovat u všech druhů betonů, zejména u velkých prvků, avšak také u samonivelačních betonů pro podlahy. Dodává firma Chryso-Serenis.

Travaux, č. 855

Novinky z německého stavebnictví

Nově vydaná publikace o cenách stavebních materiálů, konstrukcí a částí staveb vyšla v Informačním centru německé architektonické komory ve Stuttgartu. Obsahuje na 50 tisíc cenových položek a je v souladu s německou DIN 276 o hodnocení staveb. Obsah existujících BKI – formulářů byl přenesen na elektronické medium CD ROM, které obsahuje vzory formulářů, potřebných k usnadnění zjištění cenových relací z nové publikace.

Ještě v roce 2008 vydá spolkové ministerstvo stavebnictví novou směrnici o projektových soutěžích na poli územního plánování a výstavby měst. Směrnice má odstranit dosavadní různosti výkladů v zemských pravidlech o soutěžích, sjednotit pravidla pro veřejné a soukromé záměry a propojit činnost architektů a inženýrů na uvedených akcích. Směrnice obsahuje další vymezující ustanovení např. z hlediska trvalé udržitelnosti

Harmonizace zemských stavebních řádů je trvalým problémem, který se řeší již dlouhou dobu. Je skutečností, že různé pojetí tohoto základního zákonného opatření činí značné problémy zejména tam, kde jednotliví účastníci stavebních řízení (projektanti, dodavatelé) působí v různých spolkových zemích mimo svou domovskou zemi. Situace je všeobecně silně kritizována a jednání o nápravě se objevuje většinou jen tehdy, jestliže nastupuje do funkce nová osoba – ministr nebo prezident komory apod. Tehdy se slíbí rychlé řešení, avšak postupně vše odezní do ztracena. Zainteresovaným nezbyvá, než vždy při řízení o zakázce nastudovat stavební řád té spolkové země, ve které se má projektová nebo dodavatelská činnost provádět.

Zajímavá zpráva přišla do Německa ze Spojených států, kde se připravuje návrh na udělování jen jednoho vysokoškolského titulu podle bývalého německého vzoru (Dipl.-Ing.), ačkoli Německo pod nátlakem Evropské unie přešlo na „dvojrýchlostní“ titul – bakalář a magistr (Bachelor – Master). Kalifornská Stanford University dokonce do titulu hodlá zavést i výraz „Diplomovaný“ Master.

Absolventská práce studentů Technické univerzity v Mnichově získala výroční cenu 2008 za návrh stavby z oceli. Jde o projekt stadionu v Krakově, při jehož projektu bylo použito vytvořené software pro výpočty konstrukcí. Druhá cena byla udělena projektu lávky ve Wangenu, třetí ceny pak za konstrukce pro univerzitu ve Stuttgartu a za diplomové práce na vysokých školách v Dortmundu a Mnichově.

Deutsches Ingenieur Blatt, č. 7–8/2008

Z německé výstavby

Spolkový ministr p. Tiefensee se trvale věnuje rozvoji spolkových zemí, kterým se říká „východní“. Jeho program přestavby měst „Stadtumbau Ost“ je rozpracován na léta 2009 a dále jako zásadní příspěvek na přiblížení se těchto zemí původním spolkovým zemím „západním“. Obsahuje mimo jiné obnovu a oživení městských čtvrtí, které se v posledních letech vyprázdnily z důvodů souvisejících se zrušením pracovních příležitostí nebo s odstěhování obyvatel jinam. Cílem je snížit počet prázdných bytů a celkovou bytovou situaci

stabilizovat. Jedná se o 390 měst a 820 městských čtvrtí, v nichž žijí zhruba 2/3 obyvatel východních zemí. Na program je pomatováno v roce 2009 2,5 mld. euro z rozpočtu vlády (1,1 mld.) a zemských vlád a obcí.

Stav před finanční světovou krizí v říjnu 2008 se v německém stavebnictví vyznačoval značným nedostatkem stavebních inženýrů. Podle provedeného průzkumu bylo v Německu 9 100 volných míst proti 5 700 nezaměstnaných pracovníků. Tento rozdíl se rovná počtu dvou celých ročníků studentů odborných škol a má tudíž již dlouhodobější charakter. Nejvíce schází inženýři na jihu a na západě země (1 600 a 2 000), v ostatních oblastech vždy převyšují počty volných míst počet nezaměstnaných. Výzkumný ústav pro hospodářství však tvrdí, že jen 13 % podniků hlásí správně volná místa a hledá odborníky jinou cestou.

Na základě aktivity ministra p. Tiefensee, usilujícího o vyrovnání východních spolkových zemí investičně původním západním se tvoří nové předpisy se soustavou podpůrných sazeb pro investiční rozvoj v těchto zemích. Existuje představa, že ke zřetelnému pokroku v této oblasti by mohlo dojít již v roce 2013. Zejména se jedná o nově zakládané podniky, které mohou přinést řadu nových pracovních míst. Z prvotních 12,5 % (případně 25 % pro malé podniky) investičního příplatku by se tato sazba postupně snižovala až na 2,5 % (případně 5 %) v roce 2013. Náklady na státní rozpočet se odhadují na 2,3 mld. euro celkem.

Deutsches Ingenieur Blatt, č. 9/2008

První mírně klenutý most na světě v německém Düsseldorfu byl vytvořen ze skla, tvarovaného za studena, v tloušťce 3,7 cm. Most s překvapivou nosností byl uveden na tamní veletrhu výrobků ze skla. Tloušťka prvku je složena ze třímilimetrových vrstev skla, spojených speciálním laminátem. Most v šířce 2 m unese při rozpětí sedmi metrů zatížení 7,2 tun.

Technický výbor Spolkové společnosti pro vytápění, chlazení a zvukovou a požární ochranu vydal „technický list“, ve kterém uvádí rentabilní tloušťky izolací v zájmu efektivního návrhu energeticky a ekologicky vhodných stavebních prvků. Další technické listy jsou vydány pro opatření proti korozi, pro zabezpečení povrchových teplot, pro příslušné dimenzování prvků pro stanovení vlhkosti v izolačních systémech.

Přes finanční krizi jsou inženýři jednou z nejlépe placenou skupinou odborníků. Jejich brutto příjem stoupl v roce 2008 u energetických skupin na 43 000 EUR ročně, u stavebních inženýrů je to různé, u menších podniků je příjem okolo 36 000, u velkých o 8 000 EUR ročně více. Znalci berou ještě o dalších 10 000 EUR více. Vedoucí pracovníci pobírají přes 61 000 EUR, u velkých koncernů až 105 000 EUR ročně.

Ve spolkové zemi Severní Porýní-Vestfálsko se zavádějí první kurzy pro inženýry – zkušební specialisty na mostní konstrukce. V celém Německu je 120 000 silničních mostů různého stáří, které vyžadují kontrolu technického stavu. Některé z nich jsou již 50 až 60 let staré. Zatížení dopravou, kterému jsou podrobeny, vyžaduje provádět pravidelné kontroly únosnosti a bezpečnosti mostů. Kurzy, pořádané k tomuto účelu, jsou pětidenní a využívají jako zkušební stavbu jeden 60 let starý 300 m dlouhý most z předpjatého betonu, mající celou řadu klasických poškození. Obdobná školení se připravují i v dalších spolkových zemích. Protože se jedná o velmi důležitou záležitost, dohled nad naplní a úrovní kurzů převzaly vládní místa a příslušné výzkumné instituce. Cílem souboru školení je vytvořit takový sbor odborníků, kteří by mohli trvale působit jako zkušební inženýři a umožnili provádění kontroly na všech silničních mostech v zemi každých šest let.

Deutsches Ingenieur Blatt, č. 12/2008

Referenční podklady při veřejných zakázkách

Při výběrovém řízení na veřejnou zakázku v Německu předkládá zpravidla zájemce referenční podklady, které dokladují jeho schopnost provést práce, o které se uchází. Referenční podklad slouží výběrové komisi mimo jiné ke zjištění, který ze zájemců má lepší pozici při přidělování zakázky, posuzuje jeho technickou a technologickou úroveň, jeho vybavení odborníky atd. Jurisdikce v Německu není jednotná v tom, které referenční podklady musí zájemce předkládat, většinou však vždy existuje názor, že nejdůležitějšími jsou podklady od třetích osob. Proto se doporučuje, aby vypisovatel výběrového řízení vždy stanovil, které reference bude požadovat, např. ekonomické údaje, finanční dobrozdání nebo údaje, které shrnují celkovou úroveň činnosti zájemce o veřejnou zakázku. Zvláštním případem jsou noví zájemci, kteří dosud nemohou žádné referenční podklady v oblasti veřejné výstavby předložit. Jde o tzv. „Newcomers“. V souladu s pravidly evropského zadávacího práva nemusí být tento nedostatek překážkou účasti na zakázkovém řízení. Noví zájemci mohou předkládat doklady o své pracovní činnosti na jiných (soukromých) zakázkách nebo se ucházet o práci prostřednictvím třetího, případně se stát součástí společenství, nabízejícího služby, a tím vstoupit na požadovanou

a příště již referenční úroveň. Z hlediska právního se doporučuje, aby v případě nejasností okolo překládaných referencí byla vždy dána přednost ústnímu projednání souvisejících záležitostí se zájemcem.

Baumarkt + Bauwirtschaft, č. 9/2008, str. 48.

Problematika odvodňovacích systémů silnic

Investoři silničních staveb v Německu zahrnují do celkové částky za projektové práce silničních staveb také veškeré systémy, které mají charakter odvodnění plochy silnice. Předchozí soudní rozhodnutí stanovilo, že součástí silnic nejsou samostatné objekty se silnicí související, např. mosty, podjezdy, podchody a totéž by mělo platit i o odvodnění, které plní zcela jinou funkci než dopravní. Posuzovací místo pro honoráře a zadávací právo v Ludwigshafenu vydalo názor, že části systémů – kanály, strouhy a také stružky kolmého odvodnění povrchu vozovek mají být pokládány za samostatně existující stavební objekty a jako takové projektově honorovány odděleně od vlastního projektu silnice, stejně jako opěrné nebo protihlukové stěny podél silnice. Současné předpisy však nejsou tak jasné a proto dochází k řadě soudních sporů. Pokládat odvodnění za součást projektu silničního tělesa je pro projektanta nevýhodné. Zásadním hlediskem rozhodování, zda nějaký objekt je nebo není součástí většího celku tedy je, zda je jejich funkce zřetelně jiná, což v tomto případě tomu tak je (dopravní funkce – odvodňovací funkce). V praxi se však k tomu zčásti nepřihlíží.

Deutsches Ingenieur Blatt, č. 11/2008

Důsledky současné krize na výstavbu ve Velké Británii

Situaci na stavebním trhu pro příští tři roky nevidí žádný z dotázaných velkých stavebních dodavatelů příznivě. Je tomu tak pro předpokládané škrtky v investičním plánu vlády a protože to není zřejmě zatím nikomu, zvyšuje se nejistota v podnicích, které mají pro příští období nasmulovanou jen menší část kapacity. Všichni dotázaní se domnívají, že současná recese potrvá nejméně do roku 2011.

Vláda vydala svého času požadavky na environmentální kvalitu výstavby tzv. eko-měst, která mají být postavena v počtu asi deseti. Nyní se uvažuje o snížení vysokého standardu výstavby v těchto městech na úroveň, která je doporučena a běžná v rámci Evropské unie. Zejména se jedná o spotřebu energie na jeden m² plochy bytů. Snižuje se také požadavek na získávání této energie z místních obnovitelných zdrojů, neboť v místech plánované výstavby eko-měst většinou takové možnosti nejsou nebo nejsou dostatečné. Tato města by měla mít okolo 20 tisíc obyvatel a měla by sloužit jako model pro příští hromadnou bytovou a občanskou výstavbu. Nebude možné dosáhnout ani předpokládaného nulového stupně emisí oxidu uhlíku, který však není přesně definován ani v zákoně o trvale udržitelné výstavbě domů.

Právníci předpokládají, že vlivem finanční krize se bude rok 2009 vyznačovat podstatným zvýšením počtu soudních sporů ve věcech výstavby. Úvěrová situace je velmi vážná a týká se téměř všech subjektů na stavebním trhu. Podobá se té, která vznikla v počátku devadesátých let, kdy se země vymanila z recese. Insolventnost podniků stoupla meziročně ke konci roku 2008 o 35 %.

Prudké zvýšení cen stavebních materiálů nutí stavební podniky přehodnocovat svou výrobní strategii. Ocel zdražila za rok o 50 %, a podobně stoupla i cena dalších výrobků z plastů, hliníku, lehkých stavebních panelů a izolací. Výrobci se odvolávají na zvýšení cen vstupních faktorů, energie a nafty, v celé Evropě a nelze levněji nakupovat. Některé velké stavební podniky se v minulém období předzásobily uvedenými materiály a výrobky, avšak tato zásoba jim vydrží pouze na několik měsíců. Vysoké ceny i po přestálých potížích budou klesat jako vždy jen velmi pomalu.

Množství neprodejných bytů do podílového vlastnictví dosáhl již hodnoty 1 mld. liber a představuje 15 % podíl ze všech. Vláda se sice spoléhá na dobrou politiku bytových společností udržet program výstavby na daném počtu, avšak tyto společnosti již nemají dostatek možností tento stav udržet a trvale snižují počty nasmulovaných bytů. Situaci by snad mohl změnit vládní příspěvek na výstavbu těchto, pro státní rozpočet původně velmi atraktivních spoluvlastnických bytů. Řešení je v nedohlednu.

Počet postavených bytů v roce 2007–2008 se dále snížil až na 100 tisíc. Plánovaných počet bytů 3 miliony do roku 2016 již není reálný, pokud se ročně počet postavených bytů nezdvojnásobí (na 200 tisíc).

Building, č. 39, 40/2008

Virtuální staveniště – digitální nástroj projektování

Bavorský výzkumný ústav vyvinul digitální nástroj na projektování staveb, nazvaný „Virtuální staveniště“, na kterém spolupracovalo sedm vysokých škol. Cílem práce tohoto týmu je zpracování koncepce úplného vyjádření komplexního stavebního záměru v digitálním staveništním modelu. Model shromažďu-

je všechna data, týkající se plánování, navrhování a přípravy staveb, provádění výpočtů a kalkulací i staveništního provozu a zpracovává je do centrálního souboru dat v rámci managementu staveb. Uvedením příkladů modelů staveňišť se tento soubor dále zhodnocuje. V rámci iniciativy výzkumného ústavu vznikl také materiál „Budoucí stavění“, podpořený spolkovým ministerstvem dopravy, stavebnictví a rozvoje měst, jehož účelem je dlouhodobé zlepšení a optimalizace nákladů staveb nasazením řetězce tvorby cen elektronickou cestou. Přitom jsou uplatněny produktové kódy a plánovací a zadávací programy jako otevřené modulární systémy mimo jiné také v zájmu tvorby logistických opatření pro stavbu. Existují ještě další vyvíjené virtuální programy s cílem získání komplexních podkladů pro rozhodovací procesy ve výstavbě, vztažené na platné předpisy o standardizaci.

Baumarkt und Bauwirtschaft, č. 10/2008

- jp -

Z činnosti zahraničních inženýrských komor a nevládních organizací ve výstavbě

Krátké zprávy z německých inženýrských komor

Konference ministrů hospodářství spolkových zemí vydala doporučení, aby se v zemi zavedl profesní titul „bakalář profesionál“ pro řemeslníky s mistrovskou zkouškou. Proti tomu ostře protestuje Spolková inženýrská komora, která hájí titul „bakalář“ jako výhradně vysokoškolský, získávaný po třiletém úspěšném dokončení studia. Podle stanoviska komory nesmí nastat situace, kdy by se vynořily v praxi pochybnosti o kvalifikaci nositele titulu „bakalář“. Titul by se dal zneužít např. na vizitkách a mohl by otvírat nositeli jinak nemožné příležitosti.

Inženýrská komora v Dolním Sasku byla první, kdo podpořil myšlenku Spolkové komory zachování historického symbolu „Inženýrské umění“ i pro současnost. Tento symbol byl loni poprvé udělen jako výsledek stavebního inženýrského umění starému zvedacímu zařízení pro lodě ve městě Niederfinow. K tomu se krátce nato připojily i komory z Porýní-Falce, Hamburku a Berlína. Projekt zachování symbolu vyžaduje finanční podporu, kterou mohou poskytovat jak komory, tak i jednotlivci. O udělení symbolu některému inženýrskému dílu bude rozhodovat odborná komise.

Zastřešující orgán Evropského svazu inženýrských komor (European Council of Engineers Chambers–ECEC) zasedal v červnu 2008 v Berlíně. Na pořadu zasedání byla informace o aktivitách svazu v Bruselu, dále o přístupu dalších komor z evropských zemí do svazu, z Řecka, Turecka, Makedonie, Islandu a Španělska, konečně pak projednání a přijetí obecně platného kodexu důstojného chování inženýra. V rámci aktivit ECEC v Bruselu byla otevřena nová kancelář pro styk s Evropskou komisí na jedné straně a na straně druhé se Svazem ECEC, s německou Spolkovou inženýrskou komorou a Spolkovou architektonickou komorou, Rakouskou komorou inženýrů-konzultantů a Rakouskou architektonickou komorou.

Inženýrské komory v Bavorsku a Porýní – Falci vypsaly také pro letošní rok soutěž o ocenění zdařilých návrhů veřejných inženýrských staveb nebo významných originálních stavebních konstrukcí.

Společné jednání inženýrských komor východoněmeckých spolkových zemí vydalo prohlášení o podpoře jakékoli aktivity státu, země nebo regionu v zájmu rozvoje východní části Německa a všech zemí v koridoru Balt – Jadran. Zdůrazňuje se zejména účelná politika v dopravě a budování infrastruktury. Myšlenka rozvoje „jednotného Německa“ se nyní musí rozšířit na rozvoj „jednotné Evropy“. Spolková vláda se žádá o prosazení této myšlenky na evropské úrovni a na plánování potřebných finančních zdrojů pro takový rozvoj.

Bavorská inženýrská komora rozběhla kampaň k seznámení veřejnosti se svými aktivitami. Slogan její kampaně je „Kein Ding ohne ING“ – žádný počin bez inženýrů. Kampaň doprovází informační propagační činnost o inženýrských oborech, jejich práci a výsledcích. Komora doufá, že tato výzva přinese nejen členům komory, ale hlavně veřejnosti poznatky, které zvýší prestiž inženýrské práce vně komory. Uvedený slogan si mohou členové komory dát na své vizitky nebo na hlavičkový papír.

Otázka, jak mohou přispět inženýři k řešení problémů, spojených s klimatický-

mi změnami, byla předmětem zasedání pracovní skupiny Bavorské inženýrské komory pro ochranu životního prostředí. Jednalo se zejména o uplatnění šetrné techniky ke zdrojům se závaznými měřítky v rámci globálních požadavků na trvalé stabilní řešení. Uplatněná technika musí víc než dosud zohledňovat ekologické nepřekročitelné meze.

V Lipsku se konalo setkání zástupců města s vedením Saské inženýrské komory; předmětem jednání byla rukojeť o zadávacích podmínkách prací pro inženýry a architekty, působící jako samostatné osoby. Zástupci komory sdělili, že podle proběhlých případů nelze uplatnit na projekty s nižšími náklady než je prahová hodnota Evropské unie, tj. 206 000 EUR, žádné z pravidel ze současné platné zadávacího řádu. To potvrdil i saský zemský soud. Proto jsou takové případy zadávány cestou svobodné nabídky. Vydaná rukojeť o honorování projektů v těchto případech neplatí. Na jednání bylo dohodnuto, že příslušná pasáž rukojeti bude přepracována v zájmu jednotného výkladu a odstranění možných soudních sporů.

Členové Saské inženýrské komory podporují akci spolkové země Sasko „Akční plán klima – energie“, vyhlášený jako zemský počin pro úsporná řešení ve výstavbě, průmyslu i řemeslech. Pro úspěch tohoto plánu bude nutno zabezpečit právní rámec, jednotný výklad pravidel a celkovou orientaci jednotlivých průmyslových oborů. Plnění úkolů plánu má pomoci také výuka nových odborníků na vysoké škole ve Cvikově, kde již absolvovalo 80 studentů v oborech technika životního prostředí a řízení zásobování obyvatel energiemi. Pro ně musí být v Sasku vytvořeny podmínky práce, srovnatelné se starými spolkovými zeměmi, aby tam neodcházeli.

Deutsches Ingenieur Blatt, č. 7–8/2008

Čtyři komory stavebních inženýrů ve spolkových zemích Bádensko-Württembersko, Hessensko, Saarsko a Porýní-Falc vypsaly soutěž pro školní mládež, zaměřenou na invenci a manuální zdatnost. Předmětem soutěže je vytvořit 80 cm velký model vodárenské věže, do které by se dala ve výšce 60 cm vložit nádržka s jedním litrem vody. Materiálem stavby je pouze papír, dřevo, balza, lepidlo, provaz a spínací drátky. Soutěž se pořádá již podruhé, v roce 2007 to byl most a zúčastnilo se jí 1 000 školáků.

Inženýrská komora Duryňska ostře vystoupila proti snahám podle boloňského procesu, aby vedle vysokoškolsky vzdělaných bakalářů mohli tento titul „bakalář“ nosit také řemeslní mistři jako podnikatelé bez akademického vzdělání. K protestu se připojily zemské vysoké školy a řada inženýrských svazů a spolků. Protest nalezne ohlas určitě i v dalších spolkových zemích.

Spolková komora stavebních inženýrů vydala pro všechny členy zemských inženýrských komor vzorovou prezentaci přednášky pro nábor žáků na středních školách. Prezentace má 48 folií, uvádějících práce ve stavebnictví jako „nejkrásnější povolání“ a dvouminutový film s ukázkami vybraných inženýrských staveb. Je k dispozici pro členy komor zdarma.

Inženýrská komora Porýní-Vestfálska a její Eko-centrum se usnesly na otevření studia „Odborný projektant pro energetickou efektivnost“ (OPEF) jako dálkového. Po absolvování tohoto studia získají také dálkově studující oprávnění jako OPEF. K této iniciativě se přidala také Inženýrská akademie západ, uvažující o rozšíření dálkového studia v dalších zemích.

Předseda vlády Bavorska Dr. Beckstein se vyslovil pochvalně o iniciativě Inženýrské stavební komory Bavorska k její účasti na vyhlášení zemské ceny pro péči o památky. Účast komory je cenná proto, že vedle historických a estetických hledisek se na péči o památky podílejí stavební inženýři, konstruktéři a odborníci dalších profesí. V roce 2008 si první cenu odnesla úprava farního kostela sv. Ulricha v Augsburgu, druhou hala pro letadla ve Feldkirchenu, třetí pak úprava jeskyně v botanické zahradě v Erlangu.

Deutsches Ingenieur Blatt, č. 10/2008

Inženýrská komora spolkové země Sasko podporuje iniciativu Wackerbarthova fóra, které v rámci vydaného hesla „Sasko – země inženýrů“ pořádá kurzy zvyšování kvalifikace inženýrů cestou trvalého studia. Wackerbarth je jméno prvního německého inženýra, který založil v roce 1712 v Drážďanech inženýrskou akademii. Cíle kurzů jsou v rozvíjení schopností inženýrů jako nositelů hospodářského pokroku země, a tím i vytváření elity odborníků v technické a přírodovědné oblasti.

Spolková inženýrská komora zahájila provoz na internetu, týkající se přímé výměny informací a dokumentace obchodních míst a zemských komor. Rozhodlo tak 42. společné jednání komor. Hlavním účelem této platformy je vedle uvedené výměny také odborná diskuze vedoucích obchodních pracovníků, nikoliv báze pro běžné členy komor. Současná problematika pro diskuze se týká inženýrských titulů bakalář – magistr, stavebních řádů spolkových zemí,

zákonů týkající se inženýrské činnosti a inženýrských komor.

Spolková komora vydává aktualizaci statistiky inženýrů na základě podkladů, zpracovaných Spolkovým statistickým úřadem. Jsou aktualizovány počty členů komor, struktura členů podle stáří a pohlaví, dosažený stupeň vzdělání, činnost podle oborů, průměrné čisté měsíční příjmy, velikosti inženýrských kanceláří co do počtu pracovníků, pracovní vytížení osob, finanční obraty kanceláří, vybavení kanceláří, odborná skladba pracovníků, problematika subvencí, daní a případných investic, vybrané ukazatele podle druhů činnosti kanceláře. Jedním z výstupů je konstatování, že 30 % inženýrů pracuje týdně víc než 45 hodin.

Evropská směrnice o službách zajímá také inženýrské komory, zejména její ustanovení styčného pracovníka pro jednání, požadované postupně v celé Evropské unii. Jiná část se týká prověřování norem, v rámci nichž jako závazných je nutno pracovat v celém rozsahu služebních výkonů a které mohou být různě použity na různých služebních úrovních. V Německu se to např. týká 14 vládních resortů, 16 zemských úřadů, 12 500 obecních správ, 234 odborných komor, z toho 31 inženýrských a architektonických. Jednotlivé články směrnice také uvádějí požadavky na zlepšenou spolupráci příslušných úřadů a partnerů a vzájemnou povinnost informování. Pro komory to znamená další administrativní zátěž.

Účastníci inženýrského fóra v Duryňsku (Ettersburg) se shodli na tom, že současná problematika energetické situace je jedním z témat, kterými se musí zabývat inženýři jako nositelé řešení tohoto hospodářsko-politického i technického úkolu. Stačí jen si uvědomit rozsah a pestrost jednotlivých technicko-ekonomických faktorů – rozličnost energetických tradičních i nových zdrojů, technologií k získávání energie, ekonomické a environmentální požadavky atd. Zemská vláda Duryňska má dobré zkušenosti se spoluprací se zemskou inženýrskou komorou, která se již zúčastnila řady projektů v energetické oblasti. Pódiová diskuze na fóru, na závěr jednání toto tvrzení podpořila.

Inženýrská komora země Meklenbursko-Pomořansko se již pošesté účastní na ceně za nejlepší stavební projekty, organizované zemským ministerstvem pro dopravu, stavebnictví a rozvoj měst. Cena ve výši 10 000 EUR se uděluje každé dva roky ve dvou kategoriích, pro investice do a nad 500 tis. EUR. Mezi oceněnými jsou rekonstrukce klášterů, soubory staveb pro bydlení a sociální určení, budova fyzikálního ústavu v Greifswaldu, servisní centrum ve Stralsundu. Zvláštní ocenění získal projekt mostu, spojující pevninu s ostrovem Rujanou.

Výstava, organizovaná Spolkovou komorou na téma „Inženýrské umění – Made in Germany“, doputovala do radnice v Kielu (země Šlesvik-Holštýnsko). Na výstavě se prezentují nejlepší inženýrské návrhy mostů, dálnic, tunelů, přístavních zařízení ale i ojedinělých pozemních staveb a zdůrazňuje se i dobrá spolupráce autorů návrhů s architekty. Jsou uvedeny i starší, dnes již historicky chráněné realizace. Jeden z odborníků vyzdvihl hrdost nad schopností německých inženýrů bonmotem, že „odejde-li německý inženýr do pralesa s dvěma konzervami, vrátí se s hotovu lokomotivou“.

Deutsches Ingenieur Blatt, č. 11/2008

Inženýři, zabývající se výstavbou silnic a dálnic spolu s dopravními inženýry vytvořili v Hannoveru společný tým pro kampaň na zvýšení prestiže inženýrského stavu. Dolní Sasko, jako země se tak ujmá iniciativy zvýšit perspektivní činnost inženýrů pro plnění všech úkolů výstavby této spolkové země. Počátek snah se musí odehrát již na školách s cílem zvýšit počty studentů inženýrských oborů a ve spolupráci s komorami provádět širokou informační kampaň, zdůrazňující význam a propojení inženýrských a dalších oborů národního hospodářství. Absolventi studia pak musí mít jistotu, že budou správně zařazeni do pracovního procesu.

Na základě výnosu zastřešujícího orgánu Evropského svazu inženýrských komor ECEC (European Council of Engineers Chambers) byl vydán kodex „Zásady chování evropských registrovaných inženýrů“. Jeho účelem je vytvářet v členských státech Evropské unie podmínky pro zvýšení kvality a transparentnosti poskytovaných inženýrských služeb. Vedle obecné problematiky obsahuje kodex ustanovení o chování inženýrů vůči investorům a stavebníkům, o vztahu mezi inženýry navzájem a o povinnostech, vyplývajících z poslání inženýra pečovat o trvalé získávání nových poznatků vědy a techniky po celou dobu pracovního života. Uplatnění zásad kodexu je pro všechny dotčené členy národních komor povinné. Inženýrské komory si musí vyměňovat potřebné informace v rámci mezinárodní spolupráce na stavebním trhu.

Stále častěji se jednotlivé komory stavebních inženýrů v německých spolkových zemích vzájemně setkávají na odborných konferencích, kde řeší problémy, zajímavé partnery setkání. První setkání zemí Sasko, Sasko-Anhaltsko

a Duryňsko se konalo jako „Středoněmecké inženýrské fórum“. Řada podnětů konference přicházela z vládní úrovně nebo ze Spolkové inženýrské komory, jiné podněty byly vyvolány společnou problematikou výstavby zúčastněných zemí. Jako všude i zde se točily příspěvky okolo honorování inženýrských služeb, spolupráce se svobodnými inženýry-konzultanty a také kolem vztahů s investory a architekty – projektanty. Při této příležitosti vydala Saská inženýrská komora příručku o „Zadávání inženýrských a architektonických výkonů“. Odborné příspěvky se dotkly všech současných otázek výstavby, jak novostaveb tak i změn stávajících budov a inženýrských děl, posuzovaly se vyhlídky investičních možností na další období, referovalo se o nových stavebních technologiích a hledaly se odpovědi na otázky, související s prázdnými nebo již nepoužitelnými budovami. Účast zástupců orgánů zemské správy a jejich příspěvky byly velmi dobře přijaty.

Deutsches Ingenieur Blatt, č. 12/2008

Rukojeť EK k ochraně zdraví a bezpečnosti na stavbách

Na práci Evropské komise ke zpracování rukojeti o ochraně zdraví a bezpečnosti na staveništích se podílejí také Evropský svaz konzultačních inženýrů a Evropský svaz architektů. Cílem práce je zásadním způsobem zlepšit situaci na stavbách v rámci celé Evropy co do ochrany zdraví pracovníků a jejich bezpečnosti při pracovních výkonech, avšak také i po celou dobu životnosti realizované stavby až po její demolici. Zaváděná opatření v rukojeti mají zejména charakter preventivní k zamezení výskytu nemocí a nehod. Není právním předpisem, nýbrž souborem doporučení, vzniklých z praktických zkušeností autorů. Rukojeť bude během roku 2009 poskytnuta členským zemím EU k připomínkám a poté upravena. Věcně se opatření týkají zejména oblastí elektroinstalací, dopravy, práce se stavebními stroji a hygieny. V rámci rukojeti budou uvedeny zásady odpovědnosti jednotlivých partnerů výstavby za zdraví a bezpečnost při práci.

Deutsches Ingenieur Blatt, č. 7–8/2008, str. 8

Aktivity francouzské asociace podzemních staveb AFTES

Členem francouzské Národní federace inženýrského stavitelství je Francouzská asociace pro tunely a podzemní stavby a pro komplexní inženýrské systémy ve výstavbě tunelů. Ve své činnosti se zabývá trvalým tlakem na stavební firmy, aby při svých výkonech všestranně pečovaly o rozvoj takových technologií, které by mohly za pomoci nejnovější techniky dodržovat všechny požadavky v oblasti ochrany životního prostředí staveb a jejich zvýšené kvality včetně vysoké péče o bezpečnost práce i budoucího provozu podzemních děl. AFTES se zasazuje za co největší rozsah výzkumné a vývojové fáze na poli inženýrské výstavby, zahrnuje 16 odborných pracovních skupin, z nichž některé se zabývají také souvisejícími právními a sociálně ekonomickými otázkami. Dále provádí pravidelnou výměnu poznatků všeho druhu se svými partnery v rámci Evropské unie, zejména pak s Belgií, Itálií, Španělskem a Portugalskem, ale také se Švýcarskem. V těchto zemích probíhá současně velká inženýrská výstavba dopravních struktur, železničních a dálničních tunelů, podzemních tratí (metrol) často v mezinárodní spolupráci. Ve Francii se činnost AFTES týká také velkých programů rekonstrukcí a modernizací podzemních staveb ve městech i mimo ně v délce okolo 2 000 km, aby byly nadále provozovány v souladu s novými předpisy o bezpečnosti a mohly sloužit nadále jako trvale udržované stavby pro účely dalších generací. Asociace AFTES připravila na podzim roku 2008 kongres Triennial de Monaco, kde projednala závěry světového setkání Mezinárodní organizace AITES v Agře (Indie). Na rok 2011 připravuje tato organizace výroční akci v Lyonu.

Travaux, č. 855

Z německé výstavby

Ochranný svaz majitelů investic požaduje na vládě, aby vyjasnila dosud rozporuplné otázky v honorování projektových, architektonických a inženýrských prací a provedla revizi současně platných pravidel. Požadavek je směřován především na transparentnost požadovaných honorářů a na jejich změřitelnost nezávislými odborníky. Ochranný svaz se domnívá, že řada projektantů a praktiků své požadavky na honoráře spíše přeceňuje. Dohoda o honorářích musí být vždy jasně definována a poté bezpodmínečně dodržována. Mezi různými stupni objednávaných činností musí být také různý stupeň odměn za jejich provedení. Východiskem ze situace je možná novela současně platného předpisu o honorování HOAI.

Německé výzkumné ústavy pořádají celoročně řadu seminářů k aktuálním technickým otázkám stavebního rozvoje. V popředí zájmu jsou novinky ze solární a klimatizační oblasti, které vedou k novým možným úsporám energie

v provozu domů. Tyto semináře jsou podporovány ministerstvem hospodářství a technologie. Jiné semináře se pořádají v rámci požadavků na pořizování energetických průkazů a jsou určeny pro zájemce, kteří budou v odpovědné funkci zhotovitelů těchto průkazů pracovat. Pro tuto funkci je však nutno splnit odborné předpoklady, vysokoškolské vzdělání na fakultách architektury nebo stavitelství. Jde v podstatě o výklad normy DIN V 18599 pro nebytové domy. Ve spolupráci s některými zemskými inženýrskými komorami jsou pořádány semináře pro odborníky v oblasti protipožární ochrany budov, spojené s možností vykonat zkoušku a získat certifikát pro úkony podle DIN 14675 – hlásiče požárů. Zaměřením jsou tyto semináře určeny spíše inženýrům – elektrotechnikům.

Deutsches Ingenieur Blatt, č. 9/2008

Evropská unie uzavřela s vládou Číny dohodu o desetiměsíčním školení evropských odborníků ve stavebnictví v Číně v zájmu poznání čínských poměrů na stavebním trhu a čínských předpisů a způsobů jednání při zakázkách. Němečtí odborníci mají zájem zúčastnit se tohoto školení s úmyslem usnadnit cestu německým podnikům při pronikání projektů, stavebních dodávek a konzultačních činností na čínský trh. Součástí školení bude i výuka základů čínského jazyka. Program školení byl k dispozici zdarma, avšak také celé školení bude zdarma navíc s měsíční podporou 1 000 EUR. Příhlášky již byly uzavřeny.

Dva odborné svazy – Svaz německých konzultačních inženýrů (VBI) a Svaz nezávislých inženýrů a konzultantů (VUBIC) provedly na podzim roku 2008 fúzi a budou působit pod názvem Svaz německých konzultačních inženýrů (VBI). Cílem je efektivnější činnost a prezentace svazu na veřejnosti a posílení vlivu na přípravě zákonů a předpisů v zájmové oblasti svazu.

Od ledna 2009 platí v Německu nová pravidla pro zadávání projektové dokumentace pro státní zakázky. Změny v dosavadním pojetí byly prosazeny také díky intervencím Spolkové inženýrské komory a budou zavedeny ve všech zemských zadávacích řízeních. Jejich zavedením se zjednodušuje celé řízení, důraz je však kladen také na kvalitu podávaných nabídek a jejich pro stát a pro jednotlivé spolkové země výhodné cenové podmínky.

Deutsches Ingenieur Blatt, č. 11/2008

Stanovisko německé inženýrské komory k titulům absolventů VŠ

Spolková komora stavebních inženýrů vydala ústy svého viceprezidenta Dipl.-Ing. Kammeyera stanovisko k diskuzi o dvoustupňovém vysokoškolském studiu v Německu. Jak známo, vysokoškolský titul Dipl. Ing. se týkal absolventa vysoké školy, kdežto titul Ing. mohl používat středoškolsky odborně vzdělaný absolvent. Tento stav byl zrušen usnesením v duchu směrnice Evropské unie a pro studující vysokých škol bylo zavedeno dvoustupňové vzdělávání – tříleté studium bakalář a pětileté studium magistr (Bachelor a Master). Toto nové pojetí vyvolalo značný odpor mezi německou odbornou veřejností, která se s titulem Dipl.-Ing. nerada loučí a její názor navíc posílila i současná snaha některých amerických škol zavádět titul Dipl.-Ing. ve Spojených státech. Viceprezident Kammeyer vyjadřuje sice politování nad potížemi, které vysokým školám přineslo nové opatření (přezkušování studentů, vymezení studijních programů pro oba stupně atd.), avšak poukazuje na to, že průmyslová odvětví z této situace mohou vytěžit výhody, které dále rozvádí. Potřeba stavebních odborníků totiž není jednotná, je nutné vzdělávat jejich různé typy a druhy, jak pro další vědecké studium, pro výzkumnou a vývojovou činnost s vyššími nároky na zvládnutí teoretických předmětů, tak i pro projektování a provádění (např. staveb) se zaměřením na praktičtější oblasti odbornosti, včetně znalostí o legislativě, managementu, logistice a ekonomice. Po dokončení bakalářského studia se dále podle průzkumu chystá na stupeň magistr pouze necelá polovina studentů, což odpovídá představám o jejich budoucím uplatnění. Průmyslová odvětví vítají, že se již po třech letech zapojí do jejich činnosti naprosto připravení absolventi bakalářského stupně se znalostmi, které podniky potřebují. Na úrovni magisterského studia lze potom provádět další specializaci studia podle požadavků trhu, např. výpočty konstrukcí, nové metody zkušebnictví, příprava na vědeckou práci, prohloubení znalostí o světové spolupráci, ekonomice, studium jazyků a pod. Spolková komora stavebních inženýrů se domnívá, že taková úprava vysokoškolského studia v Německu odpovídá současným moderním trendům světového rozvoje.

Deutsches Ingenieur Blatt, č. 9/2008, str. 38

Činnosti Spolkové inženýrské komory

Spolková inženýrská komora v Německu vykazuje rozsáhlou odbornou a organizační činnost, kterou lze rozdělit do šesti základních okruhů:

– podpora vážnosti profesního stavu u veřejnosti,

- zastupování zájmů inženýrů na spolkové úrovni,
- zastupování zájmů inženýrů na úrovni Evropské unie,
- koordinace úkolů přesahujících zemskou působnost,
- servis pro zemské inženýrské komory,
- speciální servis pro členy komory jednotlivě.

Podpora vážnosti profese u veřejnosti zahrnuje vydávání publikací k základním inženýrským otázkám a problémům, práci s veřejností, spolupráci s 25 různými grémii, organizacemi a iniciativami v Německu. Zastupování zájmů profese obsahuje mimo jiné také vliv na legislativní činnost, týkající se stavebnictví a výstavby, organizace kontaktů, péče o ně a ovlivňování koncepcí u politických nositelů rozhodování, aktivní přístup k řešení relevantních zákonů Evropské unie v rámci oboru, účast na činnosti European Council of Engineers Chambers a zastřešujících odborných orgánů Evropské unie. V oblasti koordinace úkolů v úrovni přesahující působnost jedné spolkové země spolková komora spolupracuje s organizacemi a orgány Spolkové vlády, vede a aktualizuje spolkový registr inženýrů, zpracovává podklady pro legislativní proces v oblasti výstavby a stavebnictví, formuluje a rozšiřuje obecné profesně politické vnímání, spolupracuje s jinými inženýrskými svazy, spolupracuje na studijních programech pro bakalářské a magisterské studium, v rámci servisu poskytuje zemským komorám informace o všech souvisejících spolkových a evropských předpisech a koncepcích, pečuje o činnost celostátních odborných grémií, umísťuje na internet veškeré potřebné údaje, texty a závěry, které komory využívají ke své práci, napomáhá v překladatelské činnosti pro komory v členských státech Unie, pro členy komor se účastní na vydávání odborného časopisu *Deutsches Ingenieur Blatt* s nákladem 45 000 výtisků, vydává informační bulletiny pro členy komor a rámcové smlouvy pro podmínky zemských komor a jejich členů, zpracovává a poskytuje speciální materiály k aktuálním profesním otázkám profese také pro inženýrské komory v Polsku, Česku, Turecku, Francii, Norsku a Velké Británii.

Deutsches Ingenieur Blatt, č. 10/2008

Z britské výstavby

Spolek stavebních inženýrů (ICE) požaduje na vládě, aby vytvořila dlouhodobý plán výstavby dopravních struktur, nejlépe na příštích 30 let. Týká se to zvláště výstavby přístavů, velkých silničních obchvatů měst, vysokorychlostních železničních tratí a velkých vyvolaných staveb. Požadavek na dlouhodobé plánování je výsledkem problémů, které se vyskytly při řešení velkých dopravních staveb v Londýně (Crossrail, Thameslink) s nedostatečnou dobou přípravy výstavby. Součástí desetibodového návrhu ICE je také požadavek na výhledové řešení dopravní obslužnosti velkých měst.

Britský svaz pro zelenou výstavbu požaduje na vládě, aby vydala nařízení, týkající se bytových domů, určených k prodeji. Majitelé těchto domů musí před jejich prodejem zlepšit jejich fyzikální vlastnosti (tepelné izolace, snížení provozní spotřeby energie, snížení emisí oxidu uhličitého) na úroveň novostaveb podle platných předpisů. K tomu účelu musí vláda vydat závazný předpis. Podle průzkumu jsou noví majitelé ochotni platit za takto zlepšené bytové domy cenu vyšší asi o 5 %.

Building, č. 41 a 42/2008

- jp -

Ze světa výstavby

Zprávy ze Spojených států

Pravděpodobnost vzniku zemětřesení někde v Kalifornii v příštích 30 letech o síle 6,7 nebo více Richterovy stupnice se blíží jistotě (99 %). Potvrzuje to nová studie, zpracovaná geologickými ústavy a společnostmi. V severní části státu Kalifornie je nebezpečný zlom v oblasti Hayward – Rodgers (odhad nebezpečí 31 %), v jižní části státu je nebezpečí vyšší, tj. 46 % při síle 7,5 RS. Podmořský zlomový pás, táhnoucí se podél pobřeží Spojených států od státu Washington přes Oregon k severní části Kalifornie v délce 1 207 km, má uvažovanou pravděpodobnost vzniku zemětřesení 10 %, síla je však 8 – 9 RS. Další možnosti výskytu zemětřesení jsou v oblasti Elsinore a San Jacinto (po 5 %). Studie je výsledkem spolupráce geologů se seismology a geodety. Druh sladké tropické rostliny – trávy (sweet sorghum), který v suchém prostředí vyroste až do výšky 3 m a odolává horku, solím a zátopám, je velmi dobře použitelný na výrobu etanolu. To by mohlo nahradit kukuřici, která se

v USA tradičně využívá. Každý stonek kukuřice lze použít jen jednou buď jako potrava nebo etanol, u sladké trávy, která má zrna na vrcholku, lze sklízet tato zrna jako potravu předtím, než se stonek poseká na hmotu, ze které se získává cukr a tím i etanol. V Indii v okolí Mumbai se již denně získává asi 37 000 l etanolu z této rostliny, která navíc nevytváří nebezpečí ničení lesů jako je tomu při získávání bionafty z palmového oleje (jižní Asie) nebo z cukrové třtiny (Brazílie, Kuba).

Společnost Portland Cement Co. oznámila, že očekává pokles výroby cementu v USA asi o 11 % na rok 2008 a o dalších 5,5 % v roce 2009. Vrchol snížené spotřeby cementu se odhaduje na 30 mil. metrických tun, což je nejhorší výsledek od doby Velké deprese. Je to důsledek očekávaného poklesu výstavby pozemních staveb, bytové i občanské výstavby a veřejných investic; obrát lze očekávat až v pololetí roku 2010.

Bývalý areál výroby lokomotiv na Rhode Islandu u New Yorku, nyní považovaný za brownfield, bude restaurován v rozsahu 58 000 m² ploch pro obchodní účely, 300 bytových jednotek a 3 700 m² ploch parků. Náklady dosáhnou 300 mil. dolarů. Na pozemku je řada významných historických průmyslových budov, které budou ve svém vzhledu do značné míry zachovány. Dokončení výstavby v roce 2011.

Pro ženy, zajímavější se o inženýrské činnosti a technologie, byly v USA vydány publikace, příručky, obsahující praktické návody, jak obstát v jednotlivých úsecích inženýrské práce od výzkumu po práci v praxi. Jiné publikace uvádějí zkušenosti stovky žen – inženýrek, které získaly během svého života nebo dávají návody, jak pokračovat v dalším vzdělávání během praxe.

K prvnímu výročí zřízení mostu v Minneapolisu uvolnila vláda 1 mld. dolarů na kontrolní činnost v otázce kvality stávajících mostů s platností na jeden rok. Dále byl uvolněn 1 mld. dolarů na testování a monitoring výstavby nových mostů.

Bývalý viceprezident USA Al Gore vyzval vládu Spojených států, aby do deseti let zabezpečila, že výroba elektřiny bude využívat pouze obnovitelných zdrojů. Gore řekl, že toto opatření pomůže Spojeným státům zbavit se závislosti na cizích zdrojích a také umožní bojovat s očekávanými klimatickými změnami. V roce 2007 byl podíl obnovitelných zdrojů na výrobě elektřiny v USA 8,5 %, z jaderných elektráren to bylo 18,4 %.

Engineering News Record, č. 1, 2, 3/2008; Civil Engineering, č. 6/2008

Průzkum, prováděný Úřadem pro bezpečnost a zdraví při práci zjistil, že produktivitu práce ovlivňuje do značné míry teplota pracovního místa a jeho okolí. Tato produktivita klesá, pokud teplota překročí mez 68° F (20 °C), a tento pokles může dosáhnout až 40 – 50 %. Podobný vliv na snížení produktivity práce má i vítr. Na ženy působí změna teploty méně než na muže.

Ve státě Washington byl vydán zákon, podle něhož se musí všechny soukromé obchodní a kancelářské budovy nad 5 000 m² ploch podrobit hodnocení na energetickou úspornost. Platnost od roku 2010. Systém hodnocení zavádí jednostupňovou škálu. Takto certifikované budovy budou viditelně označeny žlutou tabulkou při vstupu do budovy.

Pronájem stavebních strojů ve Spojených státech a prodej na splátky se trvale meziročně zvyšuje. Jednou z příčin toho je nejasná situace v získávání zakázek u podniků, které nyní spíše dávají přednost pronájmu strojů před jejich zakoupením. Také nové požadavky environmentálního rázu vyžadují nové technické vybavení podniků, které lze budovat pouze postupně (splátkový nákup).

Výzkumný ústav stavebního průmyslu (CII) slaví v roce 2008 25. výročí svého vzniku. Při této příležitosti hodnotí celou dosavadní činnost jako úspěšnou; jednak umožnila podnikům stavebního průmyslu ušetřit mnoho milionů dolarů v nákladech, ale pomohla i zvýšit produktivitu práce a snížit množství stavebního odpadu zaváděním progresivnějších technologií. V poslední době byl ústav úspěšný zejména v rozpracování technologií pro získávání energií z obnovitelných zdrojů a pro snižování množství oxidu uhličitého. Na všech výzkumných tématech se podílely i další pracoviště, např. Massachusetts Institute of Technology.

Engineering News Record, č. 4 a 5/2008

Ministerstvo dopravy vydá 679 mil. dolarů jako výpomoc 28 státům USA, které postihly hurikány Ike a Gustav a záplavy. Z těchto prostředků dostane nejvíc Kalifornie 119 mil., Texas 96 mil., Louisiana 80 mil., Oklahoma 36 mil. a Arizona 26 mil. Jistou menší část dostane také stát Puerto Rico.

Pro rok 2009 se očekávají špatné zprávy o vývoji situace na stavebním trhu v USA. Budou se týkat všech druhů staveb. Po roce 2008 špatném pro bytovou výstavbu (-35 %) se očekává značný pokles v průmyslové výstavbě (-32 %). Celkový výkon stavebnictví poklesne v roce 2009 o 7 % a dosáhne celko-

vé částky 514 mld. dolarů. Výstavba rodinných domů poklesne i oproti roku 2008 (582 tisíc bytů) v roce 2009 o 4 % na 560 tisíc. Obchodní sektor se sníží o 10 % na 89,8 mld. dolarů. Veřejné práce budou realizovány v objemu 109,5 mld. dolarů.

V souvislosti se zřícením řady stavebních věžových jeřábů se smrtelnými následky se v roce 2008 značně zpřísnila kontrola postavení a provozu těchto jeřábů po celém území Spojených států. Čína v roce 2008 vykazala také několik obdobných případů zřícení jeřábů a proto se rozhodla požádat Spojené státy o výškolení asi 500 čínských pracovníků – obsluh jeřábů na předpisy, které se budou po vzoru USA zavádět v Číně. Stalo se tak poprvé a nejsou s tím žádné zkušenosti. Odborníci se domnívají, že jednak se v Číně nevěnuje větší pozornost kontrole jeřábů, jednak bude pro čínské pracovníky dosti obtížné se dokonale seznámit s americkou strojní technikou. Plánuje se další příchod asi 20 čínských odborníků do USA s cílem získat hlubší vědomosti a po 14 denním školení by tito pracovníci měli být schopni sami školit v Číně další osoby v zájmu získání oprávnění pracovat i dále provádět výuku v celém oboru.

Engineering News Record, č. 14/2008

Současná situace ve stavebním průmyslu se podobá depresi před 70 lety, avšak poučení z tohoto období umožňuje činit opatření, aby se krize rychleji odstranila. Řada odborníků se domnívá, že nyní nastal správný čas, aby se investovalo do průmyslu s cílem zvýšit zaměstnanost obyvatelstva, stabilizovat ceny a ekonomický růst. Nejlepší cesta je zvýšit podíl peněz do budování infrastruktury a dalších investic s dlouhodobým násobným ekonomickým efektem. Peníze z federálních rezerv na tuto operaci se musí upřednostnit před jinými navrhovanými, avšak nesprávnými opatřeními.

Po mnohaměsíčním vyšetřování byly stanoveny příčiny zřícení ocelového mostu v Minneapolis, který byl starý 44 let a byl 635 m dlouhý. Bylo zabito 13 a zraněno 145 osob. Na konstrukci mostu bylo nalezeno celkem osm z dvanácti příliš tenkých výztuží příhradové konstrukce, která selhala při zvýšeném zatížení od provozu mostu. Závada vznikla v návrhu. Původní domněnka o zkorodování prvků konstrukce se nepotvrdila.

Do provozu byl dán podzemní přístup pro veřejnost do washingtonského Kapitolu za 621 mil. dolarů, mající tři podlaží a 55 000 m² ploch, což je největší podobný projekt v historii USA. Přístup zároveň podstatně zvyšuje bezpečnost provozu v zde sídlícím parlamentu. Původní rozpočtové náklady 265 mil. byly vícenásobně překročeny pro potřebu zapracování dalších požadavků od poslanců na bezpečnost a plynulost návštěvního provozu.

Engineering News Record, č. 15, 16, 18/2008

Spojení Arabského poloostrova s Afrikou mostem

Bratr nejlépe známého teroristy světa šejk Tarek Bin Ladin je majitelem velké stavební firmy v Saudské Arábii. Vždy snil (podle jeho slov) o propojení jižního cípu Arabského poloostrova s protějším břehem Afriky přemostěním v nejužším místě Rudého moře. Tento sen se nyní naplňuje. V současné době již probíhá první etapa přípravy mostu, který překlene 28 km širokou úžinu a umožní i vznik dvou nových měst na obou jeho koncích v Africe i v Asii. Bylo již zahájeno jednání s britskými a americkými manažery, urbanisty a projektanty, architektky a mostními odborníky o jejich účasti na výstavbě, která by měla trvat 15 let. Dvě nová „Města světla“ (Cities of Light) spolu s mostem budou stát odhadem 300 mld. dolarů (150 mld. liber), vlastní most z toho 25 mld. dolarů. Po dokončení se stane nejdelším mostem na světě. Postupně se zjišťují technické a finanční podmínky výstavby. Řízení celé akce by měl provádět tým americké společnosti DCK Worldwide. Podle jejího strategického šéfa je možné, aby se práce v tomto týmu účastnili Britové, avšak domnívá se, že oni sami budou chtít řídit jednu část výstavby, např. letišť nebo škol či infrastruktury. Program výstavby povede americká firma TSG Technical Services, která počítá s nasazením až 300 tisíc pracovníků v nejpřátelějším období výstavby. Zásadně se razí přesvědčení, že výstavba „měst světla“ neznamená druhý Dubaj, neboť tato nová města mají žít a rozvíjet se jako města pro běžné lidi – obyvatele s pracovními příležitostmi, kvalitním bydlením, s místy pro kulturu a setkávání.

Building, č. 30/2008, str. 11

Zprávy z Francie

Šestý most v Rouenu přes řeku Seinu byl dán do provozu. Jeho celková délka je 670 m, střední část bude zvedána, aby se vytvořila šířka 86 m pro proplutí lodí. Zvedání se uskuteční posunem na dvou ocelových pilířích, každý o hmotnosti 1 250 tun, do výšky 55 m nad hladinu řeky. Tím se stal most největším zvedaným mostem v Evropské unii a umožní průjezd největších lodí. Zvedat se bude podle odhadu asi třicet až čtyřicetkrát do roka. Na mostě je provoz asi

50 tisíc vozidel denně. Ná vaznost mostního provozu na velké dopravní trasy (Rouen – Le Havre a Caen-Paříž) není dosud hotova.

„Velká cena inženýrství“ se uděluje od roku 2006 za mimořádné inženýrské počiny jednotlivců nebo kolektivů v oblasti výstavby infrastruktury, inženýrských ale i pozemních staveb a komplexů, v poslední době na základě kritérií pro trvale udržitelnou výstavbu. Za rok 2008 dostal tuto cenu Daniel Dutoit za celkovou koncepci a výstavbu metra v Dubaji, které bude zprovozněno na jaře 2009 jako největší projekt metra na světě. Nositel ceny řídil od roku 2003 veškeré činnosti, týkající se tohoto projektu, zejména tzv. urbanistickou strukturu „U“ s mimořádnou architektonickou závažností a prováděl multidisciplinární koordinaci na výstavbě.

V Paříži vyrostě u známého výstaviště Porte de Versailles nová 180 m vysoká výšková budova s 50 podlažími. Autory projektu jsou švýcarští architekti Herzog a Meuron. Budova bude zahrnovat kongresové centrum, hotel se 400 lůžky, restauraci a kavárnu. Tvar budovy jako kužele umožní, že nebude vrhat příliš velký stín a že bude možno využít její orientace pro získávání sluneční a větrné energie. Po dokončení bude budova po Eiffelově věži a mrakodrapu Montparnasse třetí nejvyšší stavbou v Paříži.

Travaux, č. 856

Krátce ze světa

Ve Venezuele pokračuje Chavesova vláda ve znárodnování průmyslu. Na řadě byl nyní cementářský průmysl, když vláda koupila za 552 mil. dolarů 85% podíl firmy Holcim a za 267 mil. dolarů 85% podíl firmy Lafarge. Celková výrobní kapacita těchto firem je 4,6 mil. tun/rok.

Ve Sjednocených arabských emirátech bude postaveno v pěti letech 68 přehrad pro zásobování obyvatelstva nedostatkovou pitnou vodou. V programu výstavby je také řada projektů na využití odpadních vod v průmyslu a zemědělství.

Vietnamská republika vydá 12,7 mld. dolarů na výstavbu železničních tratí kolem Hanoje a Ho Či Minova města. První fáze programu byly již zahájeny v roce 2006. V Ho Či Minově městě bude mimo toho také postaveno metro v délce 92 km a systém monorail. IDA – Official Development Assistance ponese 80 % nákladů.

Brazilská vláda schválila výstavbu jedné nebo dvou přehrad na řece Amazonce. Náklady by měly dosáhnout 13 mld. dolarů. Výstavba je však provázena námitkami organizací na ochranu životního prostředí, ačkoliv se v rámci výstavby počítá s ochranou indiánských rezervací. Ochránci životního prostředí však argumentují ničením deštných pralesů. Mezi rivaly na získání zakázky na dodávky prací pro výstavbu vznikl spor o vzájemném nekalém ovlivňování schvalujících orgánů výstavby. Konečné vládní rozhodnutí se očekávalo ještě v roce 2008.

Výstavba dálnic ve Spojených státech byla v roce 2008 podpořena částkou 8,02 mld. dolarů z vládního rozpočtu, což je o téměř dvě miliardy méně než před třemi roky i přesto, že dnes jsou materiálové náklady řádově větší než byly tehdy. Peníze bude spravovat Fond pro výstavbu dálnic. Protože se výstavba dálnic zpomalí, budou se hledat nové možnosti, jak řešit nedostatek prostředků ze státního rozpočtu cestou účasti soukromého sektoru. Za situace finanční krize nebude nalezení řešení snadné.

Zavěšený most, spojující ruský Vladivostok s Ruským ostrovem, bude stát okolo 1 mld. dolarů. Jde o 3,15 km dlouhé přemostění jako součást větší výstavby za 6 mld. dolarů ve spolupráci s Asia-Pacific Economic Cooperation pro její konferenci v roce 2012. Na ostrově budou vybudovány luxusní hotely a konferenční sály, ve Vladivostoku bude rozšířeno letiště a rekonstruovány silnice.

Nejvyšší budovou v Miami (Florida) bude 70 podlažní budova za 2 mld. dolarů. Bude postavena v přístavní části města a bude vysoká 320 m. Mimo jiné bude mít ve 43 podlažích hotelovou část. Do provozu by měla budova jít v roce 2012. Rusko postaví v Libyi 554 km železničních tratí v oblasti Syrty a města Benghazi. Náklady na výstavbu dosáhnou 3,17 mld. dolarů. Výstavba si vyžádá 30 železničních a 23 silničních přejezdů a 24 nových železničních stanic. Spotřeba stavebních materiálů se odhaduje na 203 tis. m³ betonu a 40 tis. tun oceli. Rusové prohlásili: „máme dostatečné kapacity a zkušenosti, abychom tuto akci zvládli v požadovaném termínu a ve vysoké kvalitě“.

Inflace ve stavebnictví v Dubaji stoupla za devět měsíců roku 2008 o 16 %. Výstavba čelí vedle toho i odlivu pracovních sil z Indie, kdy Dubaj a Sjednocené arabské emiráty opustilo na 300 tisíc dělníků pro příliš vysoké životní náklady v těchto zemích. Podobný vzestup nákladů ve stavebnictví je však celosvětovým problémem, jak ukazují příklady z Londýna, Singapur, New Yorku nebo Sydney.

Dubajský ledový palác, které umožňuje lyžovat při jakékoli teplotě vnějšího prostředí, bude opatřen účinným fotovoltaickým systémem pro výrobu energie. Podle autorů projektu a vedení provozu je však tepelná izolace celé stavby natolik účinná, že nepotřebuje být doplněna dalšími vrstvami. Dubajský šejk Mohammed nařídil, že všechny nové stavby v zemi musí vykazovat standard „zelené“ výstavby.

International Construction, č. 9, 10; Bulding, č. 36; Travaux, 856

Výstavba v Africe

Afrika je nejmenším světadílem co do stavebního trhu a současně je nejrizikovějším kontinentem pro stavební podnikání. Při podrobnějším pohledu na ni však lze nalézt značné rozdíly v možnostech výstavby podle oblastí, avšak ne ve všech zemích těchto oblastí jsou k dispozici hodnotící podklady o skutečném stavu stavebního trhu. Možnosti výstavby kolísají podle toho, nacházejí-li se v zemi přírodní zdroje (nafta, minerály, vzácné dřevo), které lze těžit nebo má-li země strategickou obchodní, politickou nebo vojenskou polohu. V oblasti Severní Afriky jsou nejvíce transparentními zeměmi Tunisko a Egypt. V Tunisku již několik let probíhá ekonomický růst (až +6 % do roku 2012), monetární a fiskální politika státu je opatrná a investice do rozvoje infrastruktury, turistiky a průmyslu jsou uvážlivé. Investice do školství napomáhají v porovnání se sousedními zeměmi k výchově poměrně dobře vzdělaných odborníků, což je jedním z faktorů, které mohou přivábít do země investice ze zahraničí. Rating země je „BBB“. Nejvíce možností investovat se nyní ukazuje v informačních technologiích. Egypt je zemí, která trvale vykazuje příznivý vývoj ekonomické situace okolo +6,5 % ročně. Má výhodu v příjmech z provozu Suezského průplavu a také ve stále vzrůstajícím dobře organizovaném turistickém ruchu, kde se poji rekreace u moře s návštěvou slavných památekových komplexů. Země plánuje vložit v příštích pěti letech do rozvoje dopravy 15 mld. dolarů a také přes 9 mld. dolarů na výstavbu a rozšíření přístavů. Ostatní země Severní Afriky neposkytují dostatek informací o svých plánech nebo projednávají své investiční záměry mimo soutěž (Libye vzhledem k příjmům z ropy může snadno dávat prostředky na potřebné investice a své partnery si vybírá podle politického zaměření). O saharských a subsaharských státech chybí základní informace o celé ekonomické situaci a tak jako mnoho dalších afrických zemí počítají s pomocí mezinárodních investičních institucí (Světová banka atd.). Většinou jsou to investice do silnic, které umožní dopravovat úrodu nebo těžené suroviny do přístavů. Poslední období se vyznačuje těžkou životní situací obyvatel, sužovaných nemocemi a se základním cílem přežít. Platí to v různých formách a rozsahu o všech státech s výjimkou Keni, která po politických nepokojích a volbách prochází obtížným obdobím se záporným ukazatelem ekonomického růstu (-1,3 %) Vysoká avšak ještě udržitelná je míra inflace (+19,7 %). Země plánuje vložit do výstavby a rekonstrukce silnic okolo 900 mil. dolarů. Pokud se jí podaří upravit rozhraně poměry v ekonomice, fiskální a monetární politice, může být znovu jedním ze států, které se vrátí na pozici běžného plánování. Zbývá Jihoafrická republika, neboť všechny ostatní země střední a jižní Afriky jsou natolik nestandardní, že vstupovat do jejich investičních procesů je zcela nereálné a míra rizika přesahuje normální tržní poměry. Platí to, co pro subsaharské země, investičně jsou závislé na půjčkách a pomoci ze zahraničí. Některé z nich mají úzké vazby na bývalé koloniální mocnosti a ty se mohou za předpokladu, že znají dobře zdejší poměry, v nějaké míře investičně uplatňovat. Ani Jihoafrická republika neprochází v současnosti příznivým ekonomickým vývojem z důvodů vysoké míry inflace a velkého nedostatku energie. Tím trpí i tradiční řemeslná výroba. Koupěschopnost obyvatelstva sestoupila téměř na dno možností. Předpokládá se, že až kolem roku 2010 se opět bude moci hovořit o malém růstu ekonomiky. Investice, vkládané do mistrovství světa v kopané, pocházejí z cizích zdrojů a ekonomiku země mnoho nezlepší. Očekávané příjmy z mistrovství nelze zatím odhadnout. Pokud zůstane politická situace v zemi nadále dostatečně stabilní, může se posílit i investiční rozvoj, neboť země má značné surovinové zdroje a významnou teritoriální polohu.

International Construction, č. 10/2008

Novinky z Indie

Indie patří mezi čtyři země, o kterých se hovoří jako o budoucích gigantech světového hospodářství (BRIC – Brazílie, Rusko, Indie, Čína). Proto bude věnována zvláštní pozornost rozvoji výstavby v Indii, která za poslední roky udělala velký skok kupředu v zabezpečování programů výstavby ve všech druzích staveb. Velmi zřetelně se vzrůst indické ekonomiky dá ukázat na vybavenosti stavebnictví strojním zařízeními. Počet těchto strojů vzrostl za poslední rok o +14 %, ve strojních jednotkách z 50 366 na 57 350 ks. Tím se řadí Indie

na čtvrté místo ve světě po Číně, Spojených státech a Japonsku. Pokud se vyplní prognóza na roky 2010–2012, zvýší se počet strojních jednotek v Indii o dalších celkem +45 %; Indie dosáhne počtu 116 295 ks a předstihne Japonsko. Nejrozšířenějším stavebním mechanismem zůstává nakladač se zpětnou lopatou. Výstavba silnic a dálnic se provádí mimo jiné také půjčkami od Asijské rozvojové banky, která půjčila indickému státu Bihar 420 mil. dolarů. Tato částka spolu se 48 mil. dolarů od státu umožní výstavbu 820 km dálnic a další výstavbu v této jedné z nejhudších oblastí Indie s třetí největší populací v zemi. Výstavba obecně trpí nedostatkem odborníků, avšak plány na zlepšení této situace jsou vládou podporovány a vstupují v život. Asijská rozvojová banka půjčila také indickému státu Himašal Pradeš 800 mil. dolarů na pět let na postavení vodní elektrárny o kapacitě 808 MW. Celkové náklady ve výši 1,5 mld. dolarů budou dále pokryty státem ve výši 450 mil. dolarů a zbytek 250 mil. dolarů bude hrazen z jiných zdrojů. Tento stát má pět řek, napájených vodami z Himalájí, jejichž možná energetická kapacita je 20 415 MW, což představuje 25 % celkové potřeby Indie. Je tedy jisté, že tento potenciál bude v budoucnu co nejvíce využit. Avšak tak velký objem výstavby přináší i nepříznivé jevy. Tři zaměstnanci firmy Hindustan Construction Company byli zatčeni v důsledku nehody, která se stala na konstrukci mostu, kdy se utrhla ze závěsu 30 m dlouhý trám a zabil sedm osob. Nehoda se stala na důležité stavbě dálnice „Zlatý čtyřúhelník“, spojující města Dillí, Bombaj, Chennai a Bangalore. Tato dálnice bude páteří celé silniční a dálniční soustavy Indie. Její délka dosahuje několika tisíc kilometrů.

International Construction, č. 9, 10, 11/2008

Odhad růstu světového stavebního průmyslu

Podle předpovědi odborné společnosti Global Insight vzroste celkově světový stavební průmysl v roce 2009 o 2 % proti roku 2008. Je to od roku 2002 nejmenší meziroční růst. Severní Amerika vykáže záporné číslo -0,9 %, Evropa bude v západní části stagnovat, střední a východní Evropa vykáže asi 3–4 % růst. V Asii Indie předčí Čínu v údajích o růstu (+5 % proti +3,5 %). Střední Východ a Jižní Amerika budou mít vyšší růst asi o 5 % až 9 %, u států Jižní Ameriky se vychází z poměrně nižších počátečních stavů. Rok 2010 má být lepší, avšak stále ještě tlumený. Až od roku 2011 se očekává návrat na pozici v roce 2007. Pokud přijde, mohl by být růst značný. V současné světové finanční situaci nelze pokládat prognózy za směrodatné, jiné zdroje mohou mít jiné údaje.

International Construction, č. 11/2008

USA – kvalitnější projektování obnovy mostů

Ve Spojených státech je v různě špatném technickém stavu 600 000 mostů, což je čtvrtina provozovaných. Na jejich obnovu by bylo potřebné investovat ihned přes 65 mld. dolarů. Celková částka na obnovu všech mostů v USA by dosáhla až 140 mld. dolarů. Prokazuje to studie, pořízená z prostředků ministerstva dopravy. Spojení analyzované situace se znalostmi inženýrů a osvědčených metod stavění má přinést zlepšení kvality projektů obnovy mostních staveb pod časovým tlakem, neboť řada mostů si vyžaduje rychlý zásah. Vyřazení mostu během stavebních prací navíc přináší značné ekonomické ztráty, jak ukázal příklad zříceného mostu v Minneapolis s denními ztrátami 400 000 dolarů. Odhaduje se, že při účinné spolupráci by bylo možné dokončovat rekonstrukci mostu řádově do jednoho roku od schválení projektu. Výše uvedená analýza však musí přinést všechny nezbytné informace pro projektové práce ke stanovení optimálního řešení obnovy se zřetelem na celoživotní cyklus mostní stavby. Informace musí sloužit také k zakládání informačních souborů pro využití v dalších podobných případech obnovy v rámci integrovaného software. Velký odborný tým má Bridge Information Modeling (BrIM), sestávající software jako pomoc pro inženýry a projektanty mostů s environmentálními parametry. Vedle důležité podmínky dokonalé kvality a bezpečnosti řešení mostní stavby uplatňuje BrIM ve svém software také hledisko ekonomické efektivity.

Engineering News Record, č. 19/2008

- jp -

Smlouva o spolupráci Národního technického muzea s ČKAIT a ČSSI – výzva stavebním inženýrům a technikům

Národní technické muzeum, zastoupené Mgr. Horymírem Kubíčkem, generálním ředitelem a Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, zastoupenou Ing. Pavlem Křečkem, předsedou a Českým svazem stavebních inženýrů, zastoupeným Ing. Svatoplukem Zídkem, prezidentem byla podepsána aktualizovaná smlouva o spolupráci navazující na původní smlouvu o spolupráci stvrzenou dne 19. září 2005. Trvání smlouvy se prodlužuje dnem 9. února 2009 v doplněné úpravě na dobu neurčitou.

Mezi Národním technickým muzeem (dále jen NTM), Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků (dále jen ČKAIT) a Českým svazem stavebních inženýrů (dále jen ČSSI) probíhá dlouholetá, pro partnery užitečná, spolupráce prezentovaná zejména na čtyřech společných Bienále technických památek v letech 2001, 2003, 2005 a 2007 a při spolupráci na přípravě 5. bienále, které připravujeme na září 2009. Záměrem je uskutečnit jeho akce v Praze, Kladně, Liberci, Jablonci nad Nisou, Ostravě, Ústí nad Labem, Žatci a Zlíně. Dlouhodobá je ale i spolupráce mezi NTM a Kolegiem pro technické památky ČKAIT & ČSSI na dalších projektech (konference věnované památkové činnosti na úseku technických památek v sudých kalendářních letech, Ouvertury stavebních veletrhů IBF v Brně, hutnické dny NTM, spolupráce při ediční činnosti, delší nežli sedmiletá publikační činnost v časopisech vydávaných ČKAIT a ČSSI věnovaná technickým památkám atd.).

Jedním z hlavních důvodů formulace inovované smlouvy o spolupráci se stala skutečnost, že právě v současném období vrcholí práce na expozici architektury a stavitelství a především na přípravě projektu „Centrum stavitelského dědictví v Plasích“, jehož součástí bude studijní depozitář historických stavebních prvků, materiálů a konstrukcí, stavebně řemeslná huť a konferenční centrum.

Smlouva si klade za cíl vytvářet podmínky pro spolupráci členů a pracovníků smluvních organizací v oblasti sbírkotvorné činnosti, zaměřené zejména na historické stavitelství a vývoj architektury, a v oblasti péče o stavební památky, jejich evidenci, dokumentování, obnovu, oživování, a to se zvláštním zřetelem na technické památky.

Smluvní strany se dohodly na tom, že je nezbytné především rozvíjet přímé dvoustranné vztahy mezi členy ČKAIT, ČSSI a pracovníky NTM, k jejichž navázání bude tato smlouva napomáhat.

Rovněž se smluvní strany dohodly, že v případech zvlášť hodných zřetele, kterými mohou být například nejednotné názory znalců na zachráně historicky cenných artefaktů, se budou podílet na organizování a průběhu odborného setkání a pokusí se o hledání optimálního řešení na takového neutrální půdě. K tomu mohou vyzvat nezávislé, renomované odborníky z domova i z ciziny, budou nápomocny při jejich oslovení a k jejich angažování využijí svých vztahů a uzavřených partnerských smluv ČKAIT a ČSSI s tuzemskými i zahraničními partnery. Impuls k uspořádání takového odborného setkání může dát kterákoli ze smluvních stran, a to na základě vlastní iniciativy, případně požadavku pracovníků státní správy nebo samosprávy eventuálně i soukromého subjektu. Na podporu vzájemné informovanosti ko nejširšího okruhu svých členů, případně spolupracovníků, bude nedílnou součástí této smlouvy příloha obsahující seznam Oblastních kanceláří ČKAIT, Oblastních poboček ČSSI a jednotlivých pracovišť NTM, jména jejich představitelů, adresa, telefon, fax a e-mail. Kopie smlouvy včetně příloh bude předána všem vedoucím odborných pracovišť NTM, přednostům Oblastních kanceláří ČKAIT a předsedům Oblastních poboček ČSSI a zároveň bude k dispozici na webu NTM.

Smluvní strany využijí svých publikačních možností a budou ve svých odborných časopisech případně i jiným způsobem, informovat o uzavření i průběžném plnění této smlouvy a jejích hlavních úkolech. Ve svých odborných časopisech „Stavebnictví“ a „Zprávy + informace“ (Z+i) ČKAIT budou pravidelně informovat ve spolupráci s pověřenými pracovníky NTM o vybraných akcích NTM týkajících se architektury, inženýrství a stavitelství, zejména o průběhu realizace projektu „Centrum stavitelského dědictví v Plasích“. Texty připraví NTM a poskytne v nich i prostor pro informování technické veřejnosti o strategii NTM v oblasti popularizace tohoto technického oboru.

ČSSI i ČKAIT nabízí všem zájemcům z řad pracovníků Národního technického muzea účast v práci Kolegia pro technické památky ČSSI a ČKAIT. V činnosti tohoto Kolegia je vytvořen prostor pro odbornou diskuzi o některých společ-

ných problémech praxe. O závěrech z diskuze je možno informovat technickou veřejnost rovněž v již zmíněných odborných časopisech.

NTM se zavazuje napomáhat při řešení problémů péče zejména o technické, ale i ostatní památky členům partnerských organizací, a to zejména pomocí v oblasti umělecko-historické. Kolegiu pro technické památky ČSSI a ČKAIT budou odborní pracovníci NTM pomáhat ve stejné oblasti i při řešení jejich úkolů. Pro konkrétní potřeby Kolegia pro technické památky poskytnou případně dostupné podklady i informace, které mají k dispozici.

ČKAIT se zavazuje vytvořit aktiv předních odborníků v oborech, ve kterých uděluje autorizace, pro případnou spolupráci na řešení speciálních úkolů, včetně úkolů souvisejících s přípravou a realizací „Centra stavitelského dědictví v Plasích“. Tento aktiv bude vytvářen z úspěšných řešitelů jednotlivých úkolů.

Při řešení konkrétních případů péče o technické památky zváží představenstvo ČKAIT případnou pomoc, formu podílení se na nákladech spojených s organizací odborného setkání, zpracováním odborných posudků, případně stanovisek pomáhajících řešit technický problém, pokud tyto úkoly budou zabezpečovat členové ČKAIT, případně ČSSI.

ČSSI se zavazuje stát se v případech, kdy bude užitečné využít k prosazení odborně správných stanovisek autoritu ČSSI jako instituce, smluvním partnerem zadavatele úkolu. Pro splnění konkrétního úkolu zabezpečí přední tuzemské, eventuálně zahraniční odborníky a po zpracování úkolu zajistí u vysoce kvalifikovaných domácích nebo i zahraničních odborníků oponenturu. Se zpracovateli i oponenty uzavře smluvní vztah a pro zadavatele bude ČSSI vystupovat jako řešitel úkolu, který garantuje svojí autoritou odbornou úroveň zpracování i závěrů vyplývajících z provedených expertiz. Pracovníkům Národního technického muzea nabízí rovněž členství v některé ze svých odborných společností ČSSI vyjmenovaných v příloze.

Přijetím této smlouvy není žádná ze smluvních stran vázána obchodními či finančními závazky. Veškerá činnost, která bude případně zajišťována v souvislosti s touto smlouvou členy nebo zástupci smluvních organizací, se řídí

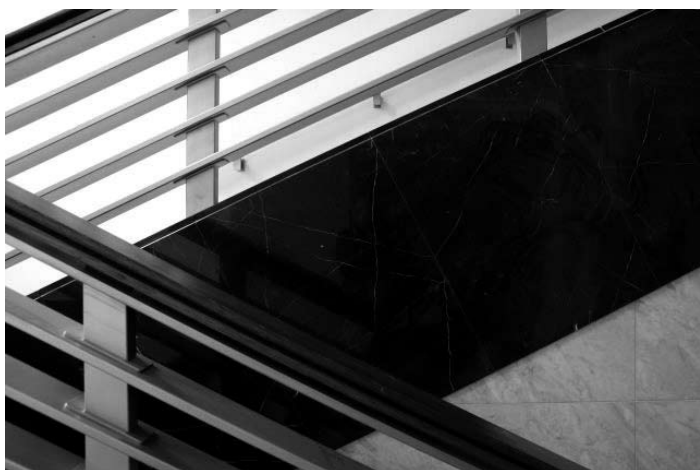
ekonomickými pravidly vysílajících organizací. Žádnému z účastníků nevzniká touto smlouvou nárok uplatnit plnění finančních či jiných požadavků u žádné ze zúčastněných stran.

Smluvní strany se dohodly, že pro plnění smluvních závazků je užitečné zřídit institut koordinátora. Koordinátor bude napomáhat při navazování kontaktů mezi jednotlivými partnery a průběžně bude zajišťovat informovanost vrcholových orgánů smluvních partnerů o plnění smlouvy, případně přednášet požadavky na podporu závazků jednotlivých účastníků, které vyplývají ze smlouvy. Koordinátory byli stanoveni za ČKAIT a ČSSI: Ing. Svatopluk Zídek, předseda Kolegia pro TP, za NTM Ing. Zdeněk Rasl, náměstek generálního ředitele.

Smlouva není uzavřena pro přístup dalších subjektů, které mohou mít ve svém programu i péči o památky. Jedinou podmínkou přijetí je souhlas všech smluvních partnerů.

Jednou z nabídek ke spolupráci v rámci této smlouvy je rovněž spolupráce při doplňování archivu NTM o cenné technické materiály, které jsou ve vlastnictví členů ČKAIT a ČSSI, případně jejich rodinných příslušníků. Pokud má někdo zájem poskytnout takovéto materiály, jako jsou projekty, fotografie, stavební deníky či jinou technickou dokumentaci, případně odbornou literaturu k dispozici pro potřeby doplňování archivu stavebnictví Národního technického muzea s tím, že v rodinném archivu není do budoucna o takovýto materiál deklarován zájem, spojte se prosím s koordinátorem za ČKAIT a ČSSI Ing. S. Zídkem (tel.: 724 113 843, e-mail ckait@iol.cz nebo zidek@cssi-cr.cz,) který Vám zajistí následný kontakt s archivářem NTM.

*Ing. Svatopluk Zídek
předseda Kolegia pro technické památky
ČKAIT & ČSSI*

**Hlavní schodiště v budově NTM po rekonstrukci,
foto: archiv NTM**

**Z průběhu, dnes již dokončené, rekonstrukce vestibulu
NTM, foto: archiv NTM**

Přehled akcí České společnosti krajinných inženýrů ve 2. pololetí 2009

Datum konání: 24. a 25. 9. 2009
Druh akce / Název akce: **KONFERENCE KRAJINNÉ INŽENÝRSTVÍ 2009**
Místo konání: ČZU Praha
Odborný garant akce: doc. Ing. Karel Vrána, CSc.,
Ing. František Křovák, CSc.
Spojení na organizačního garanta akce: vrana@fsv.cvut.cz, 224 354 599,
krovak@fzp.czu.cz, 224 382 138
Vložné Kč: 1 900

Datum konání: 13. 10. 2009
Druh akce / Název akce: **SEMINÁŘ LES A VODA**
Místo konání: ČVUT Praha
Odborný garant akce: Ing. Adam Vokurka, Ph.D.
Spojení na organizačního garanta akce: vokurka@fsv.cvut.cz
Vložné Kč: 400

Datum konání: 20. 10. 2009
Druh akce / Název akce: **SEMINÁŘ POVODŇOVÁ RIZIKA A JEJICH PREVENCE V MALÝCH A STŘEDNÍCH POVODÍCH**
Místo konání: ČVUT Praha B 161
Odborný garant akce: doc. Ing. Karel Vrána, CSc.
Spojení na organizačního garanta akce: vrana@fsv.cvut.cz, 224 354 599
Vložné Kč: 500

*Ing. František Kulhavý, CSc.
první místopředseda České společnosti krajinných inženýrů*

Shromáždění delegátů 2009 v Praze

Sladovna Písek obdržela hlavní cenu PRESTA jižní Čechy 2006–2008 a cenu hejtmana Jihočeského kraje INSPIRA